EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Projekt:

„Místní akční plán ORP Kopřivnice III“

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Evaluace procesu místního akčního plánování

Schváleno k 15. 11. 2023

MAP ORP KOPŘIVNICE III

Projekt Místní akční plán ORP Kopřivnice III (r.č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0019975) je realizovaný a financovaný s podporou ESF, Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, státního rozpočtu a rozpočtu města.

Manažerské shrnutí

Předložená evaluace je jedním z výstupů aktivit projektu Místní akční plán ORP Kopřivnice III. V souladu se zadáním vyplývajícím z Postupů MAP III, zahrnuje vyhodnocení projektů místního akčního plánování (MAP) za celé období jejich realizace v daném území ORP. Předložená Evaluační zpráva se tedy zaměřuje na období od začátku roku 2016 až do listopadu 2023, kdy na území ORP Kopřivnice probíhala realizace projektu MAP, MAP II a MAP III. Evaluace je zpracována na závěr projektu a má tedy sumativní charakter.

V úvodní části zprávy jsou vysvětleny cíle evaluace, evaluační otázky a použité metody. Byly využity jednak metody kvantitativního výzkumu se statistickým zpracováním, ale také sekundární analýza dat a kvalitativní metody výzkumu. Snahou bylo využít výhod různorodých metod a technik a jejich vhodnou kombinací překračovat limity každé z těchto metod. Vybrané evaluační metody a konkrétní stanovené otázky jsou uváděny v textu evaluace. Mezi nejčastěji využité nástroje patřilo dotazníkové šetření a skupinové diskuze. Doplňkově byly využity také hloubkové individuální rozhovory.

Struktura evaluace je zvolena podle jednotlivých zkoumaných oblastí, ve kterých lze pozorovat různorodé přínosy a dopady projektů MAP. Mezi hlavní části zprávy patří výsledky dotazníkových šetření s doplňujícím šetřením pomocí individuálních hloubkových rozhovorů, skupinových diskuzí a sekundární analýzou sebehodnotících zpráv. Jedná se o zjišťování přínosů a dopadů, které pociťují přímo na školách. Další důležitá část zprávy se zaměřuje na hodnocení implementačních aktivit projektu, které probíhaly v rámci MAP II. Okrajově se zpráva věnuje také vyhodnocení procesu navrhování investičních priorit a úspěšnosti realizace jednotlivých investičních záměrů.

V textu evaluační zprávy předkládáme podrobné zachycení vývoje stavu kvality vzdělávání v území ORP Kopřivnice a jeho hodnocení z pohledu různých cílových skupin. Poslední dvě kapitoly pak přináší resumé z jednotlivých obsáhlých kapitol a zahrnují také stručné vyhodnocení přínosů a dopadů projektů MAP v území, včetně odpovědí na hlavní evaluační otázky vyplývající z Evaluačního plánu a pokynů MŠMT.

OBSAH

1 Evaluační cíl a použité metody

1.1 Použité metody a techniky
1.2 Hlavní cíl evaluace
1.2.1 Evaluace v oblasti účelnosti projektu
1.2.2 Evaluace v oblasti dopadů
1.2.3 Evaluace v oblasti udržitelnosti

2 Výstupy dotazníkových šetření

2.1 Dotazníkové šetření – cílová skupina pedagogů
2.1.1 Popis souboru
2.1.2 Vyhodnocení odpovědí
2.2 Dotazníkové šetření u členů RT a pracovních skupin

3 Evaluace průběhu projektu na základě sebehodnotících zpráv

3.1 Oblast řízení procesů
3.2 Oblast aktivit projektu
3.3 Oblast výstupů a dopadů projektu

4 Evaluace v oblasti rovných příležitostí a společného vzdělávání

5 Evaluace implementačních aktivit projektu

5.1 Evaluace aktivit zaměřených na prioritu „Lidé ve vzdělávání“
5.2 Prostředí pro vzdělávání
5.3 Zdravé děti – zdravé školy

6 Proces zpracování Strategického rámce MAP

7 Hodnocení průběhu a přínosů realizace projektu MAP III

8 Doplňující šetření směřující k odpovědím na vybrané hlavní evaluační otázky

8.1 Evaluační otázky a interpretace získaných odpovědí

9 Zajímavé podněty a přímé citace respondentů

10 Přílohy - fotodokumentace

1

Evaluační cíl a použité metody

V souladu s Evaluačním plánem je věnována rozsáhlá část šetření výstupům, dopadům a přínosům již realizovaných projektů Místního akčního plánu v letech 2016 až 2021. Jednalo se o projekty označené v úvodu této zprávy pracovní zkratkou MAP a MAP II. Ve Zvláštní kapitole se pak věnujeme přínosům projektu MAP III.

1.1 Použité metody a techniky

- Dotazníkové šetření – hodnocení MAP a MAP II – kvantitativní hodnocení
- Individuální hloubkové rozhovory
- Skupinové rozhovory
- Desk research s navazující analýzou a syntézou dat – využití existující dokumentace, konkrétně investičních plánů, akčních plánů, SWOT analýz – kvantitativní i kvalitativní hodnocení.

Techniky zpracování dat

- Zpracování dat probíhalo kombinací metod kvantitativního a kvalitativního výzkumu s cílem eliminovat nevýhody každé z těchto metod, jako je neúměrnost čistě kvantitativního myšlení a značná míra subjektivity čistě kvalitativních metod.
- Bylo provedeno statistické vyhodnocení odpovědí z dotazníků, zpracovány grafy, procentuální vyčíslení (kvantitativní metody). Zároveň jsme pro doplnění využili metod kvalitativního výzkumu - poslech a přepis individuálních rozhovorů a skupinových rozhovorů s cílem vytěžit zásadní informace a autentická vyjádření respondentů.
- Byly analyzovány existující dokumenty, které dokládají výsledky či přínosy aktivit již ukončených projektů MAP a MAP II (např. dotazníky spokojenosti účastníků vzdělávacích seminářů, Sebehodnotící evaluační zprávy, Závěrečná evaluační zpráva MAP II, Investiční záměry, Akční plány škol).

Cílová skupina evaluace

Obecně jsou cílové skupiny evaluace shodné s cílovými skupinami MAP a organizacemi v partnerství MAP. Realizační tým MAP ve spolupráci s evaluátory vymezil, kdo bude oslovenými respondenty evaluace. Cílovými skupinami jsou:

- Členové realizačních týmů (minulých i současných MAP)
- Pedagogičtí pracovníci
- Pracovníci vedení škol a školských zařízení

- Zřizovatelé
- Rodiče dětí a žáků

1.2 Hlavní cíl evaluace

V souladu s Evaluačním plánem bylo hlavním cílem vyhodnocení projektů Místního akčního plánování (MAP, MAP II i MAP III) přinejmenším z hlediska jejich:

- účelnosti
- dopadů (přínosů)
- udržitelnosti.

V každé této oblasti byly nastaveny hlavní výzkumné otázky a dílčí výzkumné otázky. Dále byly naplánovány zdroje informací, techniky sběru dat a metody zpracování a vyhodnocení. Hlavní výzkumné otázky byly rozpracovány do souboru konkrétních a srozumitelných otázek, které byly zakomponovány do dotazníků pro jednotlivé cílové skupiny. Následujícím krokem bylo nastavení metod a technik sběru a zpracování dat. Otázky byly diskutovány se členy RT, aby došlo k ověření srozumitelnosti, také byly provedeny korekce různých pojmů, které se ve školním prostředí používají.

1.2.1 Evaluace v oblasti účelnosti projektu

Do jaké míry se podařilo dosáhnout hlavního cíle, tj. zlepšit kvalitu vzdělávání v MŠ a ZŠ?

Výzkumná otázka	Zdroj dat
• Otázka (téma) byla rozpracována do zásobníku dílčích otázek, které byly využity v dotazníkovém šetření • Dále bylo toto téma předmětem skupinových a individuálních rozhovorů	• Dotazníky pro členy RT • Dotazníky pro pedagogy • Dotazníky pro pracovníky vedení škol a ŠZ • Individuální rozhovory • Skupinové interview

Co v dosažení těchto cílů bránilo nebo jim naopak pomáhalo?

Výzkumná otázka	Zdroj dat
• Co v dosažení těchto cílů MAP bránilo? • Byly identifikovány slabé stránky subjektů a predikována rizika?	Sekundární analýza dat: • SWOT analýzy • Skupinové rozhovory
• Co pomáhalo dosažení cílů MAP? • Byly využity silné stránky subjektů a příležitosti prostředí?	Sekundární analýza dat: • SWOT analýzy • Skupinové rozhovory

Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?

Principy MAP byly definovány jako:

- spolupráce;
- zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů;
- dohoda;
- otevřenost;
- SMART;
- partnerství.

Výzkumná otázka	Zdroj dat
Do jaké míry se dařilo podporovat spolupráci mezi subjekty MAP?	Individuální rozhovory se členy realizačního týmu
Do jaké míry se dařilo zapojovat dotčenou veřejnost do plánovacích procesů?	Individuální rozhovory se členy realizačního týmu
Další otázky zaměřené na plnění principů MAP byly obsahem individuálních a skupinových rozhovorů.	

1.2.2 Evaluace v oblasti dopadů

Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?

V průběhu realizace MAP I, MAP II, ale i MAP III pracovní skupiny, realizační týmy a Řídící výbory zpracovávaly analytické podklady, strategické rámce a připravovaly roční akční plány atd. Hledanou odpovědí na tuto otázku bylo, co všechno se v území díky akčnímu plánování za několikaletou realizaci změnilo. A to v pozitivním, i negativním smyslu, záměrně či jako nezamýšlený dopad.

Výzkumná otázka	Zdroj dat
Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území? Otázka byla v dotazníku rozpracována na dílčí dotazy se zaměřením na konkrétní změny, na jejich významnost, pozitiva, negativa. Cílová skupina: členové realizačního týmu minulých i současného MAP, členové pracovních skupin, pedagogové, ředitelé škol, zřizovatelé	• Individuální rozhovory a skupinové interview • Dotazníkové šetření • sekundární analýza dat - investiční záměry, Roční akční plány

Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?

V rámci této otázky byli osloveni různí aktéři ve vzdělávání, případně zástupci subjektů dotčených akčním plánováním.

Výzkumná otázka	Zdroj dat
Co akční plánování přineslo pedagogům?	• Analýza dotazníků spokojenosti vzdělávacích akcí v MAP II • sekundární analýza Ročních akčních plánů a Investičních záměrů • dotazníkové šetření • individuální rozhovory • skupinové interview
Co akční plánování přineslo rodičům dětí/žáků?	
Co akční plánování přineslo dětem/žákům?	
Co akční plánování přineslo zřizovatelům MŠ a ZŠ?	
Co akční plánování přineslo vedení MŠ a ZŠ?	
Co akční plánování přineslo zájmovým školským zařízením?	

Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

V rámci projektů MAP ORP Kopřivnice docházelo ke spolupráci s projekty KAP a dále s projektem Strategické řízení a plánování ve školách a v územích (NPI), který poskytoval metodické vedení. V průběhu projektu MAP III pak došlo k ukončení projektu SRP a nahrazení metodického vedení projektem Podpora akčního plánování v území.

Výzkumná otázka	Zdroj dat
• V čem spočívala spolupráce s projektem „Strategické řízení a plánování ve školách a v územích“? • Do jaké míry považujete tuto spolupráci za přínosnou pro MAP ORP Kopřivnice III?	Individuální rozhovory se členy realizačního týmu minulých MAP i současného MAP
• V čem spočívala spolupráce s projektem KAP? • V čem vidíte přínos spolupráce s jinými projekty pro úspěšnou realizaci MAP ORP Kopřivnice III?	Individuální rozhovory se členy realizačního týmu projektů MAP

1.2.3 Evaluace v oblasti udržitelnosti

Jakým způsobem se v Místním akčním plánování (MAP) bude pokračovat?

Výzkumná otázka	Zdroj dat
Jak podle vás budou vytvořená partnerství fungovat po skončení projektu?	Dotazníkové šetření Individuální a skupinové rozhovory
Jakým způsobem a za jakých podmínek by mohla vytvořená partnerství fungovat? Mají podle vás vedení škol a pedagogové zájem o to, aby spolupráce a partnerství vytvořená v rámci projektu MAP pokračovaly?	Individuální a skupinové rozhovory

Je plán udržitelnosti MAP realistický?

Tato otázka se zaměřuje na plán udržitelnosti MAP i po skončení programového období z pohledu překážek a rizik. Cílem bylo získat představu o tom, zda by mohlo Místní akční plánování probíhat i bez dotací a zda existuje zájem ze strany aktérů o návazné projekty MAP.

Výzkumná otázka	Zdroj dat
Otázky zaměřené na zjištění zájmu jednotlivých aktérů o to, aby vytvořená partnerství byla udržena.	• Dotazníkové šetření • Individuální a skupinové rozhovory • Cílová skupina např. ředitelé, zřizovatelé
Otázky zaměřené na zjištění možnosti financování udržitelnosti partnerství.	
Jakým způsobem by mohla vytvořená partnerství fungovat (přihlédnutí k možnosti návazných projektů podpořených dotací)?	

2

Výstupy dotazníkových šetření

2.1 Dotazníkové šetření – cílová skupina pedagogů

2.1.1 Popis souboru

V rámci dotazníkového šetření pro cílovou skupinu pedagogů na území ORP Kopřivnice bylo osloveno 76 učitelů mateřských i základních škol, kteří přišli opakovaně do kontaktu s různými aktivitami projektu. Dotazník vyplnilo a odevzdalo 48 respondentů. V následující tabulce lze vyčíst, že mezi nimi byli zastoupeni jak učitelé mateřských škol, tak i učitelé základních škol, včetně těch, kteří působí ve vedení škol.

Pedagog MŠ	Ředitel/ zástupce vedení MŠ	Pedagog ZŠ 1. stupeň	Pedagog ZŠ 2. stupeň	Ředitel/ zástupce vedení ZŠ	Pedagog volného času
8 (16,7 %)	9 (18,7 %)	12 (25 %)	10 (20,8 %)	8 (16,7 %)	1 (2,1 %)

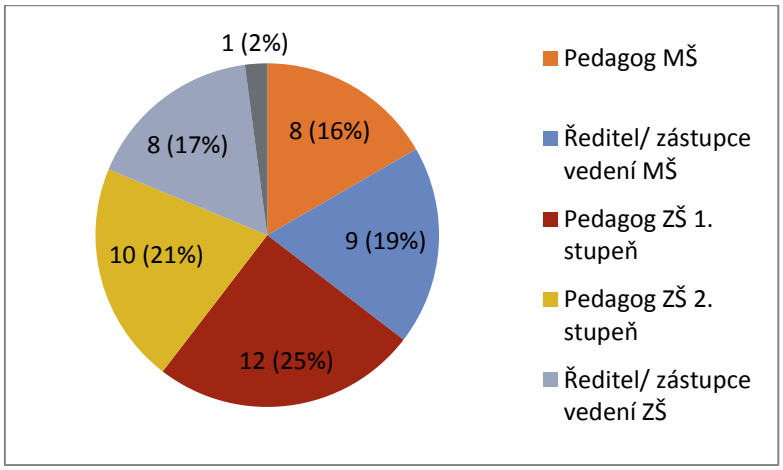

2.1.2 Vyhodnocení odpovědí na jednotlivé otázky

Při vyhodnocení odpovědí bylo využito metod statistického zpracování. Tam, kde je to relevantní, je statistické hodnocení obohaceno o doplňující informace získané metodou kvalitativních skupinových, případně individuálních rozhovorů. Šetření probíhalo v první polovině projektu MAP III, proto se dotazníkové šetření zaměřilo na dopady předchozích projektů MAP. Rovněž je důležité uvést, že největší vazbu na školy prostřednictvím bohaté nabídky aktivit měl projekt MAP II. Navazující projekt MAP III byl zaměřen více na analýzy

potřeb, zpracování dokumentace MAP, přípravu Akčních plánů škol apod. Přínosy projektu MAP III jsou proto shrnuty v samostatné kapitole č. 7.

Otázka:

Víte, že na území ORP Kopřivnice probíhá od roku 2016 projekt Místní akční plán, který se zaměřuje na strategické plánování škol v oblasti investic, na zlepšení spolupráce mezi školami a na zlepšení kvality vzdělávání?

Výběr odpovědí	Počet	Procento
ano, vím, účastnil/a jsem se některých aktivit	43	89,6 %
ano, něco jsem slyšel/a	4	8,3 %
nevím přesně, možná jsem nějakou aktivitu v rámci projektu absolvoval/a	1	2,1 %
určitě jsem se nikdy žádné aktivity tohoto projektu nezúčastnil/a	0	0 %

Jak je patrné ze zvolených odpovědí, téměř 90 % dotázaných si velmi dobře uvědomovalo, že projekt MAP byl v území ORP Kopřivnice realizován a zároveň byli do některé aktivity zapojeni. Ani jeden z dotázaných neodpověděl, že o projektu vůbec neví a určitě se nikdy žádné aktivity neúčastnil. Vyhodnocené odpovědi přehledně shrnuje níže uvedený graf:

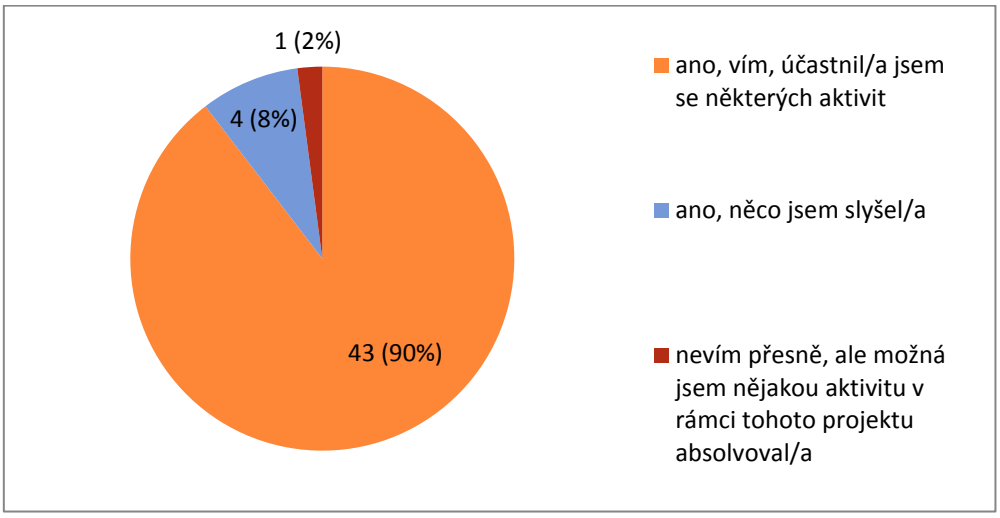

Otázka:

Do jaké míry, se podle vás, celkově podařilo dosáhnout hlavního cíle MAP, tj. zlepšit kvalitu vzdělávání v MŠ a ZŠ podporou spolupráce aktérů ve vzdělávání na území ORP Kopřivnice?

Odpovědi	Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
Počet	13 (27,1 %)	33 (68,8 %)	2 (4,2 %)	0

Téměř 96 % dotázaných je přesvědčeno, že se podařilo dosáhnout hlavního cíle projektu MAP, tedy zlepšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách na území ORP

Kopřivnice. Jak lze vyčíst v tabulce, zhruba 27 % volilo odpověď „rozhodně ano“ a téměř 69 % pak odpověď „spíše ano“. To je velice dobrý výsledek a bezesporu také vizitka kvalitní práce realizačního týmu MAP.

Grafické zobrazení odpovědí:

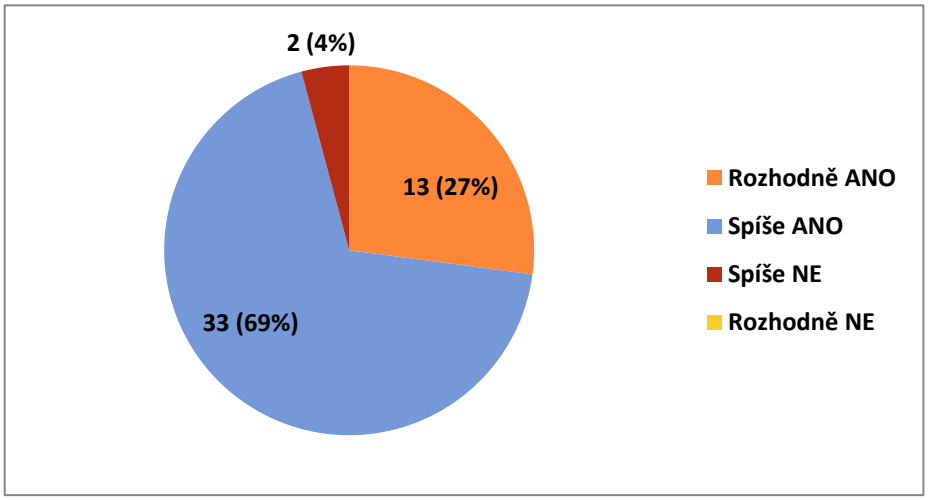

Otázka:

Co se, podle vás, v posledních 5 letech na škole nejvíce zlepšilo?
Vyberte ze škály: 1 = nejvíce, 5 = nejméně.

Učitelé měli za úkol zhodnotit, co se podle jejich názoru v posledních 5 letech na školách nejvíce, případně nejméně zlepšilo. Škála byla záměrně zvolena jako hodnocení ve škole, tzn., „1“ označuje nejvýznamnější zlepšení. Ze sumarizace výsledků v tabulce vidíme, že nejvíce se dle odpovědí zlepšila nabídka dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy, naopak nejméně se zlepšila spolupráce s externími aktéry (neziskovými organizacemi, vzdělávacími institucemi, firmami, apod.). Čím nižší číselná hodnota, tím významnější zlepšení. Jak můžeme vidět v tabulce, hodnoty se pohybují v rozmezí 1,85 - 2,79 což je v celkovém kontextu velmi dobrý výsledek.

Výběr odpovědí	Průměrné hodnocení	Směrodatná odchylka
investice do odborných učeben a vybavení	2,27	1,20
vybavení moderními pomůckami	2,23	1,06
nabídka dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy	**1,85**	0,77
lepší dostupnost podpůrných opatření (např. psycholog, asistent)	2,29	0,90
zkvalitnění pedagogické práce s dětmi/žáky se SVP[1]	2,19	0,73
klima školy (atmosféra)	2,29	0,87

[1] Žáci se SVP – žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

spolupráce mezi školami	2,75	0,86
spolupráce s externími aktéry (neziskové organizace, vzdělávací instituce, firmy, apod.)	**2,79**	0,89

Podobně můžeme sledovat odpovědi vyjádřené grafickým znázorněním, kde nejnižší sloupec znamená nejlepší míru zlepšení v dané oblasti. Naopak vysoké sloupce představují nejmenší zlepšení dané oblasti.

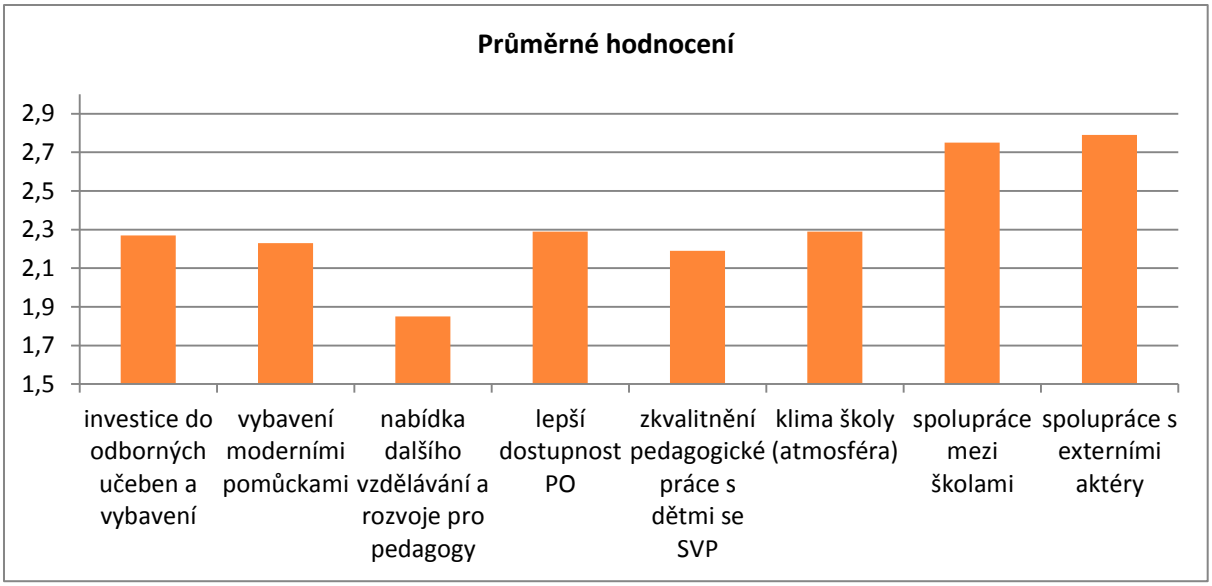

Odpovědi na tuto otázku byly také analyzovány a zpracovány dle četnosti. Tabulka nabízí přehled počtu respondentů, kteří hodnotili zlepšení uvedené v tabulce známkou 1 nebo 2 (nejvyšší přínos) v prvním sloupci, ve druhém sloupci počet respondentů, kteří danou oblast zlepšení hodnotili průměrnou známkou 3 a ve třetím sloupci počet respondentů, kteří danou oblast zlepšení hodnotili jako nejnižší zlepšení známkou 4 nebo 5. Z tabulky pak opět vidíme oblasti, kde učitelé pocítili nejvyšší zlepšení. Jedná se o nabídku dalšího vzdělávání pro pedagogy a zkvalitnění pedagogické práce pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výsledky dle četnosti zvolených odpovědí (z celkového počtu 48 respondentů)	**Největší zlepšení (známka 1 a 2)**	**Průměrné zlepšení (zn. 3)**	**Nejmenší zlepšení (4 a 5)**
investice do odborných učeben a vybavení	29	12	7
vybavení moderními pomůckami	33	9	6
nabídka dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedag.	**39**	8	1
lepší dostupnost podpůrných opatření	25	20	3
zkvalitnění pedagogické práce s dětmi se SVP	**34**	12	2
klima školy (atmosféra)	32	12	4
spolupráce mezi školami	18	22	8
spolupráce s externími aktéry	17	20	11

Graf je zpracován podle četnosti odpovědí, proto vyšší sloupce představují oblasti, kde podle počtu odpovědí došlo k nejvýznamnějšímu zlepšení. Nejvíce respondentů vidí zlepšení v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů, kdy takto odpovědělo 39 dotázaných. Jako další následuje zkvalitnění práce s dětmi se SVP a vybavení pomůckami.

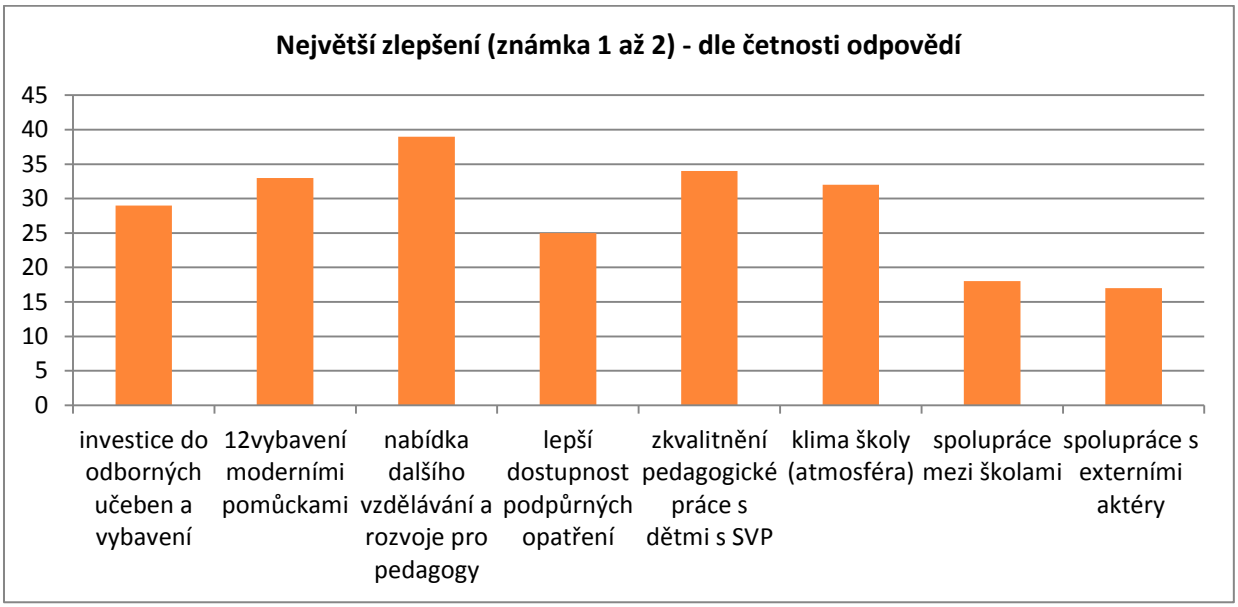

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Napadá mě jiná oblast, která se za posledních 5 let ve škole zlepšila?

Skupina dotazovaných pedagogů využila volné odpovědi na otázku, která další oblast se ve škole za posledních 5 let zlepšila. Nejčastěji hodnotili pozitivně:

- zlepšení spolupráce s rodiči,
- získání finančních prostředků na vybavení nebo zaškolení v oblasti IT,
- zesílení kolegiální podpory a vzájemné pomoci,
- sdílení zkušeností,
- rozvoj gramotnosti učitelů a následné zkvalitnění pedagogické práce.

Podle respondentů se také zlepšily vztahy mezi kolegy a vztahy s rodiči. Některé z těchto oblastí byly přímo ovlivňovány implementačními aktivitami projektu MAP II, jiné zaznamenaly nepřímé přínosy, které se zapojením do projektu MAP také souvisejí (možnost čerpat dotace na investiční aktivity IROP, druhotný efekt vzdělávání a rozvoje pedagogů apod.).

Otázka:

Dařilo se, podle vás, podporovat otevřenost a spolupráci mezi školami v rámci MAP?

Tato otázka je zaměřena na plnění principů projektu MAP, protože partnerství, otevřenost a spolupráce jsou hlavními principy Místního akčního plánování. Z odpovědí je zřejmé, že převážná většina respondentů (81,3 %) je přesvědčena, že se tyto principy dařilo plnit.

Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
13 (27,1 %)	26 (54,2 %)	6 (12,5 %)	3 (6,3 %)

V rámci skupinových rozhovorů se členy realizačního týmu bylo diskutováno, proč téměř 19 % dotázaných nemělo pocit, že se dařilo otevřenost a spolupráci podporovat. Podle vyjádření členů realizačního týmu bylo zásadou projektů MAP vždy otevřené jednání se všemi zapojenými aktéry. Veškeré informace i nabídky na zapojení do akcí nebo vzdělávání byly rozesílány všem zapojeným školám. Přenos informací však mohl být narušen přímo ve škole, kdy se nabídka na spolupráci nedostala k těm správným učitelům. Ve školách totiž může pod tíhou bobtnající povinné agendy selhávat předávání informací uvnitř školy. Tato skutečnost byla zjištěna již v průběhu projektu MAP II a jako řešení problému byla zavedena pozice „koordinátora na školách“. Tento měl za úkol dbát na předávání informací od realizačního týmu směrem k jednotlivým lidem, ale také naopak, předávat zpětnou vazbu realizačnímu týmu. Toto řešení se velice osvědčilo. Podobné závěry vyplynuly také z analýzy průběžných sebeevaluačních zpráv, které byly zpracovávány periodicky po celé období projektu MAP II. Výstupy z této analýzy jsou podrobně rozpracovány v kapitole č. 3.

Následující graf dokresluje výše uvedené výsledky, kdy 39 dotázaných (z celkového počtu 48 osob) hodnotí, že se podařilo podporovat otevřenost a spolupráci a 9 osob mělo pocit, že se to nedařilo.

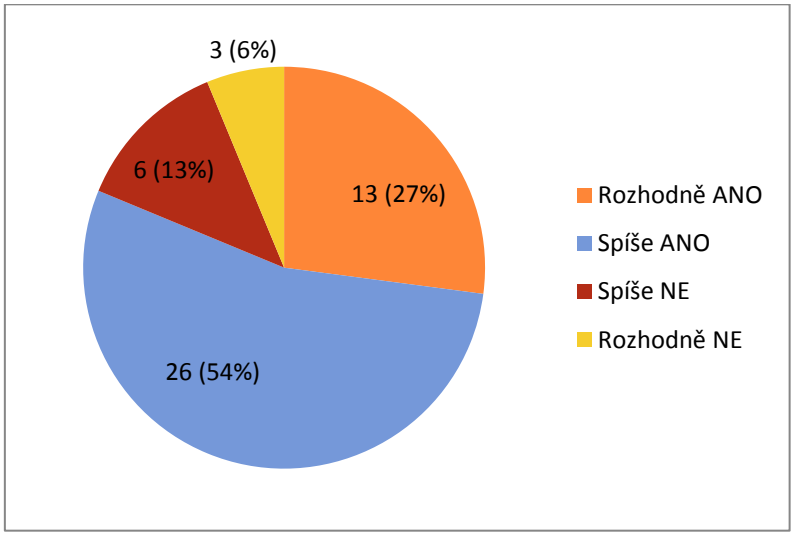

Otázka:

Jakými způsoby a do jaké míry přispěly projekty MAP a MAP II ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách na našem území?

(Vyberte ze škály, tj. 1 = největší přínos, 5 = nejmenší přínos)

Učitelé hodnotili, jakými způsoby a do jaké míry přispěly projekty MAP a MAP II ke zlepšení kvality vzdělávání na školách na našem území. Škála byla zvolena jako hodnocení ve škole, tzn., „1“ označuje nejvýznamnější zlepšení. Největší přínos dle učitelů měly diskuze a sdílení s odborníky a experty z praxe, nejmenší přínos pak spatřovali v rozvojových aktivitách zaměřených na téma inkluzívního vzdělávání. Nutno ale podotknout, že hodnocení je velice těsné prakticky u všech odpovědí, z čehož vyplývá, že respondenti hodnotili všechny oblasti přibližně stejně. Průměrné hodnoty přidělené známky oscilují od 2,06 až po 2,52, což je velmi dobrý výsledek. Všechny oblasti považovali dotázaní učitelé za přínosné.

Aktivity, kterými projekt přispěl ke zlepšení	Průměrné hodnocení	Směrodatná odchylka
Rozvojové aktivity na téma inkluzívního vzdělávání	**2,52**	0,90
Sdílení zkušeností a příkladů z praxe napříč školami	2,25	0,91
Možnost vzdělávání a rozvoje v oblasti moderních metod výuky	2,13	0,87
Podpora speciálních pedagogů (sdílení, exkurze, semináře, webináře)	2,40	0,84
Diskuse a sdílení s odborníky a experty z praxe	**2,06**	0,84
Aktivitami spolupráce	2,21	0,82

Znázornění odpovědí v následujícím grafu přehledně vyjadřuje, ve kterých oblastech došlo podle respondentů k nejvýznamnějšímu zlepšení kvality. Nejnižší sloupce představují oblast s nejlepším přínosem, vyšší sloupce s nejmenším přínosem. I zde vidíme, že jako nejvýznamnější byly hodnoceny diskuze a sdílení s odborníky a experty z praxe, na dalším místě pak možnosti vzdělávání a rozvoje v oblasti moderních metod výuky.

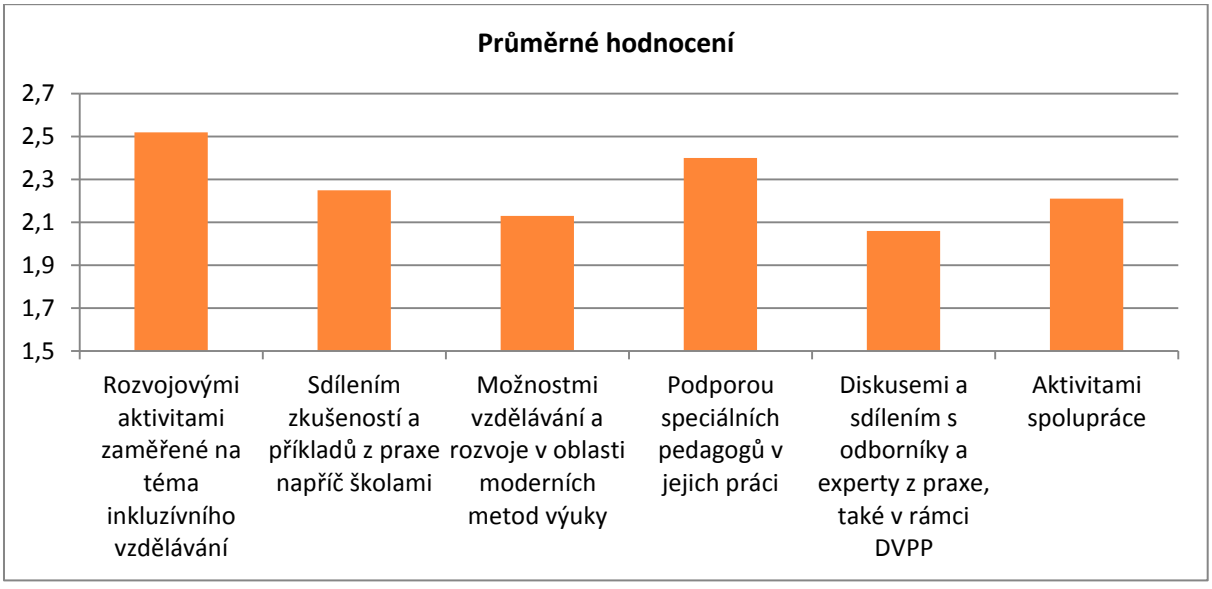

Odpovědi na tuto otázku byly také analyzovány a zpracovány dle četnosti.

Jiné zpracování odpovědí na uvedenou otázku můžeme vidět v následující tabulce. Zde jsou přínosy v jednotlivých oblastech zpracovány dle četností odpovědí respondentů. Tabulka ukazuje, kolik dotázaných osob spatřuje přínos v dané oblasti vzdělávání a jakou známkou tento přínos hodnotí.

Výsledky dle četnosti zvolených odpovědí (z celkového počtu 48 respondentů)	**Nejvyšší přínos (známka 1 až 2)**	**Průměrný přínos (zn. 3)**	**Nejmenší přínos (4 a 5)**
Rozvojovými aktivitami zaměřenými na téma inkluzívního vzdělávání	**22**	20	6
Sdílením zkušeností a příkladů z praxe napříč školami	33	9	6
Možnostmi vzdělávání a rozvoje v oblasti moderních metod výuky	33	12	3
Podporou speciálních pedagogů v jejich práci (sdílení, exkurze, semináře, webináře)	28	15	5
Diskuzemi a sdílením s odborníky/experty z praxe	**36**	9	4
Aktivitami spolupráce	34	10	4

V prvním sloupci tabulky je počet respondentů, kteří hodnotili známkou 1 nebo 2 (nejvyšší přínos), ve druhém sloupci počet respondentů, kteří danou oblast přínosů hodnotili průměrnou známkou 3 a ve třetím sloupci počet respondentů, kteří danou oblast přínosů hodnotili známkou 4 až 5. Také z těchto výsledků je zřejmé, že nejvíce dotázaných hodnotilo nejpřínosněji aktivity zaměřené na diskuze a sdílení s experty z praxe. Dále pouze s nepatrným rozdílem také aktivity spolupráce, sdílení zkušeností a příkladů z praxe a možnosti vzdělávání v moderních metodách výuky. Tyto výsledky jsou zpracovány také graficky. Čím vyšší sloupec se v grafu nachází, tím více respondentů si myslí, že v dané oblasti došlo díky projektu k nejvýznamnějšímu zlepšení kvality.

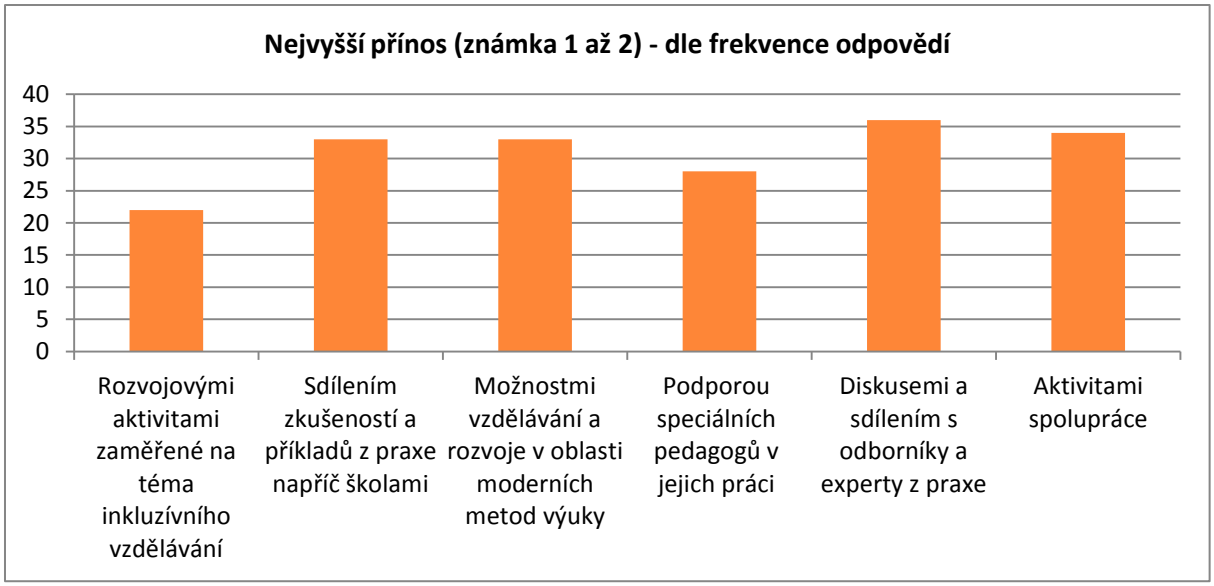

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Napadá mě další způsob, čím MAPy přispěly ke zlepšení kvality vzdělávání MŠ/ZŠ?

Někteří dotázaní ze skupiny pedagogů využili volné odpovědi na tuto otázku a zdůrazňovali citelné zlepšení spolupráce a předávání zkušeností mezi učiteli. Dále velmi kladně hodnotili výjezdní jednání, kterých se učitelé účastnili z důvodu členství v pracovních skupinách, případně jako členové širšího realizačního týmu. Výjezdní akce jim umožnily navázat kontakty mezi školami, poznat se navzájem s kolegy z jiných škol, sdílet zkušenosti, ale i problémy, potřeby a náměty k jejich řešení. Ze strany MŠ se vyskytly odpovědi, které vyzvedly význam i prospěch metodicky zaměřeného setkávání s názvem „Technické školky“.

Otázka:

Kterou oblast je podle vás důležité dále rozvíjet a zlepšovat? (dotázaní měli možnost výběru více odpovědí)

Oblasti na výběr	Počet odpovědí
rozvoj odborných kompetencí pedagogů (digi, čt, mg, řešení konfliktů, apod.)	31 (64,6 %)
dostupnost podpůrných opatření (psycholog, asistent)	30 (62,5 %)
osobnostní rozvoj pedagogů (konflikty, stres, koučování, naslouchání, apod.)	28 (58,3 %)
spolupráce a komunikace škol s rodiči	27 (56,3 %)
vybavení moderními pomůckami	23 (47,9 %)
investice do odborných učeben a vybavení	23 (47,9 %)
klima školy (atmosféra)	19 (39,6 %)
spolupráce mezi školami	18 (37,5 %)
mentoring uvádějících i nastupujících pedagogů	16 (33,3 %)

podmínky pro zkvalitnění pedagogické práce s dětmi/žáky s SVP	15 (31,3 %)
spolupráce škol a volnočasových organizací	15 (31,3 %)
strategické vedení škol	13 (27,1 %)

U této otázky evaluační tým zajímalo, které oblasti vzdělávání by podle učitelů bylo vhodné rozvíjet. Nejvíce dotázaných považuje za vhodné rozvíjet odborné kompetence pedagogů (65 %), téměř 63 % dotázaných by posílilo dostupnost podpůrných opatření (psycholog, asistent). Za důležité považují také osobnostní rozvoj pedagogů, spolupráci s rodiči a vybavení školy moderními pomůckami. Na poslední místo v prioritizaci rozvoje pak učitelé zařadili např. mentoring začínajících učitelů, spolupráci škol s volnočasovými organizacemi a oblast strategického vedení školy. Jak vyplynulo ze skupinových diskuzí, neznamená to, že oblasti zařazené na posledních místech si nezaslouží pozornost a další rozvoj. Jde jen o to, že učitelé provedli v rámci dotazníkového šetření seřazení oblastí podle jejich momentálních potřeb a priorit.
Následující grafické znázornění odpovědí ukazuje, které oblasti je dle učitelů potřeba i nadále rozvíjet. Sloupce představují počet respondentů, kteří by rádi danou oblast i nadále zlepšovali a podporovali aktivitami.

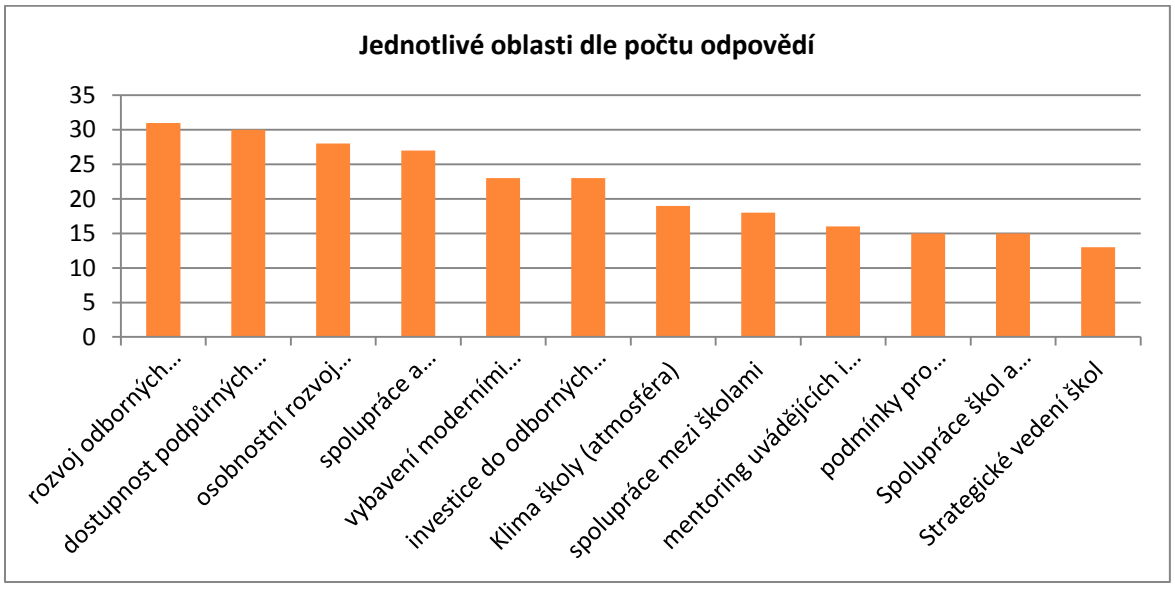

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Vím o jiné další oblasti, kterou by bylo dobré dále rozvíjet?

V rámci volných odpovědí se několikrát objevilo, že je potřeba se více zaměřit na vzdělávání nadaných dětí. To odpovídá i výstupům z individuálních a skupinových rozhovorů, kde také zaznělo, že zaměření na nadané žáky stále pokulhává za podporou žáků, kteří jsou nějakým způsobem znevýhodnění.

Otázka:

V čem, jako pedagog, spatřujete pozitiva inkluzivního vzdělávání na své škole? (respondenti měli možnost zaškrtnout více odpovědí)

Pozitiva inkluzívního vzdělávání	Počet odpovědí
spolupráce škol s PPP[2] nebo Speciálním pedagogickým centrem	25 (52,1 %)
dopady individuálního přístupu ve vzdělávání na dítě samotné	24 (50,0 %)
ochota učitelů vzdělávat se a rozvíjet	22 (45,8 %)
doučování žáků ve školách	20 (41,7 %)
dostatečná nabídky vzdělávacích akcí	15 (31,3 %)
efektivně fungující školní poradenské pracoviště	14 (29,2 %)
kvalitní personální zajištění v oblasti inkluze	14 (29,2 %)
využití ICT ve výuce	14 (29,2 %)
učitelé lépe rozpoznávají a chápou speciální potřeby žáků	14 (29,2 %)
názorné moderní pomůcky související s individualizací výuky	12 (25,0 %)
dopady individuálního přístupu ve vzdělávání na spolužáky dítěte a jeho okolí	11 (22,9 %)
kvalitní projekty podporující gramotnosti, talenty, moderní didaktiku, prevenci	6 (12,5 %)
získaná ocenění školy, např. Etická škola, Ekoškola, Světová škola, aj.	5 (10,4 %)
heterogenní třídy – diferencované vyučování	3 (6,3 %)

Mezi pozitivní dopady inkluzivního vzdělávání učitelé nejvíce zařadili spolupráci škol s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálním pedagogickým centrem a příznivý vliv individuálního přístupu k dítěti. Nejméně byla hodnocena oblast týkající se kladných ocenění školy od odborné či široké veřejnosti a možnost diferencovaného vyučování v heterogenních třídách. Hodnocení pozitiv inkluzivního vzdělávání znázorňuje také následující graf.

[2] PPP: Pedagogicko – psychologická poradna

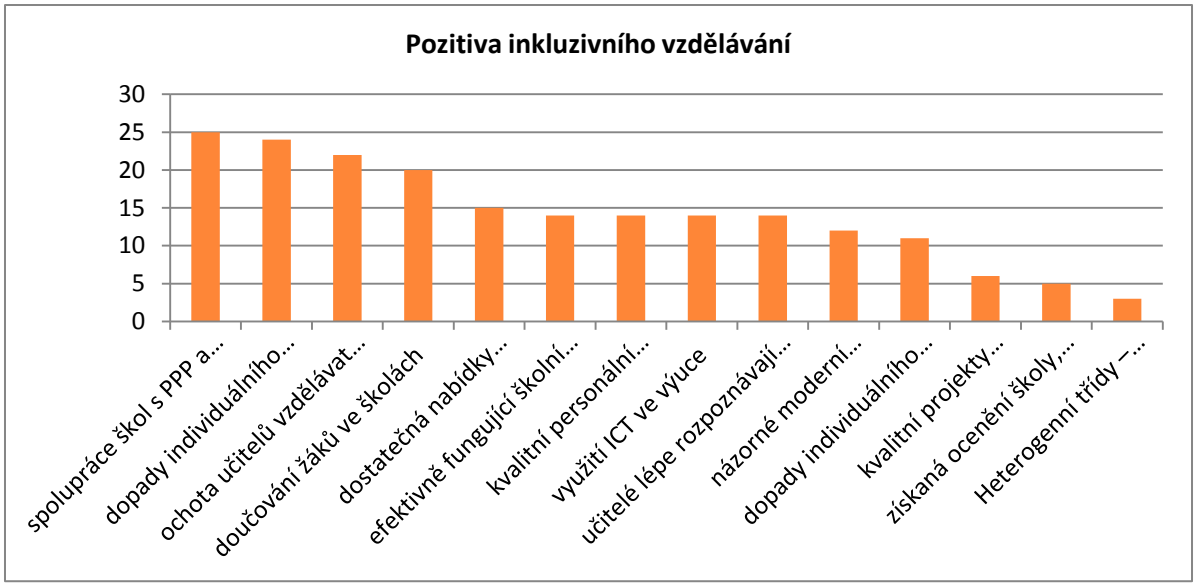

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Vnímáte nějaká další pozitiva inkluzívního vzdělávání?

Další pozitiva inkluzivního vzdělávání, které někteří pedagogové vyjádřili v rámci volných odpovědí:

- Kladný dopad v podobě „uvědomění si potřeby výchovy ke spolupráci a vzájemné pomoci“ a to jak u dětí, tak i u učitelů,
- všímání si rozdílů mezi dětmi,
- prohloubení spolupráce asistenta a pedagoga,
- rozvoj schopností empatie a emočního cítění.

Otázka:

V čem, jako pedagog, spatřujete negativa inkluzívního vzdělávání na své škole? (možnost vybrat z více odpovědí)

Negativa inkluzívního vzdělávání	Počet odpovědí
nadměrná administrativa spojená s inkluzívním vzděláváním	34 (70,8 %)
přetížení učitelé, ředitelé	31 (64,6 %)
neustále legislativní změny	31 (64,6 %)
chybí speciální pedagogové a psychologové	29 (60,4 %)
dlouhé lhůty pro vyšetření žáků v poradenských zařízeních	25 (52,1 %)
vysoký počet žáků ve třídách	22 (45,8 %)
komunikace s rodiči žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	18 (37,5 %)
chybí speciální učebnice a pomůcky	12 (25,0 %)

chybí zkušenosti se začleňováním žáků se SVP	12 (25,0 %)
finanční zajištění společného vzdělávání	9 (18,8 %)
vliv médií	8 (16,7 %)
postoje učitelů ke společnému vzdělávání	7 (14,6 %)

V rámci dotazníkového šetření jsme se také zaměřili na to, jaké problémy spojené s inkluzivním vzděláváním učitelé vnímají. Téměř 71 % učitelů hodnotí jako největší zátěž nadměrnou administrativu spojenou s inkluzivním vzděláváním, dále pak přetíženost učitelů i ředitelů a neustálé legislativní změny (téměř 65 % dotázaných). Na poslední místa pak učitelé zařadili mezi negativa problematiku finančního zajištění inkluze, nevhodný vliv médií nebo problematický postoj učitelů ke společnému vzdělávání.

Tuto zajímavou otázku jsme dále rozvíjeli v rámci diskuzních skupin. **Z výstupů vyšlo najevo, že učitelé nemají zamítavý postoj ke společnému vzdělávání. Problém ale nastává, pokud nejsou splněny určité předpoklady (zkušenosti učitelů, pomůcky, přiměřený počet žáků ve třídě, přítomnost asistenta). Pak se přetížení učitelé nezvládnou věnovat všem žákům stejně intenzivně a může docházet ke snížení kvality výuky pro všechny žáky ve třídě. S takovým výsledkem nejsou v konečném důsledku spokojeni ani učitelé, ani rodiče a celkově to může být hodnoceno jako negativní vliv inkluzivního vzdělávání.**

Otázce zabezpečení vhodných podmínek by proto měla být i nadále věnována péče ze strany MŠMT, zřizovatelů, ale i projektů zaměřených na rozvoj kvality vzdělávání. Diskutující učitelé a ředitelé projevili zájem o pokračující podporu ze strany aktivit projektu MAP.

Následující graf znázorňuje četnost odpovědí v jednotlivých oblastech pomocí výšky sloupců.

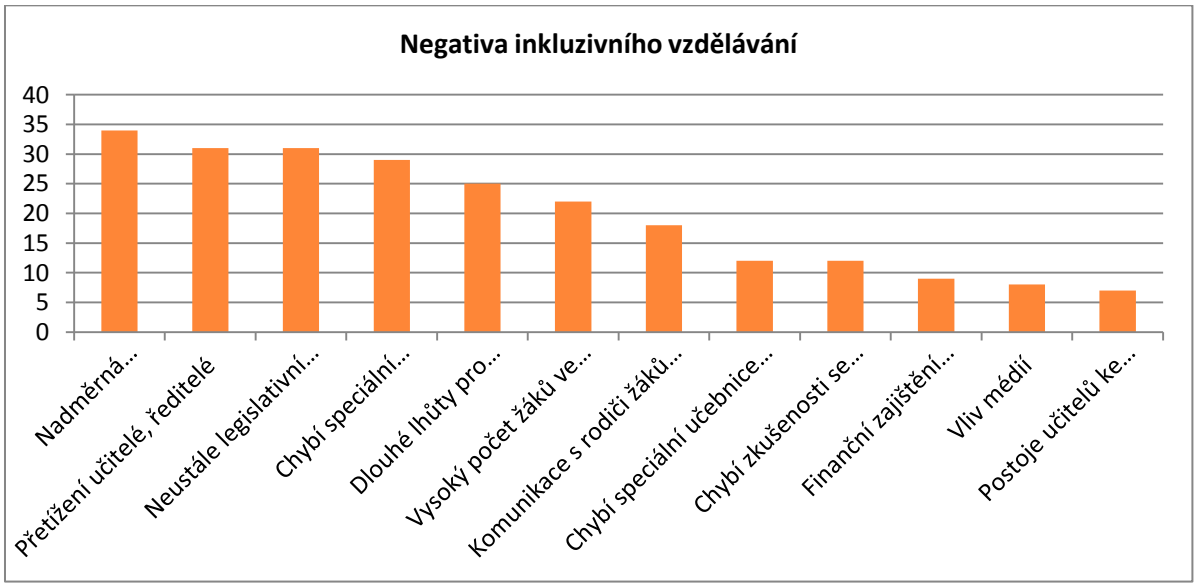

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Vnímáte nějaká jiná negativa inkluzívního vzdělávání na své škole?

Učitelé vyjádřili potřebu pojmenovat některá negativa nebo překážky úspěšného inkluzivního vzdělávání vlastními slovy. Ve svých volných odpovědích uvedli například: „Vše se dělá pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, ale někdy na úkor ostatních žáků“. Někteří si postěžovali na málo efektivní spolupráci s pracovníky školních poradenských center, kteří jsou dlouhodobě přetíženi. Dalšími uváděnými překážkami byly nedostatek pomůcek pro děti se SVP a nekoncepčnost inkluzivního vzdělávání.

Otázka:

Do jaké míry byly, podle vás, podpořeny měkké kompetence pedagogů v rámci MAP v oblasti vzdělávání a rozvoje? (hodnocení škálou 1 - 5, kde 1= nejvíce, 5= nejméně)

Z měkkých kompetencí byla dle dotázaných učitelů v rámci MAP nejvíce podpořena spolupráce a komunikace, naopak nejméně orientace v informacích.

Měkké kompetence	**Průměrné hodnocení**	**Směrodatná odchylka SD**
Komunikace	1,90	0,80
Spolupráce	**1,85**	0,80
Flexibilita	2,42	0,65
Inovativnost	2,25	0,73
Orientace v informacích	**2,56**	0,77
Řešení problémových situací	2,40	0,76
Celoživotní učení a rozvoj	2,13	0,96

Také v grafu můžeme pozorovat hodnocení dotázaných. Nejnižší sloupec znázorňuje nejlépe podpořenou kompetenci. Jak již bylo uvedeno, za nejvíce podpořenou v projektech MAP považují učitelé kompetenci týkající se spolupráce a dále pak oblast komunikace. Rozdíly mezi četností odpovědí však nejsou velké a lze konstatovat, že úspěšně byly podpořeny všechny uvedené oblasti.

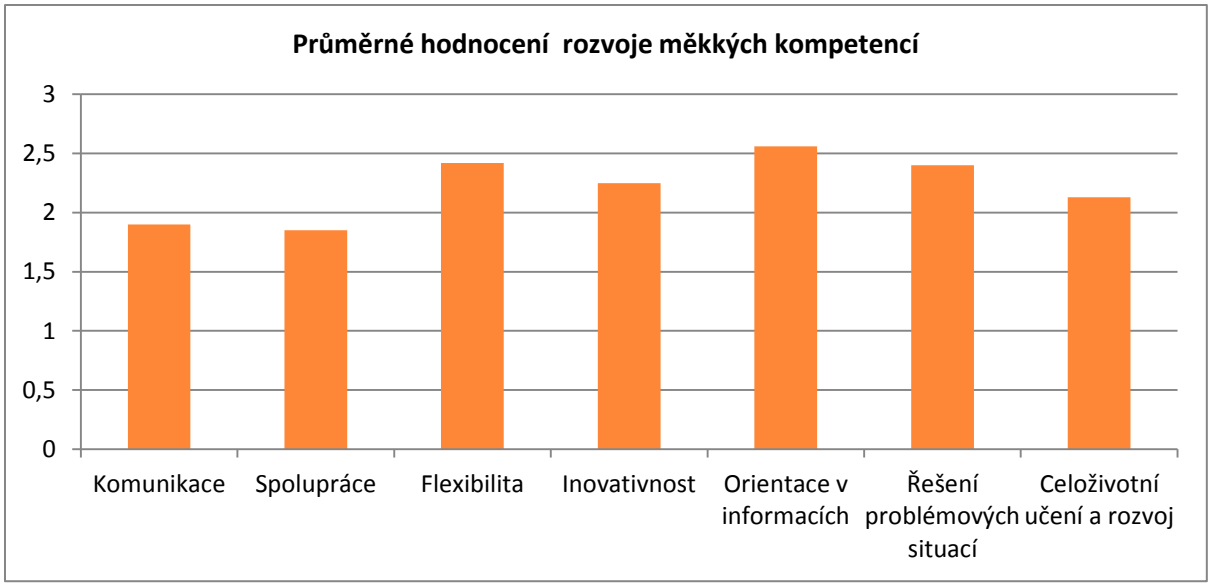

V tabulce níže můžeme vidět odpovědi dle četnosti. Tabulka nabízí přehled počtu respondentů, kteří hodnotili posílení konkrétních měkkých kompetencí. V prvním sloupci tabulky je počet respondentů, kteří dali známku 1 nebo 2, považují tedy dané oblasti za nejvíce podpořené či nejlépe posílené projektovou činností. Ve druhém sloupci je počet učitelů, kteří hodnotili posílení daných kompetencí průměrnou známkou. Třetí sloupec uvádí počet respondentů, kteří u daných kompetencí vybrali známku 4 nebo 5, což znamená, že v dané oblasti cítili ze strany projektu nejmenší podporu. Opět vidíme, že kompetence v oblasti spolupráce, komunikace a inovativnosti byly hodnoceny jako nejvíce posílené a tuto odpověď zvolil nejvyšší počet dotázaných (v prvním sloupci).

Měkké kompetence	**Nejvyšší posílení (známka 1 až 2)**	**Průměrné posíl. (známka 3)**	**Nejmenší posílení (4 a 5)**
Komunikace	37	10	1
Spolupráce	**38**	9	1
Flexibilita	28	18	2
Inovativnost	34	11	3
Orientace v informacích	**23**	20	5
Řešení problémových situací	29	15	4
Celoživotní učení a rozvoj	32	13	3

Graf naznačuje, kolik dotázaných hodnotilo jednotlivé oblasti jako nejlépe podpořené (byly hodnoceny nejlepšími známkami).

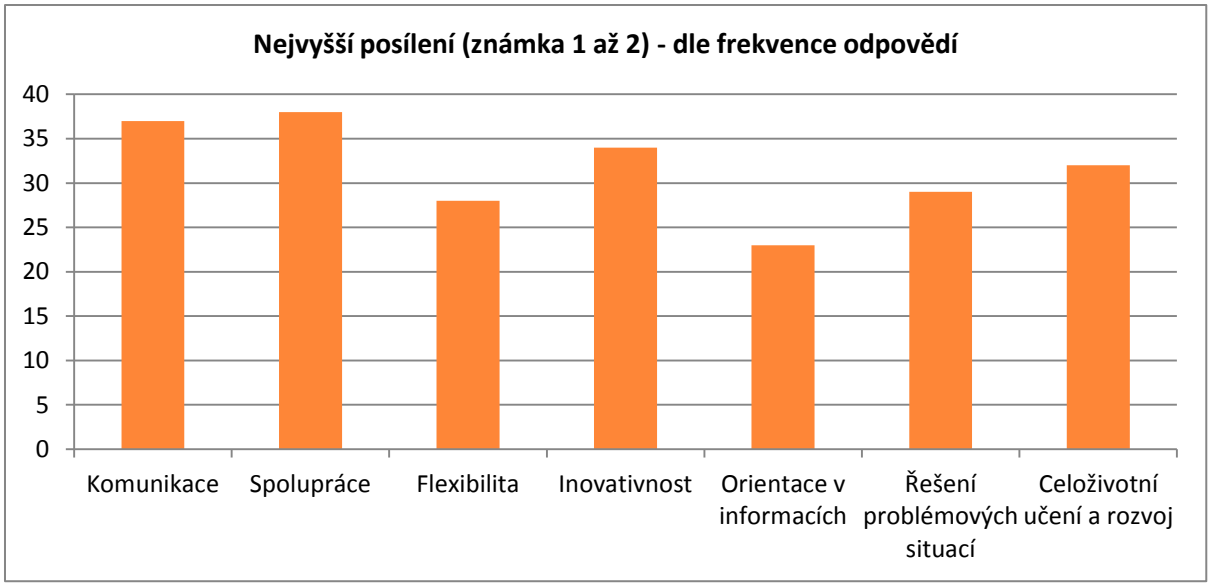

Otázka:

Jaký užitek, v rámci MAP, přineslo vzájemné sdílení a předávání zkušeností pedagogů?

Přínos ze vzájemného sdílení	Počet odpovědí
Inspirace, nové podněty	40 (83,3 %)
Rozvoj komunikace mezi účastníky	34 (70,8 %)
Poznání jiných školních prostředí (vybavení, atmosféra)	28 (58,3 %)
Podpora spolupráce napříč školami	19 (39,6 %)
Porovnání podmínek pro vzdělávání žáků ve školách	17 (35,4 %)

Učitelé v dotaznících, ale i v rámci skupinových diskuzí oceňovali vzájemné setkávání a předávání zkušeností, které jim zapojení do projektu umožnilo. Z rozhovorů a diskuzí vyplynulo, že je to žádaná forma komunikace, kterou je potřeba i nadále rozvíjet, protože v minulosti se vzájemné sdílení a předávání zkušeností vyskytovalo pouze v malé míře a probíhalo nahodile. V dotazníkovém šetření se u této oblasti učitelé vyjádřili, že největší užitek spatřují v získání nových podnětů a zkušeností (83 % dotázaných). Téměř 71 % učitelů vidí přínos v rozvoji komunikace mezi účastníky (70,8 %). Oceněna byla také možnost poznat prostředí jiných škol (58 %). K tomu docházelo v rámci aktivit spolupráce, kterých se měly, dle nastavených podmínek, účastnit vždy minimálně tři školy. Ve skutečnosti byly školy velmi aktivní a zapojilo se jich vždy nejméně pět. Tyto pracovaly na zadaném tématu a společně vytvořily finální dílo. Jednalo se například o „Veselé šití“, „Život na vesnici“, „Nebojte se matematiky“. K poznávání prostředí jiných škol docházelo také při vzájemných exkurzích učitelů, kteří se účastnili náslechů ve výuce.

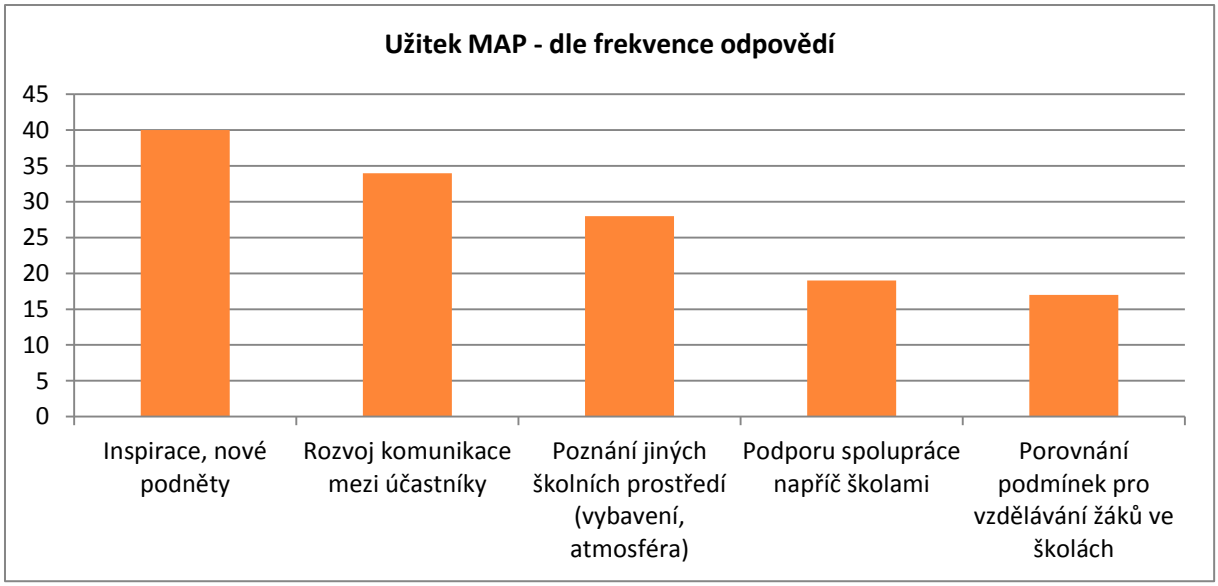

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Vnímám další/jiný užitek společného sdílení a předávání zkušeností (v rámci MAP)?

V rámci dotazníkového šetření nebyla volná odpověď žádným dotázaným pedagogem využita, dá se tedy přepokládat, že výběr uzavřených možností byl vyčerpávající.

Ve skupinových diskuzích vyplynulo, že v projektu MAP bylo vytvořeno otevřené prostředí pro vyjadřování názorů a námětů mezi učiteli v rámci školy, ale také napříč školami. Aktivní sdílení zkušeností se vedlo například v oblasti prevence, speciálních vzdělávacích potřeb dětí a žáků, komunikace s rodiči atd.

Otázka:

Podařilo se, v rámci MAP, navázat spolupráci s odborníky k podpoře moderních metod výuky (např. činnostní učení, projektové učení, HMAT, ABAKU, metody RWCT, metody tvůrčího psaní, experimenty, apod.)?

Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
12 (25 %)	20 (41,7 %)	14 (29,2 %)	2 (4,2 %)

Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že větší polovině učitelů (67 %) se nějakou spolupráci s odborníky podařilo navázat. To lze také pozorovat v grafickém znázornění níže. Při diskuzích v rámci fokusních skupin bylo upřesněno, že někteří učitelé jsou moderními metodami učení nadšeni. Vybrali si takové, které jim vyhovují, používají je ve výuce, sdílejí zkušenosti s jinými učiteli a zajímají se o další novinky. Zároveň by rádi rozvíjeli spolupráci s odborníky nebo získávali další pomůcky, semináře apod.

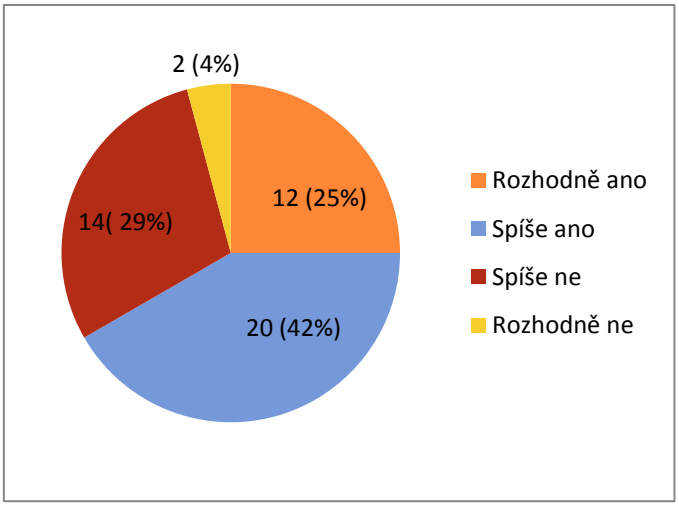

Otázka:

Zavedli jste vy osobně do výuky nějaké moderní metody vedoucí k efektivitě výukového procesu a individualizaci vzdělávání?

Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
11 (22,9 %)	32 (66,7 %)	5 (10,4 %)	0

V roce 2017, v průběhu projektu MAP, se část učitelů (cca 33 %) vyjádřila v rámci hodnotících dotazníků spíše skeptičtěji k moderním metodám, ke kterým se příliš neklonili a využívali své osvědčené tradiční způsoby výuky. V té době převládal názor, že pro zavádění moderních metod by potřebovali více času, odvahy a praktického kouče. Naproti tomu můžeme pozorovat poměrně významný posun, kdy z dotazníkového šetření v roce 2022 vyplynulo, že k zavádění moderních metod se skepticky staví již pouze 10,4 % dotázaných. V rámci skupinových rozhovorů pak učitelé hodnotili kladně přínos projektu MAP II, který jim taková sdílení a školení nabízel a měli možnost se s vybranými metodami seznámit a zároveň si je vyzkoušet.

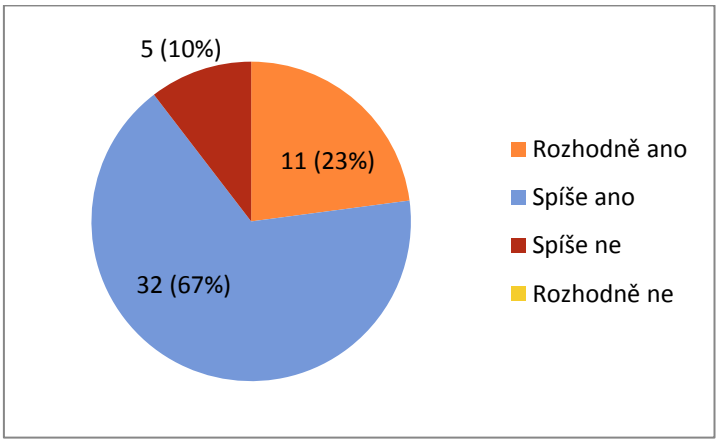

Odpovědi korespondují s předchozí otázkou, kdy téměř 67 % učitelů odpovědělo, že navázali nějakou spolupráci s odborníky k podpoře zavádění moderních metod výuky. Z vyhodnocení této otázky a rovněž z diskuzních skupin vyplynulo, že více než 90 % dotázaných učitelů skutečně začalo moderní výukové metody využívat nebo alespoň nějakou metodu vyzkoušeli.

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Doporučili byste svým kolegům některou ze svých ověřených výukových metod?

V odpovědích na tuto doplňující otázku se vyskytovaly konkrétní návrhy a doporučení užitečných výukových metod, například:

- Metoda kritického myšlení (na bázi EVOKACE – UVĚDOMĚNÍ - REFLEXE),
- metoda HMAT (FRAUSE - logika a spolupráce v matematice),
- diferencované úkoly v matematice,
- metoda RWCT model 3x,
- tvůrčí psaní a kritické myšlení,
- projektové vyučování a činnostní učení,
- diagnostika školní zralosti pro předškolní děti I-Sophi,
- moderní didaktika dle Roberta Čapka,
- začlenění znaku do řeči u dětí se ŠVP.

Z individuálních a skupinových rozhovorů dále vyplynulo, že učitelé v rámci projektu MAP II prošli mnoha různými rozvojovými semináři na téma moderních výukových metod. Mnozí z nich je pak skutečně do výuky plně, nebo alespoň doplňkově zavedli, což vyplývá také z předchozích vyhodnocení.

Otázka:

Vyvíjela se (podle vás) v posledních 5 letech spolupráce školy s rodiči směrem ke zlepšení vztahů a komunikace?

Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
12 (25 %)	33 (68,8 %)	3 (6,3 %)	0

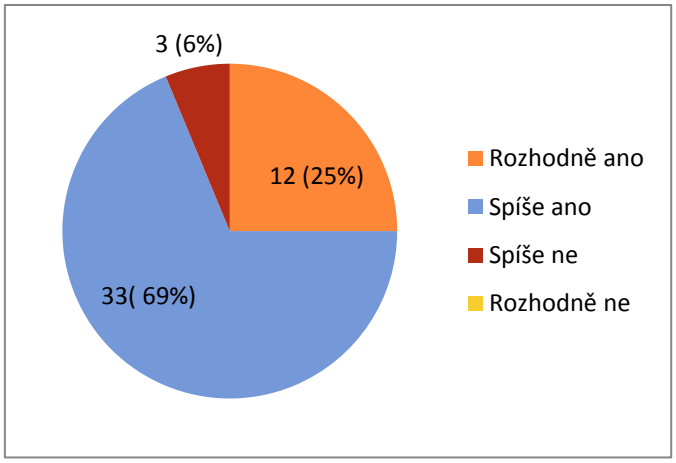

Co se týká spolupráce školy s rodiči, jejich komunikace a vzájemných vtahů, je téměř 94 % dotázaných přesvědčeno, že se v posledních pěti letech tato oblast zlepšila. To můžeme sledovat i v grafu, kde oranžová část představuje čtvrtinu dotázaných, kteří odpověděli, že se „rozhodně zlepšila“, modrá výseč pak představuje počet respondentů, kteří zvolili odpověď „spíše se zlepšila“. Jelikož v posledních pěti letech probíhala napříč celým územím ORP Kopřivnice realizace projektů MAP a MAP II, kde se aktivity zaměřovaly také na tuto oblast, lze konstatovat, že realizace projektů MAP přispěla ke zlepšení spolupráce a komunikace mezi školou a rodiči. To také vyplynulo ze skupinových rozhovorů s pedagogy a z individuálních interview s řediteli škol.

Otázka:

Došlo, podle vás, ke zlepšení informovanosti rodičů v oblasti vzdělávání a školství?

Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
12 (25 %)	31 (64,6 %)	5 (10,4 %)	0

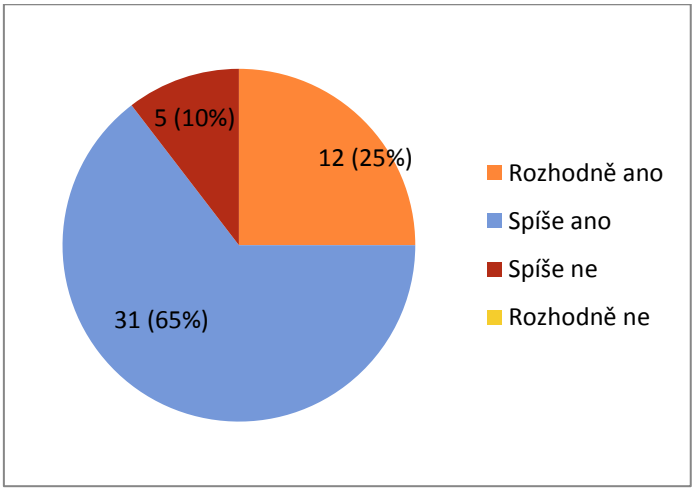

Tato otázka, zaměřená na informovanost rodičů v oblasti školství, souvisí s předešlou otázkou. Dobré vztahy se školou, spolupráce a komunikace jsou předpokladem ke kvalitní informovanosti rodičů a tím i veřejnosti. Většina respondentů (90 %) vyhodnotila, že informovanost v oblasti vzdělávání a školství se v posledních letech zlepšila. Čtvrtina dotázaných odpověděla, že „rozhodně ano" a 65 % respondentů si myslí, že alespoň k nějakému zlepšení došlo a zvolili odpověď „spíše ano". Na základě výstupů z individuálních i skupinových rozhovorů se členy realizačního týmu lze konstatovat, že rovněž v této oblasti byla velkým přínosem realizace projektů MAP. V průběhu projektů docházelo v rámci komunikačního procesu k otevřenému informování široké veřejnosti prostřednictví článků, tiskových zpráv na webu města, ale také přímou komunikací. Po celou dobu byly veřejnosti, tedy zejména rodičům, poskytovány podrobné informace nejen o aktivitách projektu, ale také o aktivitách škol, které jsou plánovány nebo probíhají. To pomohlo posílit zájem rodičů o dění na školách a také jejich zájem o účast na některých akcích.

Doplňující otázka s volnou odpovědí:

Co jste od MAP očekávali a nebylo to naplněno?

Šest pedagogů mělo v rámci této volné odpovědi potřebu sdělit, že bylo „naplněno vše". Objevilo se poděkování za diagnostiku I-SOPHI získanou v rámci MAP II pro předškolní děti, ale zároveň i posteskнutí, že by se hodilo tento nástroj opatřit pro všechny děti (další verze diagnostiky). Někteří učitelé zde vypsali konkrétní rozvojové kurzy či semináře, o které by měli ještě zájem, např. kurz RWCT pro pokročilé nebo seminář Skupinová dynamika.

Na závěr dotazníku:

Učitelé dostali volný prostor pro to, co ještě nebylo zmíněno, a mají potřebu v souvislosti s MAP sdělit.

Tento volný prostor někteří učitelé využili k poděkování, např. „Děkuji za vaši práci a nadšení pro nové věci". Objevilo se i politování, že projekt MAP III nemohl být zaměřen na podobné aktivity jako projekt MAP II, který obsahoval vzdělávací a rozvojové aktivity pro učitele. Implementační aktivity nebyly v projektu MAP III dovoleny, což mnozí učitelé a zapojení aktéři těžko chápali. Zde jedno autentické vyjádření: „Kéž by se vrátily podmínky, jaké byly v MAP II. To dávalo největší smysl a ušel se nejdelší kus společné cesty."

2.2 Dotazníkové šetření zaměřené na členy realizačního týmu a pracovních skupin

2.2.1 Popis souboru

V rámci dotazníkového šetření zaměřeného na cílovou skupinu členů realizačního týmu a pracovních skupin na území ORP Kopřivnice bylo osloveno 44 respondentů, kteří byli zapojeni do projektu MAP či MAP II v některé z uvedených platforem. Dotazník vyplnilo a odevzdalo 26 respondentů. V následující tabulce lze vyčíst, jakým způsobem byly osoby, které poskytly odpovědi, zastoupeny v jednotlivých platformách projektu. Návratnost dotazníků byla jen 66 %, což je dáno dlouhým časovým obdobím mezi sběrem dat, který probíhal začátkem roku 2022 a působením jednotlivých osob v projektu. Projekt MAP byl realizován v letech 2016 až 2017 a projekt MAP II pak v rozmezí let 2018 až 2021. Z tohoto hlediska pokládáme návratnost vyplněných dotazníků za úspěšnou.

Platforma	RT	PS ČG	PS MG	PS RP	PS PV	PS F	PS I	Celkem
Počet	6 (23,1 %)	4 (15,4 %)	5 (19,2 %)	4 (15,4 %)	5 (19,2 %)	1 (3,8 %)	1 (3,8 %)	26

Použité zkratky: RT – realizační tým, PS – pracovní skupina, PS ČG – PS pro čtenářskou gramotnost, PS MG – PS pro matematickou gramotnost, PS RP – PS pro rovné příležitosti, PS F – PS pro financování, PS PV – PS pro předškolní vzdělávání, PS I – PS pro inovace.

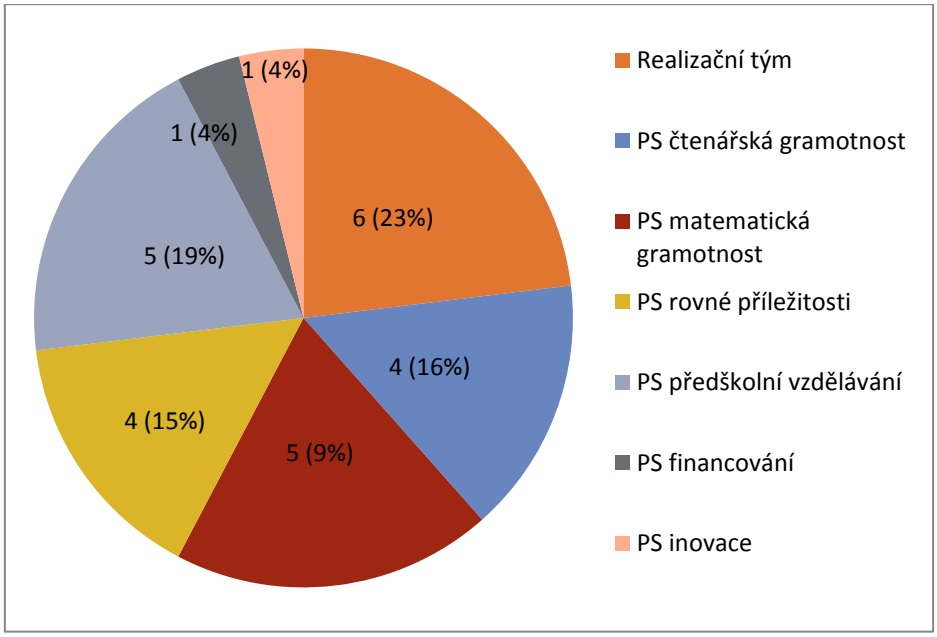

2.2.2 Vyhodnocení odpovědí na jednotlivé otázky

Při vyhodnocení odpovědí bylo využito metod statistického zpracování. Tam, kde je to relevantní, je statistické hodnocení obohaceno doplňujícími informacemi získanými metodou kvalitativních skupinových, případně individuálních rozhovorů.

Otázka:

V jakých oblastech a do jaké míry přispěly projekty MAP a MAP II ke zlepšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ? (1 nejmenší přínos – 5 největší přínos)

Členové RT a PS v dotaznících vybírali jednotlivé oblasti, kde projekty MAP a MAP II přispěly ke zlepšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ. Hodnota 1 značí nejmenší přínos projektů, hodnota 5 největší přínos. Největší přínos MAP a MAP II byl dle respondentů v oblasti spolupráce v území, včetně využívání finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků. Na stejné úrovni bylo hodnoceno zlepšení spolupráce mezi školami navzájem (průměrné hodnocení obou M = 4,07).

Oblast	Průměrné hodnocení (M)	Směrodatná odchylka (SD)
zlepšení řízení škol začleněním dlouhodobého místního plánování (investičních záměrů a plánu aktivit)	3,46	0,93
porozumění cíli - orientace na kvalitní inkluzívní vzdělávání	3,58	0,84
snižování nerovností ve vzdělávání a dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítěte/každého žáka	3,73	0,85
zlepšení spolupráce s rodiči	3,53	0,90
zlepšení spolupráce se zřizovateli	3,65	0,96
zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí a žáků	**4,07**	0,87
zlepšení spolupráce mezi školami navzájem	**4,07**	0,96

Respondenti vnímali nejmenší přínos ve vlivu dlouhodobého místního plánování na zlepšení řízení škol. Toto zjištění také odpovídá výstupům z analýzy dokumentů, ale i z jednotlivých skupinových či individuálních rozhovorů. Řízení škol je respondenty považováno za velice důležitou oblast, ale dlouhodobé plánování v rámci MAP nevnímají jako nástroj, který by pomohl řešit potřeby řídících pracovníků škol (například stále opakovanou vysokou administrativní zátěží ředitelů). Také v rozhovorech zdůrazňovali, že postoj a přístup ředitele školy je zásadní ve vztahu ke strategickému plánování, k modernizaci a ke spolupráci s projektovým manažerem. Neméně důležité je vnímání potřeb učitelů, žáků a rodičů.

Investiční záměry a plány aktivit jsou důležité, ale respondenti vidí problém ve způsobu jejich shromažďovaní do Strategického rámce MAP za celé území. **Nastavené podmínky ze strany MŠMT a IROP způsobují, že se tyto plány stávají nepružným a byrokraticky náročným**

výstupem. Je to zejména z důvodu hromadného zpracování za celé ORP v jednom společném termínu, který nereflektuje aktuální potřeby jednotlivých škol. Velice razantně se to projevilo v průběhu projektu MAP III. Jednotná aktualizace v předem stanoveném intervalu pro všechny školy v území ORP způsobuje, že formulování investičních záměrů nelze efektivně plánovat. Mnohé školy nemají v dokumentu zařazeny investiční záměry v cenách, které by reálně odrážely rostoucí inflaci, protože v termínu pro odevzdání Strategického rámce ještě neměly k dispozici cenové kalkulace investičních záměrů. Odevzdat investiční záměry později není možné a tak je nutno do Strategického rámce uvádět odhad, který pak neodpovídá realitě. Ministerstvo pro místní rozvoj od roku 2021 neustále posouvalo termín vyhlášení výzev IROP, až místo původně avizovaného ledna 2022, byla výzva pro ZŠ vyhlášena v říjnu 2022. Na poslední chvíli byly změněny podmínky pro podávání projektových žádostí (minimální částka celkových nákladů projektu, podíl spolufinancování), z čehož mnozí žadatelé byli naprosto rozčarovaní. Další závažnou vadu vidí respondenti z řad ředitelů škol a členů realizačního týmu ve způsobu hodnocení žádostí o podporu, kdy rozhodující je pouze časový okamžik odeslání žádosti, nikoli kvalita a potřebnost projektu. Dle vyjádření jedné respondentky v rámci rozhovoru se tak „proces podávání žádostí o dotaci mění v jakési závodní utkání, ve kterém vyhrává ten žadatel, který je zručnější při vyplňování kolonek, má výkonnější počítač a super rychlý internet“.

Grafické zpracování odpovědí

Graf ukazuje zpracování odpovědí formou průměrného hodnocení jednotlivých oblastí v rámci kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ. Vyšší sloupce představují oblast, ve které dotázaní spatřují největší přínos projektů MAP. Názvy oblastí jsou shodné s oblastmi uvedenými v tabulce výše. Také z grafického vyjádření vyplývá, že nejvíce byl oceněn přínos ve zlepšení spolupráce v území a ve zlepšení spolupráce mezi školami.

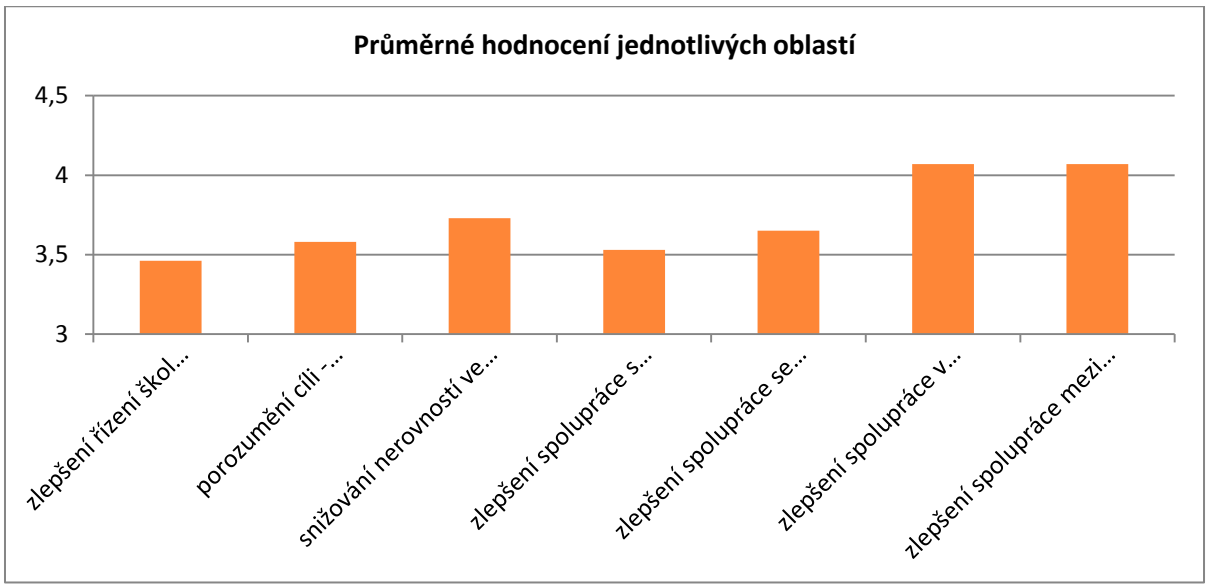

Následující tabulka a graf zpracovávají odpovědi respondentů dle četností, tedy podle počtu osob, které v odpovědích zvolily příslušnou oblast. Také z tohoto pohledu je patrné,

ve kterých oblastech cítili členové realizačního týmu i pracovních skupin nejvyšší přínos projektu MAP a MAP II. Opět se jedná o zlepšení spolupráce mezi školami navzájem. V této oblasti zvolilo nejvíce respondentů známku značící nejvyšší přínos (20 respondentů zvolilo známku 4 – 5). Další velmi dobře hodnocenou oblastí je spolupráce pro rozvoj vzdělávání v území a využívání finančních zdrojů, kde zvolilo nejvyšší známku 19 dotázaných.

Odpovědi dle četnosti (26 respondentů)	**Největší přínos (známka 4 - 5)**	**Průměrný přínos (známka 3)**	**Nejmenší přínos (známka 1 - 2)**
zlepšení řízení škol začleněním dlouhodobého místního plánování	11	11	4
porozumění cíli - orientace na kvalitní inkluzívní vzdělávání	11	12	3
snižování nerovností ve vzdělávání a dostupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě/žáka	17	7	2
zlepšení spolupráce s rodiči	13	10	3
zlepšení spolupráce se zřizovateli	14	9	3
zlepšení spolupráce v území a využívání místních finančních zdrojů pro rozvoj vzdělávání dětí	**19**	6	1
zlepšení spolupráce mezi školami navzájem	**20**	5	1

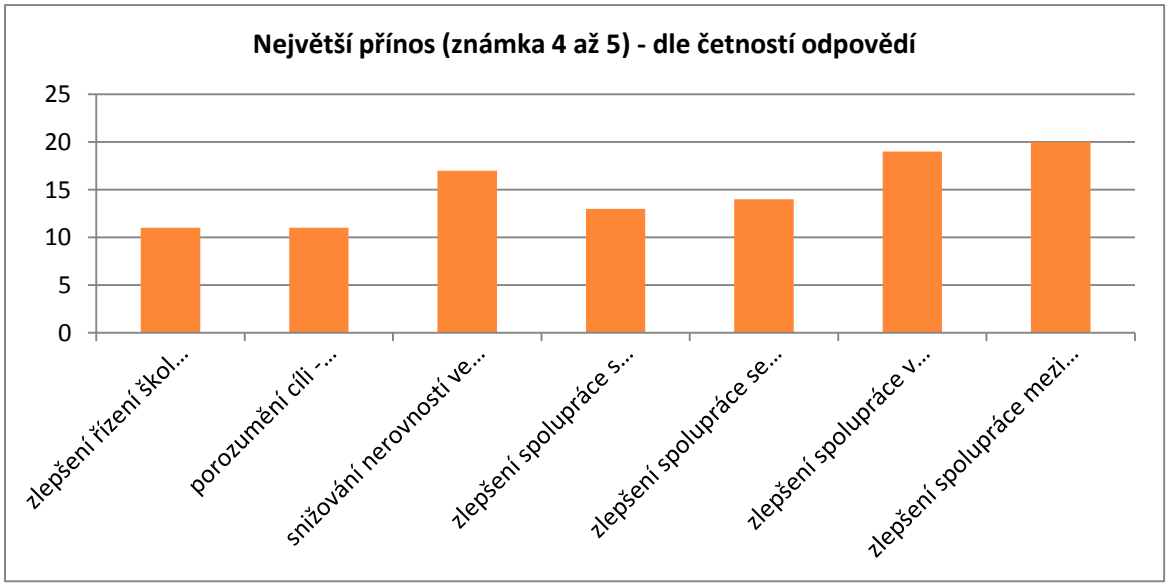

Doplňující otázka:

Co mě dále napadá a nebylo uvedeno v předešlé otázce v oblasti zlepšení kvality

V rámci volných odpovědí měli respondenti možnost uvést to, co oni subjektivně považují za prospěšné, co jim osobně projekty MAP a MAP II přinesly. V odpovědích se objevila tato pozitivní hodnocení:

- osobního rozvoje zapojených pedagogů a ve vzdělávání učitelů v polytechnických tématech,
- získání zajímavých podnětů k sebevzdělávání,
- zlepšení spolupráce škol
- možnost navštívit jiné školy, aby viděli, jak to dělají jinde a mohli se inspirovat.

Otázka:

Co a do jaké míry podle Vás bránilo v dosažení zlepšení ve všech oblastech uvedených u otázky č. 1? (1 nejméně bránilo – 5 nejvíce bránilo)

Členové RT a PS dále hodnotili, co a do jaké míry bránilo v dosažení zlepšení v oblastech zmiňovaných v předešlé otázce. Z odpovědí vyplývá, že nejvíce bránil zlepšení nedostatečný legislativní rámec inkluzívního vzdělávání (průměrné hodnocení M = 2,5), ale také obavy ze systému inkluzivního vzdělávání a nízký zájem rodičů o spolupráci se školou. Nejmenší překážku na cestě ke zlepšení představuje podle respondentů nedostatečná spolupráce se zřizovatelem (M = 1,96). Pokud se tedy někde nedostatečná spolupráce se zřizovatelem objevuje, není považována za závažnou překážku ve zlepšování kvality vzdělávání. Následující tabulka podává přehled všech hodnocených oblastí.

Nabízené odpovědi	Průměrné hodnocení	Směrodatná odchylka (SD)
nízký zájem vedení škol o dlouhodobé místní akční plánování	2,27	1,13
nedostatečný legislativní rámec inkluzívního vzdělávání	**2,50**	1,05
obavy ze systému inkluzívního vzdělávání	2,46	0,84
nízký zájem rodičů o spolupráci se školou	2,46	0,88
nedostatečná spolupráce se zřizovatelem	**1,96**	0,94

Grafické zpracování odpovědí

Graf zpracovává průměrné hodnocení jednotlivých oblastí. Vyšší sloupce představují oblasti, které podle respondentů nejvíce brání zlepšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ.

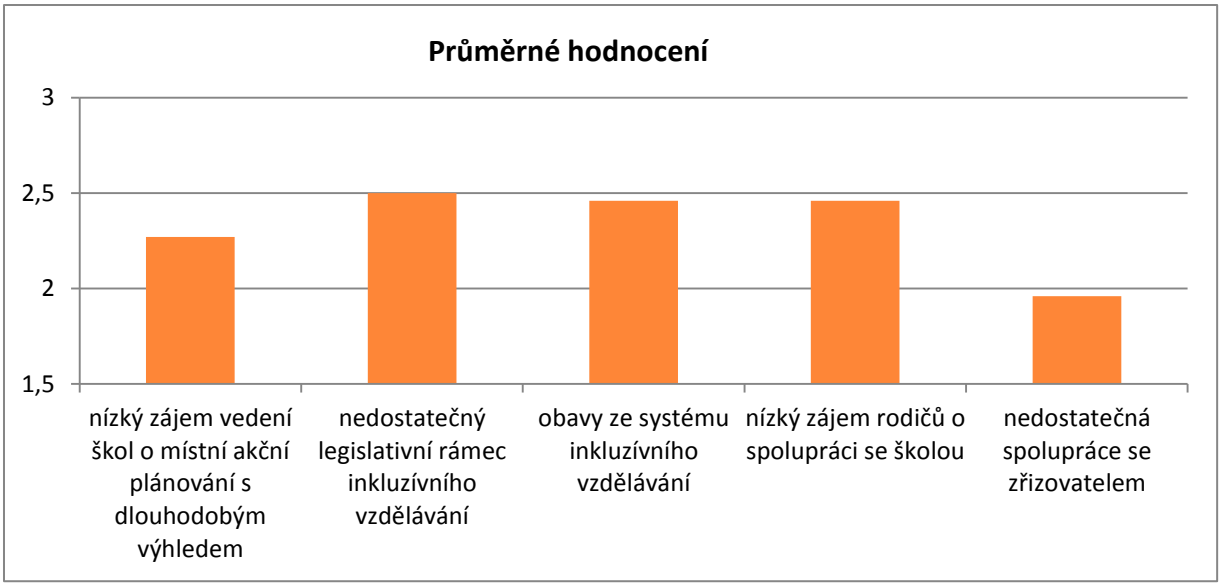

Následující tabulka a graf vyjadřují odpovědi respondentů na zadanou otázku dle četnosti, tedy podle počtu osob, které v odpovědích zvolily příslušnou oblast. Také z tohoto pohledu je patrné, ve kterých tématech cítili členové realizačního týmu i pracovních skupin překážky zlepšování jednotlivých oblastí uvedených u předešlé otázky (obecně tedy překážky zvyšování kvality vzdělávání). I zde můžeme sledovat, že nejvíce respondentů označilo za problematický nedostatečný legislativní rámec inkluzivního vzdělávání (13 osob), ale i obavy ze systému inkluzivního vzdělávání (14 osob). I zde vidíme, že nedostatečnou spolupráci školy se zřizovatelem respondenti nepociťují nebo ji nepovažují za významnou ve vztahu ke kvalitě vzdělávání. Pouze jediný respondent uvedl, že nedostatečná spolupráce se zřizovatelem nejvíce bránila zvýšení kvality. Je nutno si uvědomit, že dotazníkového šetření se účastnily osoby, které působí na různých školách v území ORP Kopřivnice. Tyto školy spadají pod různé zřizovatele (obce, města) v ORP a je proto možné, že zkušenosti jednotlivců mohou být odlišné.

V tabulce je také uvedena známka představující váhu, kterou své odpovědi respondenti dali. Pro zjednodušení jsou známky sloučeny do třech sloupců (nejvíce, průměrně a nejméně).

Odpovědi dle četnosti (26 respondentů)	Nejvíc bránilo (známka 4 – 5)	Průměrně (známka 3)	Nejméně bránilo (1-2)
nízký zájem vedení škol o místní akční plánování	3	6	15
nedostatečný legislativní rámec inkluz. vzděl.	**4**	9	13
obavy ze systému inkluzívního vzdělávání	2	12	12
nízký zájem rodičů o spolupráci se školou	3	10	13
nedostatečná spolupráce se zřizovatelem	**1**	8	17

Grafické zpracování odpovědí

Graf vyjadřuje, které oblasti respondenti považují za nejvýznamnější bariéru zlepšení kvality vzdělávání v MŠ a ZŠ. Čím vyšší sloupec v grafu, tím více dotázaných poukázalo na danou oblast jako na problematickou. Graf se vztahuje k výše uvedené tabulce. Nejnižší sloupec (nedostatečná spolupráce se zřizovatelem) opět naznačuje, že respondenti tuto oblast nevnímají jako problematickou.

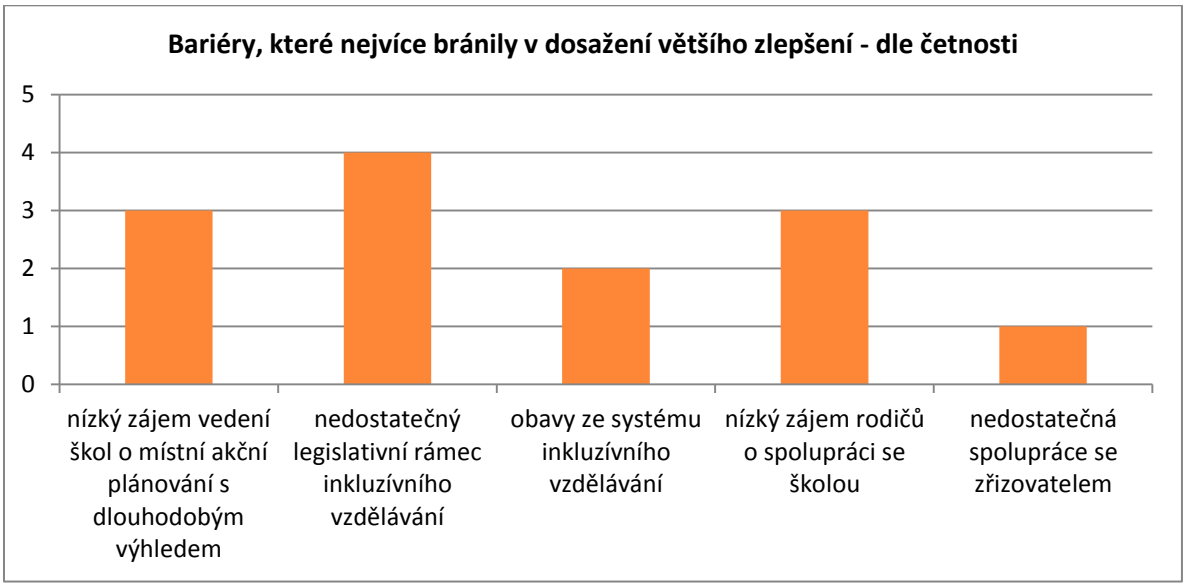

Doplňující otázka:

Další bariéry - co mě dále napadá a nebylo uvedeno v předešlé otázce

U této otázky bylo zřejmé, že výčet volitelných odpovědí byl dostačující, protože možnost vlastní volné odpovědi téměř nebyla využita. Pouze dva respondenti zmínili, že jako bariéru vnímají uzavření škol z důvodu protiepidemických opatření.

Otázka:

Jakými způsoby a do jaké míry přispěly projekty MAP a MAP II ke zlepšení kvality vzdělávání v MŠ /ZŠ? (1 nejméně přispělo – 5 nejvíce přispělo)

Na tuto otázku vybírali členové RT a PS odpovědi z nabízených možností a dále měli prostor pro volné slovní vyjádření. Podle odpovědí přispěly nejvíce ke zlepšení kvality vzdělávání tzv. aktivity spolupráce (průměrné hodnocení M = 4,42), dále pak diskuze s odborníky a experty z praxe. Rozvojové aktivity (jednalo se zejména o vzdělávací semináře) zaměřené na téma inkluzívního vzdělávání byly respondenty zařazeny až na poslední místo. Podle výstupů ze skupinových a individuálních rozhovorů to však neznamená, že by pedagogové považovali své vzdělávání v tématu inkluze za zbytečné. Výsledek odpovědí je ovlivněn jednak tím, že ne všech učitelů se téma inkluze přímo dotýká, někteří pak považují tlak na inkluzivní vzdělávání přehnaný a v konečném důsledku kontraproduktivní pro kvalitu vzdělávání většiny. U otázky přínosů projektů MAP však bylo v rámci skupinových rozhovorů ze strany učitelů či ředitelů často zdůrazněno, že

všechny hodnocené aktivity byly přínosné, ale v dotazníku bylo vyžadováno jejich seřazení a přidělení váhy podle subjektivního posouzení. To respondenty donutilo přemýšlet a podle vlastního cítění některé aktivity vyzvednout, jiné označit ze svého pohledu za méně přínosné.

Nutno dodat, že takto postavený dotazník byl z části i záměrem evaluátorů, protože cílem bylo donutit respondenty k zamyšlení i přidělení určitého pořadí, tak aby výstupem nebylo pouhé konstatování, že všechny aktivity byly přínosné stejnou mírou.

Tabulka: Aktivity projektu, které přispěly ke zvýšení kvality vzdělávání

Hodnocení bylo prováděno známkou 1 až 5, kdy známka 5 představovala nejvýznamnější vliv na zlepšení kvality vzdělávání. Tabulka ukazuje průměrné známky, kterých jednotlivé aktivity dosáhly, čím vyšší je průměrné hodnocení, tím lépe byla aktivita hodnocena. Jak již bylo uvedeno, nejlépe byly hodnoceny tzv. aktivity spolupráce mezi školami, nejméně pak aktivity zaměřené na inkluzivní vzdělávání. Z jednotlivých známek je však patrné, že hodnocení bylo poměrně vyrovnané.

	Průměrné hodnocení	**Směrodatná odchylka (SD)**
Rozvojové aktivity zaměřené na téma inkluzívního vzdělávání (RAIV)	**3,35**	0,92
Sdílením zkušeností a příkladů z praxe napříč školami (SZaPPŠ)	4,19	0,73
Možnost vzdělávání a rozvoje v oblasti moderních metod výuky (VaRMMV)	4,19	0,73
Podpora speciálních pedagogů v jejich práci (sdílení, exkurze, semináře, webináře) (PSPvP)	4,08	0,73
Diskuse a sdílení s odborníky a experty z praxe	4,35	0,73
Aktivitami spolupráce	**4,42**	0,63

Grafické zpracování odpovědí

Znázorněné sloupce představuji průměrné hodnocení jednotlivých aktivit. Čím vyšší je sloupec, tím lépe byla příslušná aktivita hodnocena. Také z grafického vyjádření je vidět, že hodnocení jednotlivých aktivit je poměrně vyrovnané. Pouze rozvojové aktivity zaměřené na inkluzivní vzdělávání mají sloupec o něco nižší. Význam použitých zkratek v grafu je doslovně popsán v tabulce výše (zkratka je vždy uvedena v závorce).

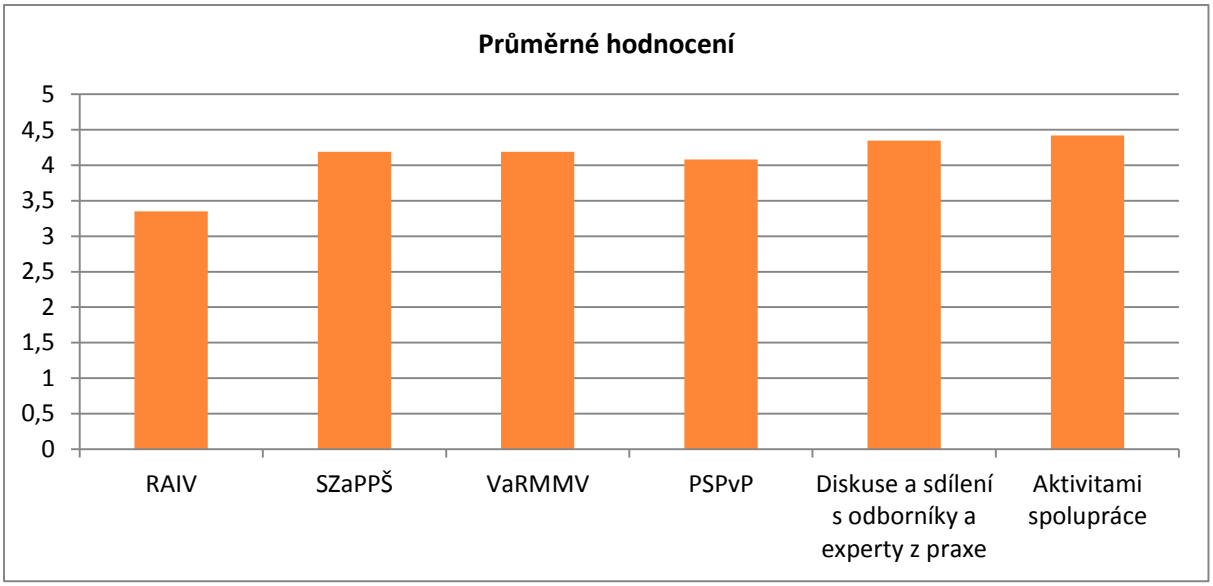

Vyhodnocení odpovědí dle četnosti

Vyhodnocení odpovědí podle počtu osob a jejich zvolené váhy dává ještě jasnější přehled k této otázce a v mnohém podtrhuje předešlá zjištění pomocí porovnání průměrných známek. V níže uvedené tabulce můžeme sledovat jak je hodnocení přínosu projektu pro jednotlivá témata téměř shodné, pouze oblast rozvojových aktivit pro inkluzivní vzdělávání byla zvolena nejnižším počtem respondentů a byla jí udělena nižší váha. Pro všechny ostatní oblasti platí, že je zvolil stejný počet respondentů, liší se pouze váha, která byla jednotlivými učiteli přidělena daným oblastem. Nejvyšší počet s nejvyšší váhou mají aktivity spolupráce a diskuze s odborníky z praxe. Potom následují všechna ostatní témata, kromě inkluzivního vzdělávání, s téměř shodným výsledkem.

Tabulka: Aktivity projektu, které přispěly ke zvýšení kvality vzdělávání dle četnosti

Odpovědi dle četnosti (26 respondentů)	Největší přínos (známka 4 až 5)	Průměrný přínos (zn. 3)	Nejmenší přínos (1 a 2)
Rozvojové aktivity zaměřené na téma inkluzívního vzdělávání (RAIV)	**11**	10	5
Sdílením zkušeností a příkladů z praxe napříč školami (SZaPPŠ)	21	5	0
Možnost vzdělávání a rozvoje v oblasti moderních metod výuky (VaRMMV)	21	5	0
Podpora spec. pedagogů v jejich práci (sdílení, exkurze, semináře) (PSPvP)	20	6	0
Diskuse a sdílení s odborníky a experty z praxe	22	4	0
Aktivitami spolupráce mezi školami	**23**	3	0

Grafické zpracování odpovědí

Výška sloupce naznačuje, v čem spatřují respondenti největší přínos projektů MAP. Použité zkratky jsou uvedeny v první tabulce u této otázky. Opět vidíme, že jednotlivé přínosy v podobě aktivit byly hodnoceny poměrně vyrovnaně. O něco nižší význam byl přidělen rozvojovým aktivitám, zaměřeným na inkluzivní vzdělávání (RAIV). Význam použitých zkratek v grafu je doslovně popsán v tabulce výše (zkratka je vždy uvedena v závorce).

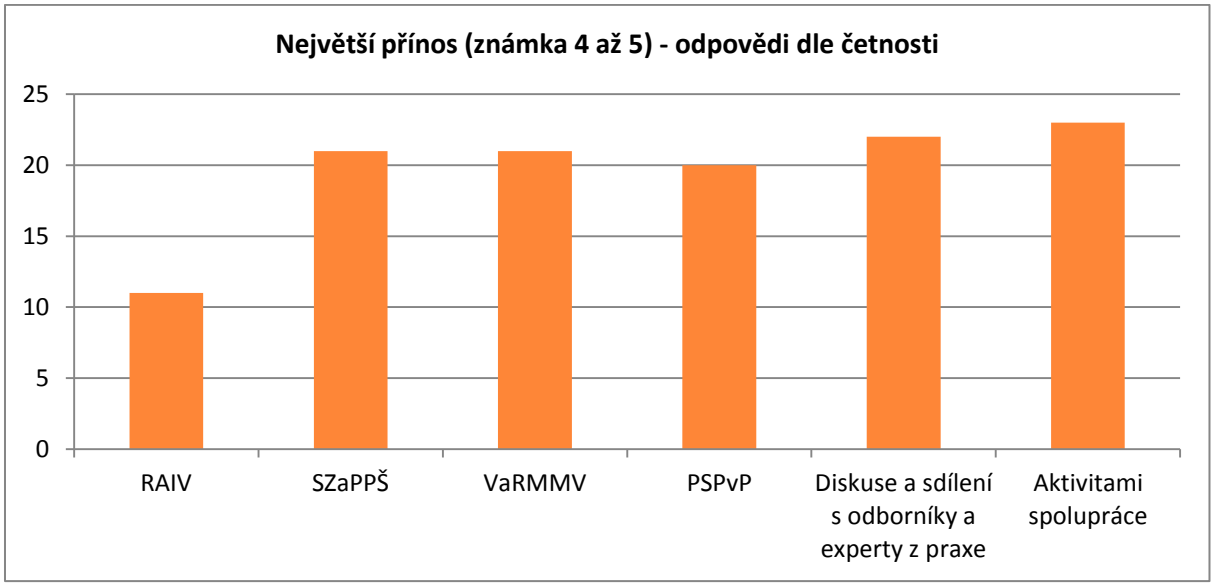

Doplňující otázka:

Napadá mě další způsob, čím projekty MAP přispěly ke zlepšení kvality vzdělávání MŠ/ZŠ?

Kromě nejlépe hodnocených přínosů, které lze vyčíst z výše uvedených tabulek a grafů, byla výslovně vyzdvižena finanční podpora vzdělávání učitelů a financování diagnostických nástrojů pro mateřskou školu. Ve volném slovním vyjádření byla také zdůrazněna pochvala za zájem ze strany realizátorů projektu o názory a náměty všech zapojených osob při analýze potřeb na školách.

Otázka:

Do jaké míry se podle Vás v posledních 5 letech na školách zlepšily tyto oblasti?

Členové RT a PS hodnotili míru zlepšení jednotlivých oblastí na školách v uplynulých 5 letech (oblasti jsou uvedeny v tabulce). Nejvíce se podle nich zlepšila nabídka dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy (průměrné hodnocení M = 4,38), naopak nejméně investice do odborných učeben a vybavení (průměrné hodnocení M=3,46), i zde však respondenti uvádí pozitivní progres.

Oblast	Průměrné hodnocení (M)	Směrodatná odchylka (SD)
investice do odborných učeben a vybavení	**3,46**	1,01
vybavení moderními pomůckami	3,81	0,79
nabídka dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy	**4,38**	0,68
lepší podpora ŠPP (speciální pedagog, psycholog, preventisté)	3,65	0,78
zkvalitnění pedagogické práce s dětmi/žáky se SVP	3,73	0,76
klima školy (atmosféra)	3,69	0,91

Pozn. SVP – speciální vzdělávací potřeby, ŠPP – školní poradenské pracoviště

Grafické zpracování odpovědí

Výška sloupců představuje míru zlepšení jednotlivých oblastí. Čím je sloupec vyšší, tím je podle odpovědí respondentů také vyšší míra zlepšení.

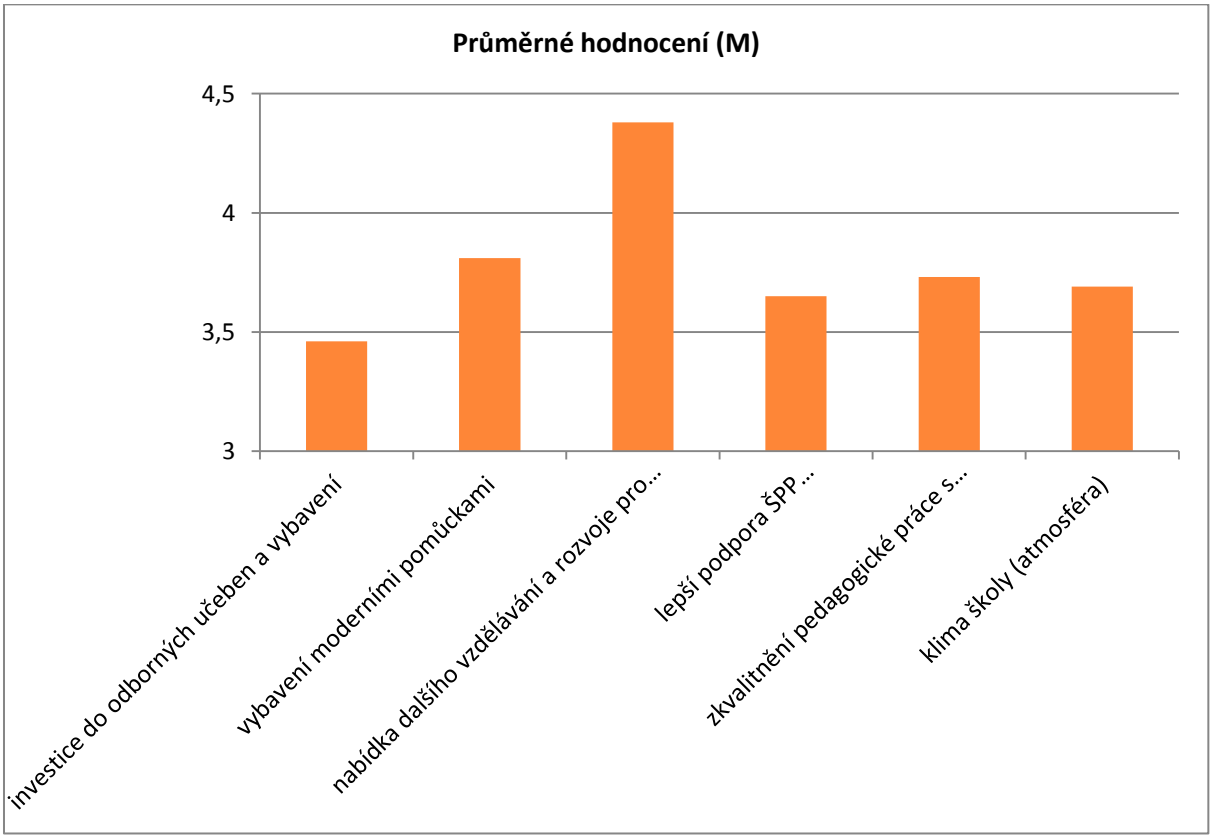

Vyhodnocení odpovědí dle četnosti

V následující tabulce uvádíme vyhodnocení odpovědí podle počtu osob a jejich zvolené známky, kterou přidělily jednotlivým oblastem. I zde vidíme, že nejvýznamnější zlepšení

respondenti spatřují v nabídce dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy. Tuto oblast hodnotili všichni dotázaní (kromě 1 osoby) nejvyššími známkami. Další hodnocení už je poměrně vyrovnané a lze konstatovat, že ke zlepšení došlo ve všech oblastech. Stejně jako u metody s průměrnou známkou, také při porovnání podle četností odpovědí, nejméně významné zlepšení bylo přiděleno oblasti investic do odborných učeben a vybavení.

Oblast (celkem 26 odpovědí)	Největší zlepšení (známka 4 až 5)	Průměrné (známka 3)	Nejmenší zlepšení (1 a 2)
investice do odborných učeben a vybavení	**13**	9	4
vybavení moderními pomůckami	15	11	0
nabídka dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy	**25**	0	1
lepší podpora ŠPP (speciální pedagog, psycholog, preventisté)	14	11	1
zkvalitnění pedag. práce s dětmi/žáky se SVP	16	9	1
klima školy (atmosféra)	16	7	3

Grafické zpracování odpovědí

Výška sloupce zde představuje počet respondentů, kteří u dané oblasti hodnotili zlepšení nejvyššími známkami. Graf dokresluje výše uvedené vyhodnocení, kdy nejvýznamnější zlepšení zaznamenali respondenti v oblasti nabídky dalšího vzdělávání a rozvoje pro pedagogy. Ostatní oblasti jsou poměrně vyrovnané.

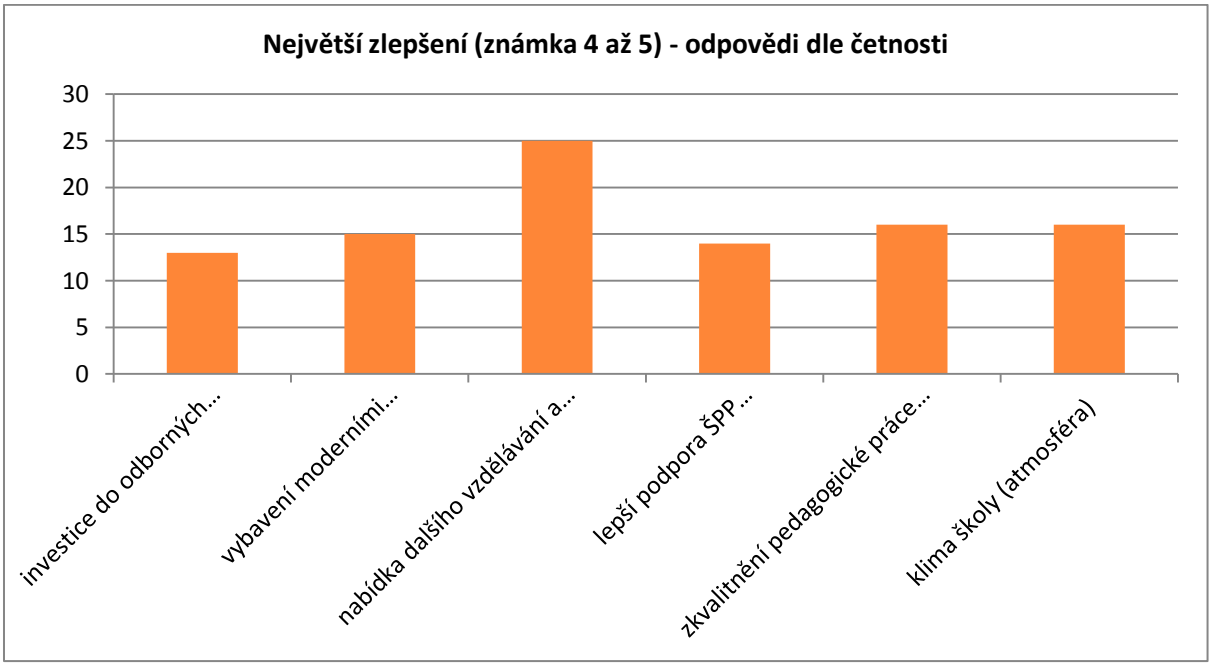

Doplňující otázka:

Napadly mě další oblasti, které se zlepšily na školách v posledních 5 letech?

Ohledně oblastí, které se v posledních 5 letech na školách zlepšily, byly v rámci volných odpovědí vyzdviženy zejména možnosti náslechů ve výuce na různých školách i mimo území ORP Kopřivnice. Dále sdílení zkušeností, ale i možnosti vzájemné konzultace problémů nebo námětů. Respondenti výslovně uváděli, že zaznamenali pozitivní vliv na motivovanost pedagogů, posílení kolegiální podpory a cítili pozitivní přínosy ze zvýšené spolupráce škol.

Otázka:

Které oblasti je podle vás důležité dále rozvíjet a zlepšovat?

Členové RT a PS dále měli vybrat oblasti (jednu či několik), které je třeba dále rozvíjet a zlepšovat. Nejvíce respondentů (88,5 %) označilo jako prioritu zlepšení dostupnosti odborníků (psycholog, asistenti, kariérový poradce), dále rozvoj odborných kompetencí pedagogů (73,1 %), následováno osobnostním rozvojem pedagogů a mentoringem nastupujících kolegů (shodně 57,7 %). Naopak nejméně respondentů označilo potřebu zlepšovat podmínky pro zkvalitnění pedagogické práce s dětmi/žáky se SVP (23,1 %). K této otázce se účastníci vyjadřovali i v rámci skupinových rozhovorů a to v tom smyslu, že přibývá dětí s různými problémy a speciálními potřebami. Dostupnost služeb psychologů je proto důležitá čím dál víc. Kritizovali současnou situaci, kdy je podle nich na škole nedostatečná kapacita pozic asistenta pedagoga nebo speciálního pedagoga.

Oblast	**Počet odpovědí**
dostupnost odborníků (psycholog, **asistenti**, kariérový poradce)	23 (88,5 %)
rozvoj odborných kompetencí pedagogů (digi, čt, mg, diagnostika SVP aj.)	19 (73,1 %)
osobnostní rozvoj pedagogů (konflikty, stres, flexibilita, komunikace, atp.)	15 (57,7 %)
mentoring nastupujících pedagogů	15 (57,7 %)
Strategické vedení škol	14 (53,8 %)
Investice do odborných učeben a vybavení	13 (50,0 %)
klima školy (atmosféra)	13 (50,0 %)
Vybavení moderními pomůckami	12 (46,2 %)
podmínky pro zkvalitnění pedagogické práce s dětmi/žáky se SVP	6 (23,1 %)

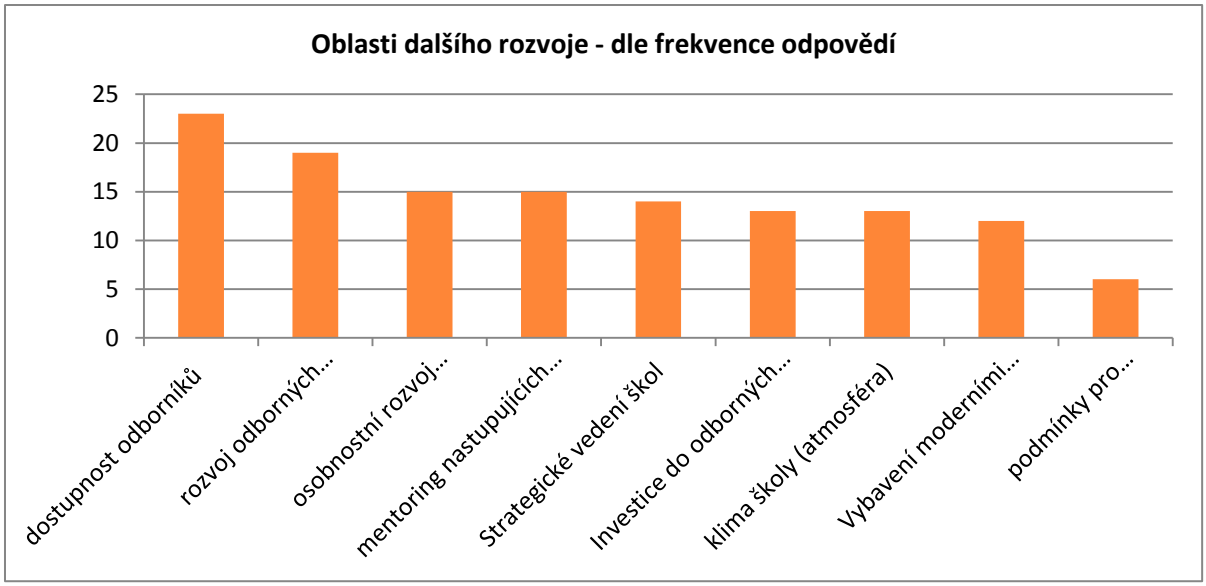

Doplňující otázka:

Napadla mě další oblast, kterou by bylo dobré více rozvíjet?

Volnou odpověď na tuto otázku respondenti příliš nevyužili, protože výčet nabízených možností považovali za vyčerpávající. Objevil se však námět reprezentující potřeby mateřských škol, kdy zazněl požadavek na vyšší důraz rozvoje manažerských dovedností vedoucích učitelek v MŠ.

Otázka:

Vnímáte vy osobně aktivity spolupráce v projektu MAP jako přínosné pro zvyšování kvality vzdělávání na vašich školách? (Aktivity spolupráce: Život na vesnici, Nebojte se matematiky, Příběhy nás baví, Veselé šití, atd.)

Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
17 (65,4 %)	8 (30,8 %)	1 (3,8 %)	0

Aktivity spolupráce, které byly organizovány v rámci projektu MAP II, byly hodnoceny 96 % respondentů jako přínosné pro zvyšování kvality vzdělávání na školách. Pouze jeden respondent nevnímá organizování těchto aktivit za přínosné pro kvalitu vzdělávání. V rámci skupinového rozhovoru vyplynulo, že se na školách objevují učitelé s tímto názorem, ale jedná se spíše o výjimky. Jsou to většinou konzervativní učitelé, kteří mají pocit, že jim účast žáků na aktivitách narušuje výuku nebo jim může vadit další práce navíc s tím spojená. Souhlasili však s výsledky šetření, kdy s odhlédnutím od výjimek, všichni učitelé tyto aktivity velice vítají a považují je za přínosné. Také z grafického znázornění vyplývá, že 96 % respondentů vnímá aktivity spolupráce jako přínosné pro zvyšování kvality vzdělávání.

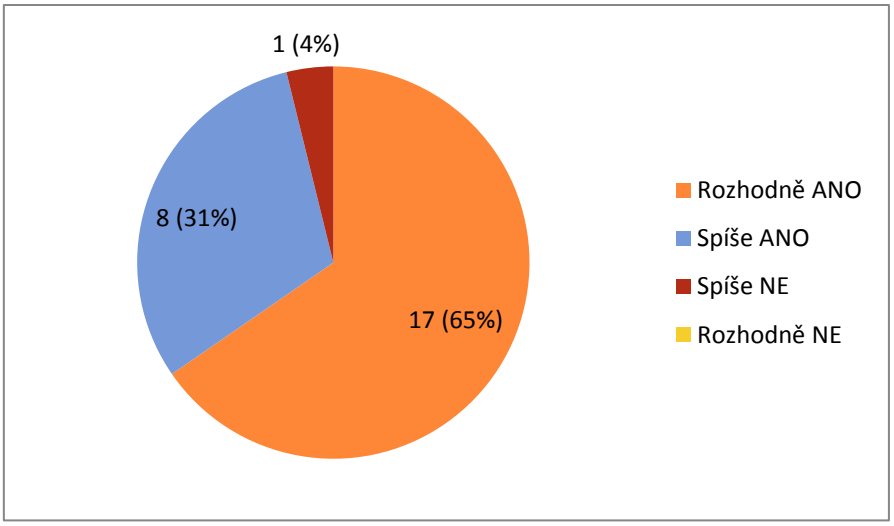

Otázka:

Spatřujete v níže uvedených oblastech a aktivitách projektu MAP přínos pro školy? Do jaké míry? (1 = nejmenší přínos, 5 = největší přínos)

Členové RT a PS hodnotili přínos jednotlivých oblastí a aktivit projektu MAP pro školy. Z uvedených oblastí v tabulce, měly podle respondentů největší přínos pro školy vzdělávací a rozvojové akce (průměrné hodnocení M = 4,58), dále možnost společných diskuzí a přenos zkušeností (M = 4,42). Užitečný přínos spatřovali dotázaní také v zapojení do pracovních skupin, jejíž členové byli učitelé či ředitelé škol, plnili konkrétní úkoly a spolu s realizačním týmem významně přispívali k tomu, aby jednotlivé aktivity projektu co nejlépe reagovaly na potřeby škol.

Oblasti a aktivity MAP	**Průměrné hodnocení (M)**	**Směrodatná odchylka (SD)**
Zapojení učitelů/ředitelů do pracovních skupin	4,11	0,75
Fungování realizačního týmu projektu	4,04	0,81
Činnost koordinátorů (pouze MAP II)	4,08	0,87
Vzdělávací a rozvojové akce	**4,58**	0,57
Společné diskuze a přenos zkušeností	4,42	0,63
Zpracování potřeb škol (reflexe)	3,92	0,83
Zapojení do zpracování společných akčních plánů	3,77	0,93
Koordinace při zpracování investičních záměrů	3,69	0,91

V rámci skupinových rozhovorů vyplynulo, že ostatní oblasti, jako zpracování potřeb škol nebo zpracování společných akčních plánů, vnímaly zapojené osoby spíše jako „práci navíc“.

Jelikož se plány aktivit podle pravidel projektu musí tvořit na několik let dopředu, existuje mezi tvorbou plánu a skutečnou realizací poměrně dlouhá časová pauza, během níž se podmínky i potřeby mění. Respondenti to proto pokládají za administrativně a časově náročnou činnost s nejistým výsledkem.

Grafické zpracování odpovědí

Nejvyšší sloupce v grafu představují aktivity, které získaly nejlepší hodnocení (průměrnou známku). I zde vidíme, že se jedná o vzdělávací a rozvojové akce, na druhém místě pak společné diskuze a přenos zkušeností.

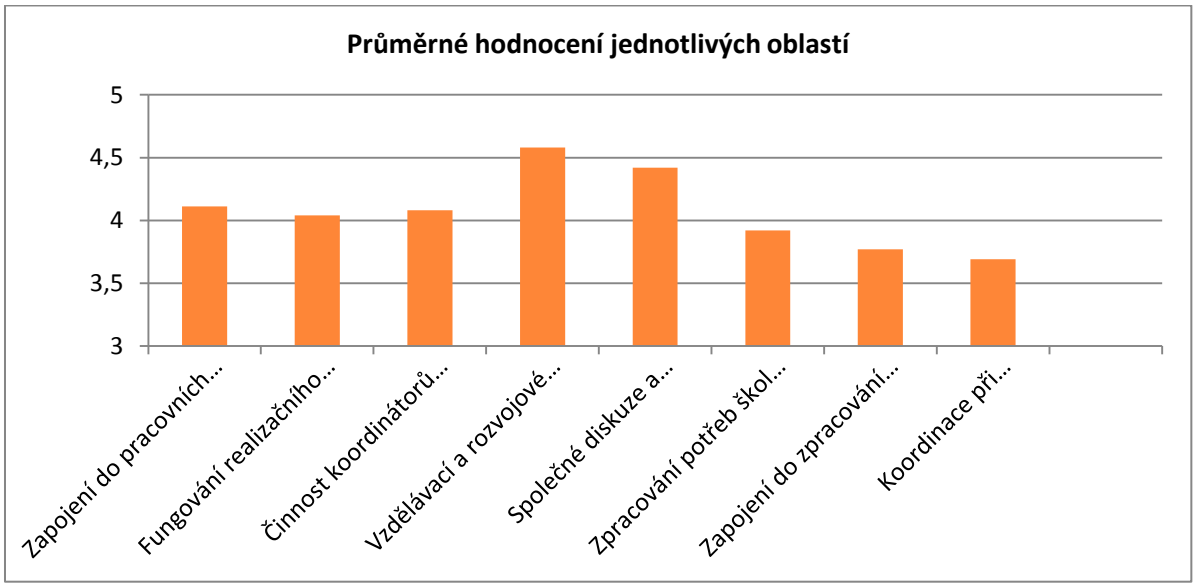

Vyhodnocení odpovědí dle četnosti

Podobné výsledky vyplynuly i při zpracování odpovědí dle četnosti. V níže uvedené tabulce vidíme, že například zpracování akčních plánů považovalo za přínosné nejméně respondentů. Rovněž je zde nižší hodnocení při koordinaci zpracování investičních záměrů. To je však způsobeno tím, že běžní učitelé neznají tuto činnost a nevědí, k čemu slouží. Důležitost vnímají pouze ředitelé škol, kteří znají podmínky čerpání dotací na investiční záměry přes IROP. Kvalitně zpracované investiční záměry jsou prvotní podmínkou úspěšného získání dotace. Zástupci vedení škol proto hodnotili tuto oblast odlišně než učitelé, což také vyplynulo z následných individuálních a skupinových rozhovorů.

Odpovědi dle četnosti (26 respondentů)	Největší přínos (známka 4 - 5)	Průměrný přínos (zn. 3)	Nejmenší přínos (1 - 2)
Zapojení do pracovních skupin	20	6	0
Fungování realizačního týmu	18	8	0
Činnost koordinátorů (pouze MAP II)	19	6	1
Vzdělávací a rozvojové akce	**25**	1	0
Společné diskuze a přenos zkušeností na akcích	24	2	0
Zpracování potřeb škol (reflexe)	18	7	1
Zapojení do zprac. společných akčních plánů	16	9	1
Koordinace při zpracování investičních záměrů	16	7	3

Také pomocí grafického znázornění lze velmi rychle zjistit, že respondenti spatřovali největší přínos v rozvojových aktivitách a společných diskuzích. Tyto byly realizovány různými způsoby, vždy mezi učiteli napříč školami, často s přizvanými experty či odborníky z praxe na dané téma.

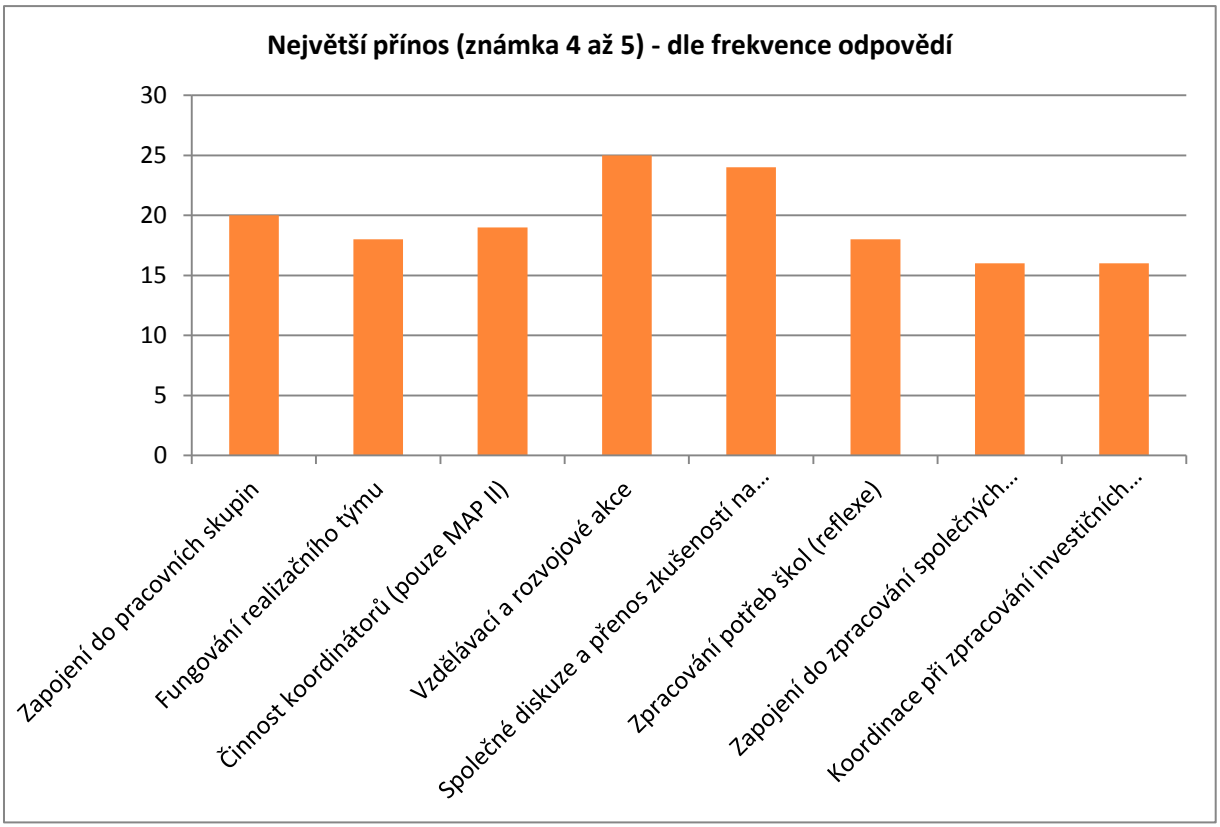

Otázka:

Jevilo se vám zpracování SWOT analýz v projektu MAP za dané území užitečné?

Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
13 (50 %)	13 (50 %)	0	0

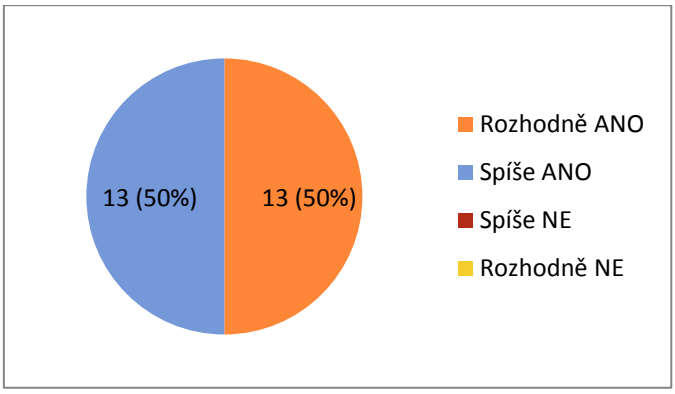

Zpracování SWOT analýz probíhalo v rámci činností realizačního týmu a pracovních skupin s cílem identifikovat silné a slabé stránky, ale také hrozby a příležitosti v jednotlivých sledovaných oblastech (čtenářská a matematická gramotnost, předškolní vzdělávání, rovné příležitosti) napříč územím ORP Kopřivnice. Efektivnost SWOT byla zvýšena také tím, že se na jejich zpracování podíleli zástupci všech škol na území ORP Kopřivnice. S výsledky SWOT analýz se pak dále pracovalo, sloužily k nalézání priorit při řešení problémů, s cílem zvýšení kvality vzdělávání v území. Rovněž sloužily jako výchozí vodítko při plánování aktivit projektu. Jelikož respondenti byli zástupci širšího realizačního týmu a pracovních skupin, chápali velmi dobře tuto otázku a jejich hodnocení je vysoce validní. Z vyhodnocených odpovědí je patrné, že zpracování SWOT analýz považovali všichni za přínosné.

Otázka:

Dařilo se postupovat v souladu s principy MAP? (spolupráce, dohoda, partnerství, otevřenost, SMART)

Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
15 (57,7 %)	11 (42,3 %)	0	0

Z odpovědí vyplývá, že všichni respondenti jsou přesvědčení o úspěšném dodržování principů MAP v průběhu projektu. Téměř 60 % odpovědělo, že tyto principy byly rozhodně naplňovány. Všichni zbývající volili odpověď „spíše ano“. V rámci diskuzních skupin bylo toto téma také rozebíráno a vyplynulo, že principy spolupráce, otevřenosti a partnerství se v našem území skutečně prolínaly všemi projekty MAP, od počátku jejich realizace. Zapojení aktéři byli velice spokojeni s formou organizace vzájemných setkávání, kde byl vždy prostor pro diskuzi, sdílení zkušeností a předávání si dobrých příkladů z praxe. Zástupci škol

přicházeli se svými nápady a podněty, které byly realizačním týmem projektu vždy vyslyšeny a zapracovány do dokumentace. Manažeři projektu podněcovali účastníky k otevřenosti a sdílení námětů, podporovali otevřenou atmosféru a bezpečné prostředí pro sdílení pocitů. Z rozhovorů se zástupci realizačnímu týmu vyplynulo, že byla také navázána aktivní spolupráce se subjekty mimo naše území, což přispívá k podpoře vzájemného partnerství. Při návrzích na zpracování strategických i akčního plánů byly dodržovány zásady měřitelnosti, reálnosti, časového určení i srozumitelnosti (zásady SMART).

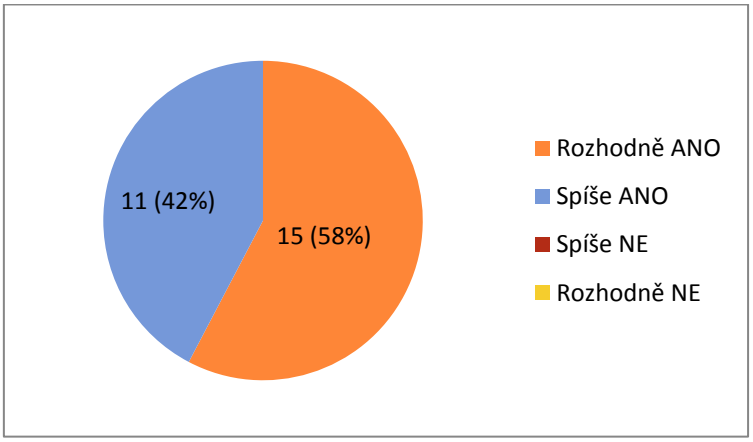

Otázka:

Dařilo se podporovat spolupráci mezi zapojenými subjekty MAP (školy, školská zařízení, volnočasové organizace)?

Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
12 (46,2 %)	14 (53,8 %)	0	0

U otázky podpory spolupráce zapojených subjektů do MAP je většina respondentů přesvědčena, že tato se úspěšně dařila. Právě možnost spolupráce mezi jednotlivými školami byla velice často kladně hodnocena, což vyplývá z analýzy dokumentů, z dotazníků a také ze skupinových rozhovorů. Všichni učitelé a ředitelé kladně hodnotili právě užitečnost vzájemné spolupráce, jednak napříč školami, ale také mezi školami a odbornou veřejností. Spolupráci se dařilo podporovat setkáními, kde se řešila aktuální a potřebná témata. Tomu dopomohl i pečlivý výběr expertů, kteří na základě recenzí zaručovali užitečný přínos při řešení daných témat v praxi. Dále byla velmi kladně hodnocena společná výjezdní zasedání, exkurze na školách nebo rozvojové akce zaměřené na didaktické metody. Zajímavé byly pro pedagogy také tzv. otevřené kabinety, které spočívaly v tom, že se zde setkávali učitelé zaměření na konkrétní oblast z různých škol (například speciální pedagogové, školní psychologové, vychovatelé družin apod.). Ti zde mohli diskutovat své názory a potřeby denní praxe a nalézat návrhy na řešení.

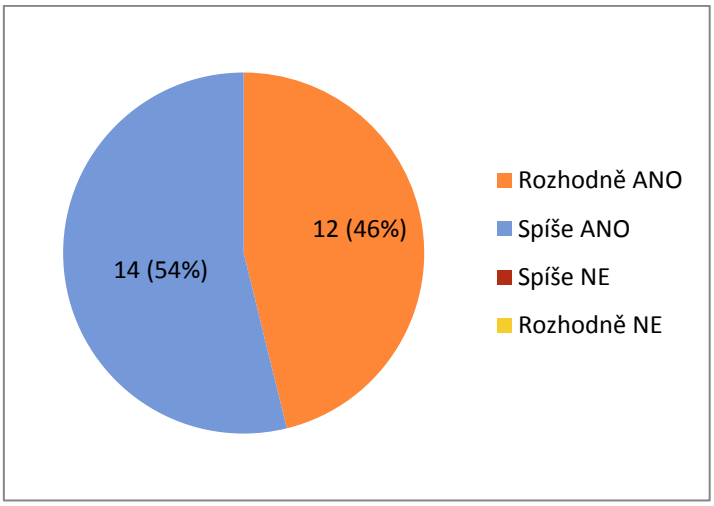

Otázka:

Dařilo se zapojovat dotčenou veřejnost (odborná veřejnost, rodičovská, zástupci obcí) do plánovacích procesů?

Rozhodně ANO	Spíše ANO	Spíše NE	Rozhodně NE
5 (19,2 %)	13 (50 %)	8 (30,8 %)	0

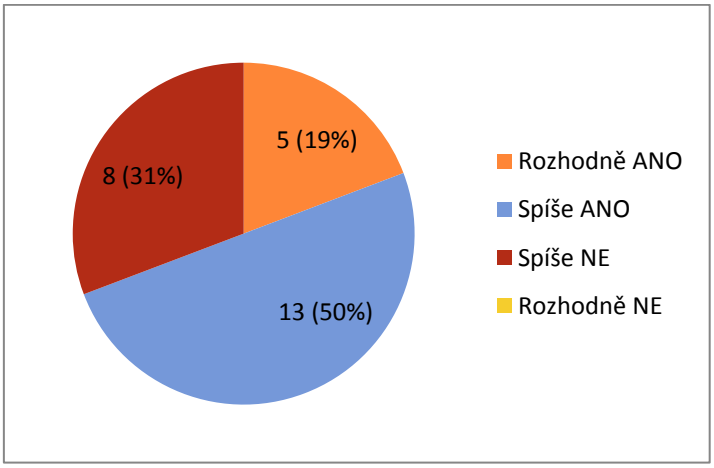

Otázka zapojování dotčené veřejnosti se evaluátorům jevila velmi komplexní, proto byla v rámci skupinových rozhovorů znovu předložena. Z výsledků vyplynulo, že by se odpovědi daly rozdělit ze dvou hledisek.

Prvním aspektem je **zapojení dotčené veřejnosti do rozvojových aktivit** projektu. V tomto ohledu se to poměrně dobře dařilo. Zástupci obcí byli přizváni k účasti v řídících výborech, kde probíhaly také vzdělávací aktivity. Odborná veřejnost byla zastoupena zejména

pracovníky pedagogicko-psychologické poradny, tito se účastnili rozvojových aktivit v roli experta. Specifickou skupinou byla rodičovská veřejnost, která se poměrně hojně účastnila vzdělávacích aktivit, když bylo na programu nějaké pro ně vhodné či zajímavé téma. Z diskuzí však vyplynulo, že práce s rodičovskou veřejností byla organizačně velmi náročná. Rodiče, kteří pečují o dítě/ žáka a zároveň docházejí do zaměstnání, jsou časově velice vytížení. Komunikace s rodiči proto byla při přihlašování a ověřování jejich účasti pro realizační tým o něco náročnější, ale i přes to se zajišťování akcí úspěšně dařilo.

Druhým aspektem **zapojení dotčené veřejnosti do projektu je posouzení z hlediska plánování v území**. Zde se toto zapojení jeví jako smysluplné a poměrně úspěšné se dařilo zejména u zástupců obcí, kteří spolupracovali buď v řídícím výboru, nebo při zpracování Strategického rámce území. Naopak, do procesu plánování v území se nedařilo dostatečně efektivně zapojit rodičovskou veřejnost a zaměstnavatele. Jak vyplývá z analýzy dokumentů a z diskuzí, u skupiny rodičů byla důvodem jejich neznalost toho, co představuje plánování v území. Podle slov respondentů mají rodiče ne zcela reálné představy o kvalitě vzdělávání a o procesech vzdělávacího systému. Je zcela pochopitelné, že rodič z této pozice nemá možnost do těchto procesů plně nahlížet a chápat všechny souvislosti. Určitou roli u rodičů hrála také neschopnost zaměření na potřeby území ORP jako celku a nikoli jen na konkrétní vlastní potřeby.

Jak již bylo zmíněno, ani skupinu zaměstnavatelů se do procesu plánování v území nedařilo úspěšně zapojit. Důvodem bylo jednak časové vytížení zástupců zaměstnavatelů, dále hrála roli proti-pandemická opatření, ale i fakt, že do okruhu zájmu zaměstnavatelů spadají spíše žáci středních škol, než děti mateřských a základních škol, na které projekty MAP cílí. Z diskuzních skupin se členy realizačního týmu dále vyplynul názor, že snaha o spolupráci se zaměstnavateli byla vyvíjena nad rámec povinností projektu MAP. Jednalo se například o setkávání v rámci Rady rozvoje lidských zdrojů, informační podporu zaměstnavatelů v souvislosti s akcemi Řemeslo má zlaté dno, Den kariéry, spolupráce s PAKTem zaměstnanosti nebo setkávání žáků, rodičů i výchovných poradců s personalisty v rámci volby povolání. Přidanou hodnotou v oblasti volby povolání bylo také propojení akcí napříč s ostatními projekty MAP Moravskoslezského kraje (zejména MAP Opavsko a Vítkovsko a MAP Frenštát). Školy v území ORP Kopřivnice si rovně samostatně organizují se svými žáky exkurze u zdejších významných zaměstnavatelů (např. TATRA, Letiště Leoše Janáčka).

3

Evaluace průběhu projektu na základě analýzy sebehodnotících zpráv

Tato dílčí evaluace si klade za cíl odpovědět na otázky, jaké jsou široké dopady projektu ve všech možných souvislostech z pohledu osob zapojených do jeho realizace. Jaké překážky musel tým řešit, co se dařilo či nedařilo, co a komu přinesl projekt dobrého, v čem spatřují smysl, úspěch, co se naopak neosvědčilo apod.

Pro evaluaci byly využity sebehodnotící zprávy za celé období realizace projektu MAP a MAP II, které byly podrobeny obsahové analýze a následně byly některé zjištěné informace prodiskutovány se zapojenými aktéry v projektu v rámci individuálních rozhovorů a skupinové diskuze na toto téma. V průběhu projektu MAP III již nebyly sebehodnotící zprávy zpracovávány, ale pro zajištění kontinuity hodnocení bylo nutno zjistit názory a vyjádření také od členů realizačního týmu a pracovních skupin, kteří byli zapojení v projektu MAP III. Z toho důvodu byly realizovány další dvě diskuzní skupiny, první zhruba po roce realizace projektu MAP III a druhá před ukončením projektu. Rovněž bylo důležité některá vyjádření v rámci skupinových diskuzí nebo ze sebehodnotících zpráv podrobit hlubší analýze, proto byly využity také individuální kvalitativně laděné rozhovory s některými členy.

Využité metody a zdroje dat:

- Sekundární analýza dat (zpracovaných zpráv projektu)
- Analýza a vyhodnocení sebehodnotících zpráv projektu MAP za období březen 2017 až červen 2021
- Individuální hloubkové rozhovory a diskuzní skupina k sebehodnotícím zprávám projektu MAP a MAP II
- Průběžné individuální hloubkové rozhovory a dvě diskuzní skupiny prováděné v období června 2022 - září 2023 (MAP III)

Cílová skupina:

- Členové realizačního týmu
- Členové pracovních skupin

Cílem této dílčí analýzy bylo odhalit a vyhodnotit postupný vývoj kvality procesů, ale i názorové posuny zapojených členů týmu, řešení průběžně zjištěných nedostatků nebo naopak vnímání úspěchů a pozitivních dopadů. Hodnocení bylo zaměřeno na několik oblastí realizace projektu. Konkrétně byla zkoumána a hodnocena oblast řízení procesů v projektech MAP za celé období let 2017 až 2023, dále pak oblast aktivit projektu a v neposlední řadě také oblast výstupů a výsledků projektů MAP.

3.1 Oblast řízení procesů

Realizační tým se ve svých sebehodnotících zprávách zpracovaných v průběhu projektu MAP shoduje, že se postupně podařilo velice vhodně a efektivně nastavit kompetence a úkoly pro osoby zapojené do širšího realizačního týmu a do pracovních skupin. Toto vyjádření se pak opakovalo i v dalších obdobích. Jak dokreslují i závěry z rozhovorů a diskuzních skupin, užší vedení projektu se snažilo udržet vhodně nastavené procesy a fungující zavedené platformy.

Co respondenti pozitivně hodnotili:

- Hlavním záměrem projektu MAP bylo navázání spolupráce mezi jednotlivými školami navzájem, ale i dalšími institucemi v území a vzájemná výměna zkušeností. To se podle všech respondentů zapojených do diskuzí i dotazníkového šetření podařilo splnit. Také to vyplývá ze sebehodnotících zpráv.
- Dostatečný počet členů pracovních skupin a jejich oborová pestrost, která umožňovala zjišťovat potřeby a analyzovat příčiny problémů z různých úhlů pohledu (pedagogové s různým zaměřením, rodiče, speciální pedagogové, psychologové, odborníci z praxe atd.).
- Jasné rozdělení úkolů napříč platformami. Vhodné způsoby setkávání a komunikace, kde byly využity osobní schůzky na společných setkáních, elektronická forma komunikace, ale také individuální zpracování úkolů. Jako velmi efektivní byla hodnocena společná dvoudenní výjezdní jednání, kde se mohli všichni zapojení aktéři oprostit od každodenních rodinných i pracovních povinností a věnovat se záležitostem projektu. Výjezdní jednání probíhala dvakrát do roka, vždy na páteční odpoledne a sobotní dopoledne. Respondenti se zmiňovali, že akce byly organizovány pečlivě, s časovým předstihem, aby vybraný termín vyhovoval co nejširšímu okruhu účastníků.
- Jednání řídícího výboru byla vždy řádně připravena, byla vedena odborně a věcně. Realizační tým předával na jednáních řídícímu výboru vyčerpávající informace o průběhu projektu, o stavu zpráv o realizaci i finanční situaci projektu.
- Dotázaní velmi pozitivně hodnotili jak ve zprávách, tak také ve skupinových rozhovorech realizované schůzky pracovních skupin, které měly otevřenou, tvůrčí atmosféru, byly dobře zorganizované, jejich obsazení zaručovalo vysokou odbornou úroveň. Činnost považovali všichni zapojení členové za smysluplnou a ocenili také možnost sdílení a výměny zkušeností. To také umožnilo, aby vznikly zajímavé projekty vzájemné spolupráce, které byly velice pozitivně hodnoceny jak ze strany pedagogů, tak i žáků nebo rodičů.

K čemu se respondenti vyjadřovali neutrálně:

- Členové všech platforem poměrně neutrálně hodnotili jak ve zprávách, tak i při skupinových rozhovorech, funkci řídícího výboru. Zřízení výboru proběhlo v projektech MAP, MAP II i MAP III naprosto v souladu se závaznými postupy a metodikami, ale zúčastnění aktéři hodnotili jeho funkci především jako

„schvalovací“. V některých oblastech docházelo na jednání řídícího výboru i k diskuzím nad některými oblastmi, ale stěžejní část práce vždy leží na realizačním týmu a pracovních skupinách.

Problémy či nedostatky, které podařilo úspěšně vyřešit:

- Ze sebehodnotících zpráv vyplynuly také určité problémy, kterými se realizační tým musel zabývat, a které byly průběžně řešeny. Například v personálním zajištění: „*Odborných kapacit pro zajištění řízení a realizaci projektu je na sledovaném území málo a odborníci se musejí hledat cíleně s maximálním využitím osobních preferencí. Náročnost řízení a realizace projektu je vysoká a zahrnuje specifické kompetence, dovednosti i znalosti expertů*“.
- Dalším problematickým faktorem byla v průběhu projektu MAP chybějící pozice „vedoucího pracovní skupiny“, který by koordinoval úkoly uvnitř své skupiny. Ještě závažnější nedostatek byl vnímán v zajištění komunikace s každou školou, kde přetížení ředitelé neměli prostor reagovat na náměty realizačního týmu projektu a nedařilo se zajistit tok informací směrem na školy, k jednotlivým učitelům, ale také zpět, aby realizační tým získával informace a zpětnou vazbu od škol a jejich učitelů. Tento nedostatek se podařilo napravit v průběhu MAP II a chybějící pozice vedoucího pracovní skupiny a koordinátora na škole byly zavedeny. Zavedení pozice koordinátorů a jejich fungování na školách bylo oceněno z pohledu praktické realizace projektu očima členů realizačního týmu. Vzájemná propojenost se takto viditelně zvýšila a dařilo se informovat jak pedagogy, tak rodiče o pořádaných vzdělávacích a rozvojových programech
- Proces řízení projektu byl velmi zatížen administrativními úkony a mnohdy nejasnými pravidly ze strany řídícího orgánu. Přesto, i když někdy za cenu neustálého zjišťování, dodatečného písemného dotazování a práce i ve volném čase, se užšímu realizačnímu týmu dařilo plnit všechny povinnosti a řádně zpracovávat veškerou dokumentaci.
- Řízení projektu a všechny procesy zkomplikovala téměř na dva roky trvající pandemie onemocnění covid-19. Podle hodnotících zpráv i ze skupinových diskuzí však vyplynulo, že se realizační tým dokázal rychle přizpůsobit. Osobní setkávání členů realizačního týmu i pracovních skupin se na určité období zcela přesunulo do on-line prostoru. Stejně tak jednání řídícího výboru byla organizována touto formou. Všichni zapojení členové si na nové způsoby práce zvykli a došli k názoru, že některá komunikace tím byla urychlena. Vzájemné konzultace pomocí webinářů umožnily zvýšit efektivitu práce, takže on-line setkávání bylo částečně využíváno i po ukončení epidemiologických opatření. Rovněž v průběhu projektu MAP III byly kombinovány oba přístupy, což umožnilo plnit náročné úkoly i při velmi omezeném personálním zastoupení jak v realizačním týmu, tak v pracovních skupinách.

Kde respondenti vnímali překážky, které se nedařilo řešit:

- Jako poměrně složitý problém bylo od počátku projektu MAP II zmiňováno problematické zapojení rodičovské veřejnosti do akčního plánování. Realizační tým se snažil v tomto směru pracovat i s rodiči žáků, ale postupně bylo zjištěno, že tato snaha nepřináší kýžený efekt. Ze strany členů realizačního týmu bylo zmiňováno, že rodiče nemají kompetence stanovovat priority a cíle v oblasti vzdělávání a z časového hlediska ani nemají zájem se touto problematikou zabývat dopodrobna a snažit se chápat všechny souvislosti, které se řeší napříč celým územím. Rodičovská veřejnost dokáže definovat potřeby ze svého mikro pohledu, kdy vnímá problémy, které se dotýkají přímo jejich rodiny nebo okruhu známých. Rovněž oslovení rodiče to takto vnímali a zapojení do akčního plánování v území se jim nejevilo z jejich osobního hlediska smysluplné. Tento nedostatek se v rámci MAP II podařilo realizačnímu týmu řešit realizací několika dotazníkových šetření napříč rodičovskou veřejností, což umožnilo získat určité informace, ze kterých mohl být vytvořen jakýsi reprezentativní obraz o vnímání a významnosti některých problémů a potřeb mezi rodiči napříč územím. Zjištěné informace pak byly využity v plánování a implementaci aktivit.
- Jako problematická byla hodnocena snaha zapojit do akčního plánování zaměstnavatele z ORP, kterým byla nabídnuta účast v řídícím výboru nebo v pracovních skupinách. To se však nepodařilo podle představ realizačního týmu. K určité spolupráci mezi základními školami a firmami dochází, například při organizování exkurzí nebo na besedách se zaměstnavateli v rámci přípravy na volbu povolání, ale aktivní zapojení firem do procesu akčního plánování pro rozvoj vzdělávání v území se nedařilo. Důvodem je velké časové vytížení kompetentních pracovníků firem, kteří řeší v prvé řadě problémy ve firmách a v oblasti vzdělávání se orientují spíše na středoškolské a vysokoškolské studenty, než na předškolní a základní vzdělávání.
- Všemi sebehodnotícími zprávami, po celou dobu realizace projektů MAP, MAP II, se prolínají postřehy všech členů platforem ve smyslu, že nastavená pravidla ze strany řídícího orgánu jsou nejasná, výklad těchto pravidel nebyl dostatečně upřesněn nebo se mnohdy měnil v průběhu projektu. To velmi ztěžovalo proces řízení projektu a neustále se zvyšoval tlak na administrativní zatížení členů realizačního týmu. Zvláště v projektu MAP III souhrn povinností a administrativní zátěže vůbec neodpovídal nastaveným úvazkům členů týmu.
- Na skupinových diskuzích se účastníci shodli, že překlenovací projekt MAP III byl jak svým rozpočtem, tak i personálním obsazením velice limitující. Úvazky pro pozice manažera a administrátora projektu byly stanoveny v rozsahu, který neodpovídá uloženým povinnostem a nastaveným výstupům projektu. Ještě horší situace byla u odborného týmu. Pozice koordinátorů na školách a vedoucích pracovních skupin nemohly být z důvodu rozpočtových omezení vůbec zavedeny. Počet členů

v jednotlivých pracovních skupinách byl významně limitován a odměna za práci byla jen symbolická. To způsobovalo zvýšenou pracovní zátěž každé zapojené osoby a rovněž to vyžadovalo vyšší časové a organizační nároky na práci manažerky platforem i hlavní manažerky projektu. Členové pracovních skupin, ale i členové odborného realizačního týmu, včetně manažerky projektu, odvedli mnoho práce bez nároku na odměnu, ale nelitují toho. Podle jejich vyjádření vnímají v realizaci projektů MAP na našem území již určitou tradici, mnoho let se snažili o kvalitní výstupy a užitečné dopady i efektivní přínosy projektu. Ze strany zapojených škol přicházela vždy kladná zpětná vazba na práci realizačního týmu i všech platforem a z tohoto zavedeného standardu nechtěl nikdo ze zapojených členů slevit. Všichni však doufají, že podmínky v návazném projektu MAP IV budou lepší.

3.2 Oblast aktivit projektu

Ze sebehodnotících zpráv, které byly zpracovány v průběhu projektů MAP a dále ze skupinových diskuzí zaměřených na hodnocení jak procesu řízení, tak i aktivit projektu a celkových dopadů projektu, vyplynula celá škála pozitivních ohlasů. Samozřejmě byly zmiňovány i určité problémy, které se většinou dařilo úspěšně řešit.

Pozitivně bylo hodnoceno:

- Dvoudenní výjezdní jednání jako efektivní a maximálně výtěžná akce, která umožňovala navazovat spolupráci, prohlubovat vzájemné vztahy, přinášet náměty, analyzovat potřeby a navrhovat opatření.
- Pravidelné schůzky širšího realizačního týmu, které sloužily ke zpracování konečných výstupů projektu.
- Jako velmi hodnotné, kvalitní a odborné byly označeny vzdělávací aktivity, které byly organizovány pro pedagogy, ale postupně i pro rodiče. Za velmi vydařenou byla hodnocena oblast BUDOVÁNÍ ZNALOSTNÍCH KAPACIT, kde témata vzdělávacích akcí vycházela z podnětů členů pracovních skupin, a bylo podporováno, aby přicházela také od účastníků aktivit, tedy od samotných učitelů. Efektivita vzdělávání byla vysoká, menší počet účastníků umožňoval, aby měli možnost řešit přímo své profesní problémy. Pozitivní ohlasy byly na časové přizpůsobení vzdělávacích akcí potřebám učitelů.
- Velmi pozitivně byla hodnocena také forma vzájemného sdílení zkušeností mezi účastníky. Spolupráce byla navázána nejen mezi školami v ORP Kopřivnice, ale i mimo toto území.
- V době vládních opatření proti šíření pandemie se postupně podařilo najít témata a lektory, kteří zvládli on-line vzdělávání. Tento on-line způsob vykazoval i některé výhody, zejména jednodušší organizaci a také mohl být uspokojen vyšší počet zájemců

o konkrétní akci, protože vzdělávání nebylo omezeno počtem míst. Pozitivně byly hodnoceny také aktivity spolupráce, které se dařilo organizovat způsobem on-line. Povedlo se zapojit školy napříč územím, například v akcích Nebojte se matematiky „na dálku“, Příběhy nás baví, Masopustní maškara. Také při jednání realizačního týmu a pracovních skupin byly velmi úspěšně využívány videokonference přes Google Meet či MS Teams.

- Velmi oceňované byly také exkurze na jiných školách, kde učitelé získávali inspiraci, jak to dělají jinde, odnášeli si podněty na své školy a docházelo k vzájemné výměně zkušeností. Dále byly velice pozitivně hodnoceny aktivity zaměřené na sdílení dobré praxe pojaté jako ochutnávky moderní didaktiky (např. genetická metoda čtení a psaní, Hejného matematika, dramatika v různých předmětech, S-fumato). Pro rodičovskou veřejnost se osvědčila vzdělávací témata zaměřená na podporu rodinných vztahů a výchovu dětí.
- Pedagogové ocenili cyklus na téma „Socioklima ve školní třídě“ a organizování otevřených kabinetů pro pedagogy 1. stupně, pro příznivce speciální pedagogiky a vychovatelky školních družin a školních klubů.
- Jako velmi přínosné bylo zhodnoceno propojení projektu MAP, odboru školství, kultury a sportu s jednotlivými školami. To umožnilo lepší orientaci v potřebách škol a vstřícnější řešení jejich problémů nejen v oblasti projektu MAP, ale i ve vztahu škola – zřizovatel.
- Ve spolupráci se členy pracovních skupin a realizačním týmem se podařilo zajistit průzkum na školách – názory pedagogů i rodičů, jak vnímají školy na území ORP Kopřivnice s tím, že byly kladeny dotazy také na distanční výuku, množství zadávaných úkolů v rámci distanční výuky ze strany učitelů a zkušenosti, které byly opravdu ojedinělé a změnily mnoho podmínek i možností v oblasti školství i vzdělávání. Prioritní vysledované jevy byly prodiskutovány v rámci realizačního týmu i se členy pracovních skupin a byly využity při plánování aktivit. Agregované výsledky průzkumu byly k dispozici na webu projektu a rovněž byly využity při Evaluaci projektu MAP II a MAP III.

Konkrétní vyjádření členů realizačního týmu a zapojených aktérů při hodnocení aktivit:

- Osvědčilo se pracovat v systému kolegiální podpory – sdílení a podávání pozitivní zpětné vazby pomáhá vytvářet bezpečné komunikační prostředí učitelům, pozitivní klima přináší nové podněty a motivace k práci, nové postupy, metody přináší nové nápady na témata.
- Podpora ucelených aktivit a činností je přínosná pro svou návaznost, hloubku i možnost cíleného rozšiřování nových pracovních námětů - např. Technické školky a Veselé šití.
- V rámci před-pandemické situace se osvědčilo organizovat vzdělávací aktivity, sdílení dobré praxe, společné akce škol a organizací města, které vzešly z podnětů aktérů

zapojených do vzdělávání dětí. Velmi vysoce bylo pedagogy hodnoceno to, že se vycházeno z jejich potřeb při dalším vzdělávání – přizpůsobena nabídka i lektoři.

- Ze strany školních jídelen byla oceněná akce „Co dělá zdravou školní jídelnu skutečně zdravou“ v rámci programu Skutečně zdravá škola (MŠ, ZŠ) a také odborné školení „Bezpečná škola“, které řešilo přístupy k dětem s potravinovými intolerancemi a alergiemi.
- V oblasti čtenářské gramotnosti bylo pedagogy velmi pozitivně oceněno jednak pedagogické zaučení v oblasti čtenářského trhu a vnímacích čtenářských potřeb dětí a následného organizování letních koutků čtení pro rodiče a děti na zahradách MŠ (Kopřivnice, Příbor, Petřvald, Skotnice).
- V oblasti matematické gramotnosti se velice vydařila realizace netradiční soutěže „Nebojte se matematiky na dálku“ s využitím učení v souvislostech, učení pro život a využití techniky pro matematiku. Akce byla koncipována jako aktivita spolupráce napříč školami.

Které aktivity byly v projektech MAP podle hodnocení členů realizačního týmu i pracovních skupin nejpřínosnější:

- Implementační aktivity (přínos spatřovali zejména v aktivitách spolupráce napříč školami), inovativní aktivity, aktivity dlouhodoběji zaměřené např. na oblast polytechniky (Technické školky, Veselé šití, apod.). Dále to byly implementační cykly ve vzdělávání – např. ochutnávky moderní didaktiky, podpora environmentální výchovy a učení venku, metody zážitkové pedagogiky, formativní hodnocení, metody kritického myšlení apod. Jako velmi přínosné bylo hodnoceno setkávání učitelů v rámci otevřených kabinetů – orientace na speciální pedagogy, vychovatelky ŠD/ŠK, pedagogy I. stupně ZŠ).
- Kladně byl přijat sdílený kalendář akcí, který pomáhal k lepší informovanosti o chystaných aktivitách a seminářích.
- Ze strany vedení škol byl pochválen aktualizovaný přehled k možnostem financování investičních i neinvestičních záměrů škol a školských zařízení (přínosná spolupráce s PS Financování k vytvoření jednoduchého přehledu k aktuálním výzvám, dotacím a možností finančního krytí potřeb škol)
- Přínosný průzkum na školách, jak je vnímají učitelé a rodiče dětí/žáků na daném území. Tým MAP provedl ojedinělý průzkum napříč školami, který se na daném území prozatím nikdy nerealizoval. Výstupem bylo celkové hodnocení, jak jsou školy na území vnímány ze strany pedagogů a rodičů, podstatný přínos měly podněty zejména ze strany rodičů ke konkrétním oblastem – např. práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, práce s nadanými dětmi, podpora při volbě povolání, kvalita školního stravování apod.). Příjemným výsledkem bylo pro všechny zapojené školy i ocenění práce pedagogů ze strany rodičů a vyzdvihnutí toho, co se rodičům na škole

jejich dětí líbí. Bylo to pro ředitele velmi motivující. Některá zjištění pak byla využita při plánování aktivit.

- Možnost nákupu didaktických výukových pomůcek nebo diagnostického nástroje pro školní zralost (ze strany škol byl oceněn nápad s nákupem moderních inovativních didaktických pomůcek z oblasti čtenářské a matematické gramotnosti a oblasti rovných příležitostí se zaměřením na předškolní vzdělávání a environmentální výchovu. Školy tyto pomůcky přijaly velmi otevřeně a také je hned zavedly do praktického užívání. V oblasti předškolního vzdělávání se podařilo, ve spolupráci se speciálním pedagogem MŠ zajistit pořízení a odborné proškolení ve využití inovativní propracované diagnostiky školní zralosti, který sjednotil metodiku zapojených MŠ na daném území ORP. Tím bude zajištěn i přínos v efektivnější pedagogické práci a kvalitnějšímu předávání informací směrem k rodičům předškolních dětí k jejich zdárnému vývoji.

V čem se vyskytly problémy v oblasti aktivit a jak se je dařilo řešit:

- V rámci projektu MAP II bylo po celou dobu jeho realizace poukazováno na nejasnou metodiku a terminologii ze strany řídícího orgánu, z toho pak vyplývaly neúplné informace předávané dalším platformám projektu. Nedostatek se snažil řešit užší realizační tým neustálým dotazováním na MŠMT, konzultacemi s jinými týmy MAP a s pracovníky projektu metodické podpory (NPI – SRP). Nejasnosti se postupně dařilo do jisté míry eliminovat.
- S výše uvedeným souvisely i zmínky, že členové pracovních skupin nepochopili pravidla financování aktivit ročního akčního plánu, což souviselo i s tím, že nebylo jasně stanoveno, které aktivity do tohoto plánu patří a jaký je cíl sestavení každoročního plánu. V sebehodnotících zprávách se objevovaly jasné názory, že by realizační tým uvítal jasnější metodiku, včasnost informací, doporučení pro implementaci MAP a další. Tyto pocity nejasností se objevují ve vyjádřeních zapojených aktérů i v průběhu projektu MAP III, kdy se tvoří roční akční plán, jehož aktivity by mohly být podpořeny v rámci implementace z dotačních zdrojů OP JAK. Jednoznačný návod a jasná pravidla, co by měl roční akční plán obsahovat, však ze strany řídícího orgánu nebyly ani pro MAP III k dispozici. Určitá nejistota zde tedy existovala i nadále, ačkoli v průběhu MAP III realizační tým vyvíjel snahu k určitému objasnění. Získané informace pak přenášel na ostatní platformy a byly využity při volbě aktivit.
- Ze sebehodnotících zpráv MAP a MAP II vyplývá, že aktivita členů pracovních skupin nebyla rovnoměrná, někteří byli aktivnější, zaměřovali se na tvorbu nových možností a návrhů, jiní se soustředili pouze na plnění zadaných úkolů. Na skupinové diskuzi se však účastníci shodli, že to nelze považovat za problém. Je to obvyklé při týmové práci, někteří jedinci jsou tvořivější, jiní se orientují na dotahování a přesnost. Spolupráci se podařilo dobře sladit a využít diverzity dovedností ku prospěchu celku.

- V průběhu projektu MAP byl identifikován problém, že nefunguje dostatečně přenos informací od vedení škol směrem k pedagogům. Toto se podařilo výrazně zlepšit zavedením pozice koordinátorů na školách, kteří zajišťovali tok informací od realizačního týmu směrem k vedení škol i pedagogům, a zase naopak. To bylo velice pozitivně hodnoceno za MAP II. Bohužel, projekt MAP III již nemohl, vzhledem k daným rozpočtovým limitům, tyto pozice zavést a jejich pracovní náplň musela suplovat manažerka platforem.
- Spolupráce členů pracovních skupin byla ztížena důsledky vládních opatření proti epidemii, ale také omezenými technických dovednostmi členů. Na to se v průběhu projektu podařilo operativně zareagovat a zacílit vzdělávací aktivity také na zlepšení digitální gramotnosti členů týmu, ale i pedagogů.
- Jako podnět pro zlepšení byla vnímána potřeba pravidelnější informovanosti o ohlasech na vzdělávací akce. Užší realizační tým proto, kromě probíhající pravidelné zpětné vazby od účastníků, zavedl pravidelné informování směrem ke členům širšího realizačního týmu.

3.3 Oblast výstupů a dopadů projektu

Výstupy v podobě zpracované DOKUMENTACE MAP byly v projektech úspěšně splněny. Aktivity v oblasti Budování znalostních kapacit a implementace MAP byly realizovány dle plánu, v mnohých případech byly plněny nad stanovený plán.

Jaké konkrétní dopady respondenti popisují:

V důsledku covidové pandemie a z toho plynoucích omezení skupinových akcí se podařilo v rámci projektu rychle zareagovat na změněné podmínky a nastavit velmi flexibilní systém řízení a organizování veškerých povinností a aktivit formou on-line. V souvislosti s tím se povedlo podpořit oblast digitálních kompetencí pedagogů, ale také zavádění nové moderní didaktiky ve výuce a to jak ve výuce distanční, tak i klasické. V oblasti vzdělávání a rozvoje bylo dokonce zrealizováno formou „on-line“ nebo „na dálku“ více webinářů a činností, než by tomu bylo v obvyklém režimu. Jako příklad vysoké flexibility a schopnosti rychle reagovat na rozvojové potřeby dětí a žáků lze uvést také nabídku příměstských campů pro nadané děti z celého území ORP Kopřivnice, které byly pořádány ve spolupráci s Mensou, po skončení covidového období. V této době se projevil obrovský význam volnočasových aktivit pro zdravý vývoj dětí a žáků.

V rámci podpory moderních metod výuky se podařilo domluvit s DDM Kopřivnice využití jejich zahrady pro výuku venku a v rámci projektu byla zřízena mobilní venkovní učebna s výukovými boxy i potřebným vybavením pro žáky. Venkovní učebna byla vyzkoušena pro zajištění badatelského kroužku BADY, který měl velký úspěch mezi zvídavými dětmi, i mezi jejich rodiči. Informace byly zveřejňovány na webu i facebooku projektu MAP II.

V rámci hodnocení se diskutující shodli, že se podařilo ukotvit a zpřístupnit „on-line“ prostor pro oblast vzdělávání i vnitřního rozvoje v rámci projektu, podařilo se ukázat „nevěřícím a bojácným“ pedagogům, že lze najít vhodnou cestu i ve ztížených podmínkách neočekávaného a specifického období covidové pandemie.

Realizační tým využil „baťovské heslo“ „JÍT PŘÍKLADEM“, čímž projevil odvahu jít do inovativních akcí, netradičních metod, zkoumat různé pedagogické přístupy v oblasti inkluzivního vzdělávání a iniciovat spolupráci projektů MAP v rámci setkávání „JEDU V TOM TAKY“, kdy se podpořila intenzivnější spolupráce a vzájemné sdílení zkušeností z realizace MAPů z různých území. Podle vyjádření všech zapojených aktérů se podařilo projekt MAP kvalitně prezentovat vůči cílovým skupinám, mimo jiné také formou praktických výstupů a přesvědčit tak cílové skupiny o užitečnosti fungujícího strategického projektu na sledovaném území ORP Kopřivnice. Jednou z aktivit byla také účast členů realizačního týmu na konferencích s prezentací pozitivních výstupů a dopadů místního akčního plánování (např. konference NIDV Ostrava, Raškovice, Trojanovice, Zlínský kraj).

3.4 Co vyplynulo z této dílčí evaluace?

Všichni respondenti se v sebehodnotících zprávách, ale i v rámci skupinových diskuzí shodli, že projekt MAP je pro území ORP Kopřivnice velice důležitý a přínosný. Za nejužitečnější považují projekt MAP II, který byl realizován od ledna 2017 do června 2021. Je to z toho důvodu, že tento projekt umožňoval implementaci aktivit, zejména vzdělávacích aktivit a aktivit spolupráce, které byly pro své konkrétní přínosy velice kladně oceňovány všemi účastníky. Přínosy v podobě společného akčního plánování, zpracovaného Strategického rámce a rozvoje spolupráce napříč školami v území, případně i mimo území, oceňovali zejména členové realizačního týmu. Je logické, že učitelé a rodičovská veřejnost vnímali více konkrétní přínosy v podobě vzdělávacích akcí a aktivit spolupráce, kterých se děti a rodiče účastnili.

Ve všech hodnotících zprávách, ale i na společné diskuzní skupině zaznělo, že významným zatěžujícím faktorem bylo nejasné metodické vedení ze strany řídícího orgánu a střídání administrátorů projektu ze strany OP VVV. V průběhu projektu se prokázala abnormální administrativní zátěž při realizaci a zajišťování všech činností projektu, která klade vysoké nároky na kompetentnost a odbornost administrativního i realizačního týmu. Pokud je MAP realizován pod městem či ORP, administrativní procesy dané úředním organizačním systémem se tak ještě znásobují. Výhodou je však možnost „bezproblémového“ předfinancování a poskytnutí kvalitního zázemí pro realizaci projektu (kanceláře, školící prostory, technické vybavení).
Členové realizačního týmu se také shodli na tom, že projekt metodické podpory, v rámci kterého se organizují povinná setkání, by měl zejména zajistit kvalitnější metodické vedení při řešení různých problémů. Tuto základní funkci však podle dotazovaných respondentů

neplnil. Jednotlivé týmy projektů MAP napříč celým Moravskoslezským krajem se mezi sebou kontaktují a sdílejí zkušenosti i samy od sebe. Respondenti považují vzájemná setkání za užitečná, a pokud je někdo organizuje a svolává, je to výhodné. Od projektu zaměřeného na metodické vedení by však čekali více odborných informací a průběžné vyjednávání nejasností a dotazů s řídícím orgánem OP VVV, včetně zajištění zpětného přenosu informací k týmům MAP. To se však podle respondentů, zvláště v průběhu projektů MAP a MAP II, nedělo.

Členové realizačního týmu i pracovních skupin se v diskuzích k projektům MAP jako celku vyjadřovali jednoznačně. Jsou rádi, že byli do projektu zapojeni, přínosy a dopady považují za velmi užitečné a přínosné. I přes určité uvedené potíže se vždy dařilo všechny vyskytující se překážky uspokojivě vyřešit a projekty úspěšně realizovat.

4

Evaluace v oblasti rovných příležitostí a společného vzdělávání

4.1 Dílčí evaluace na základě analýzy SWOT a reflexí škol

V průběhu projektu MAP a MAP II probíhalo zpracování SWOT analýz, které se zaměřovaly na zjišťování silných a slabých stránek škol na našem území ORP, a rovněž na příležitosti a hrozby. Tyto pak podléhaly aktualizacím i v průběhu projektu MAP III. Školy rovněž zpracovávaly reflektivní zprávy, ve kterých popisovaly své potřeby, problémy, ale i opatření ke zlepšení nebo úspěšné vyřešené problémy.

Uvedené dokumenty postupně vypracovali v letech 2018 až 2021 členové realizačního týmu a pracovních skupin. Jednalo se cca 48 osob, mezi nimiž byli zástupci všech MŠ a ZŠ napříč celým územím ORP Kopřivnice. Analýzou těchto zpracovaných dokumentů jsme dospěli k zajímavému srovnání vývoje v čase. Respondenti mohli vybrat více nabízených možností.

Jaké silné stránky pro ORP Kopřivnice identifikovaly školy v roce 2018:

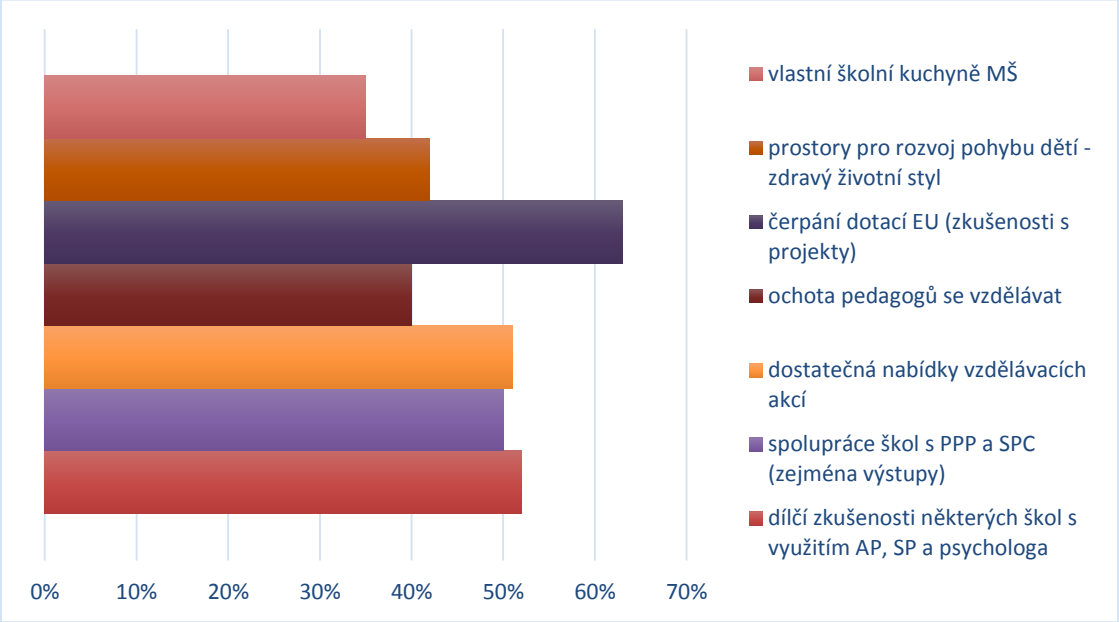

Jaké silné stránky pro ORP Kopřivnice identifikovaly školy v roce 2021:

Vybrané oblasti a jejich hodnocení zástupci škol	
využití ICT ve výuce	96 %
kvalitní projekty podporující gramotnosti, talenty, moderní didaktiku, prevenci	89 %
efektivně fungující ŠPP	85 %
heterogenní třídy - diferencované vyučování	79 %
názorné moderní pomůcky	76 %
Etická škola, Ekoškola, Světová škola, aj.	65 %
doučování žáků ve školách (Šablony II, III)	63 %
učitelé lépe rozpoznávají a chápou SP žáků	61 %
kvalitní personální zajištění v oblasti inkluze	47 %

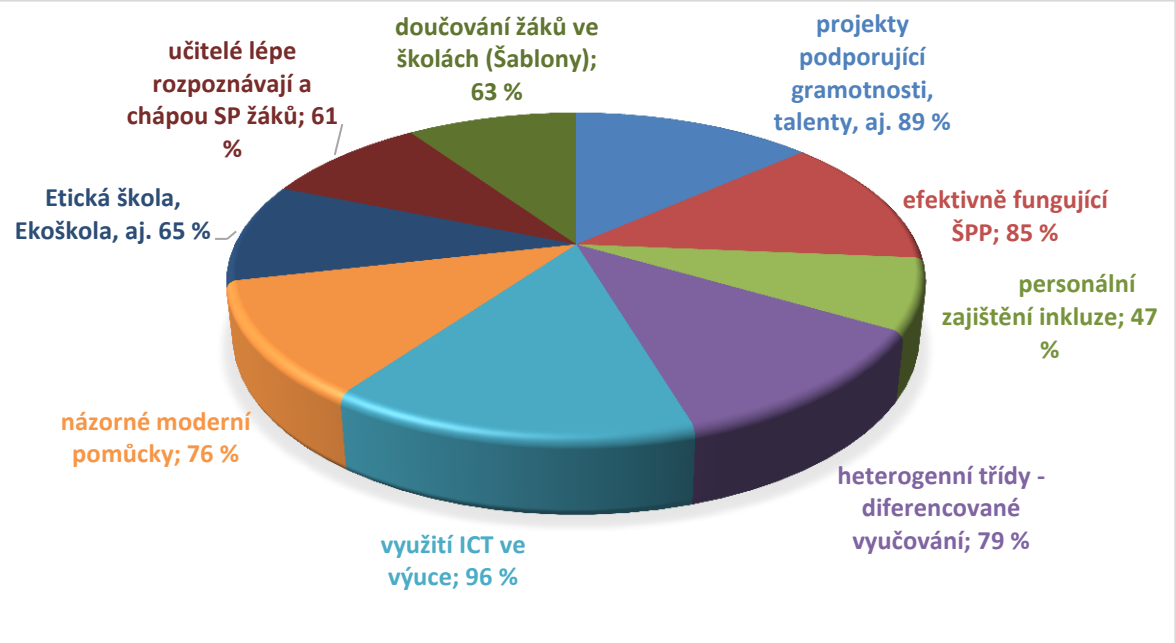

Shrnutí a porovnání vývoje vnímání silných stánek v období 2018 – 2021 pro oblast společného vzdělávání (rovné příležitosti)

Silné stránky, které v celém období přetrvávají:

- Využívání projektů k podpoře gramotností, rozvoje talentu, moderní didaktiky i preventivní programy,
- ochota učitelů ke vzdělávání a rozvoji, následně lepší pochopení dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a porozumění zásadám inkluzivního vzdělávání.

Jak se změnilo vnímání silných stránek po uplynutí období (2018 - 2021) ze strany respondentů? Silné stránky, které byly ovlivněny vývojem a po uplynutí období (2018 – 2021) u kterých došlo za dané období ke změně vnímání respondenty:

- Je zajímavé, že v roce 2018 vnímali zástupci MŠ vlastní školní kuchyň za velmi významnou silnou stránku. Podle výstupů z diskuzních skupin to bylo ovlivněno zvýšeným počtem dětí s potravinovými intolerancemi (celiakie, bezlepkové diety apod.). Vnímali proto vlastní kuchyň jako jistotu ke zdravému stravování i vývoji dětí. Do značné míry na to mělo vliv zapojení škol do projektu „Skutečně zdravá škola“. Informace o tomto projektu byly zprostředkovány zájemcům v rámci vzdělávacích akcí projektu MAP a také v rámci praktických workshopů s ochutnávkou regionálních zdravých surovin.
- V roce 2021 již respondenti poukazovali na jiné silné stránky a to zejména na obrovský rozvoj digitálního a technického prostředí škol, včetně rozvoje digitálních kompetencí učitelů (jako silnou stránku to uvedlo 96% respondentů). V rámci skupinových rozhovorů došlo ke shodě, že to bylo zejména vlivem pandemie, coronaviru, na což aktivity projektu MAP velmi pružně zareagovaly a přizpůsobily vzdělávací aktivity jak tematicky, tak formou (on – line prostředí).

Slabé stránky, které školy identifikovaly v roce 2018:

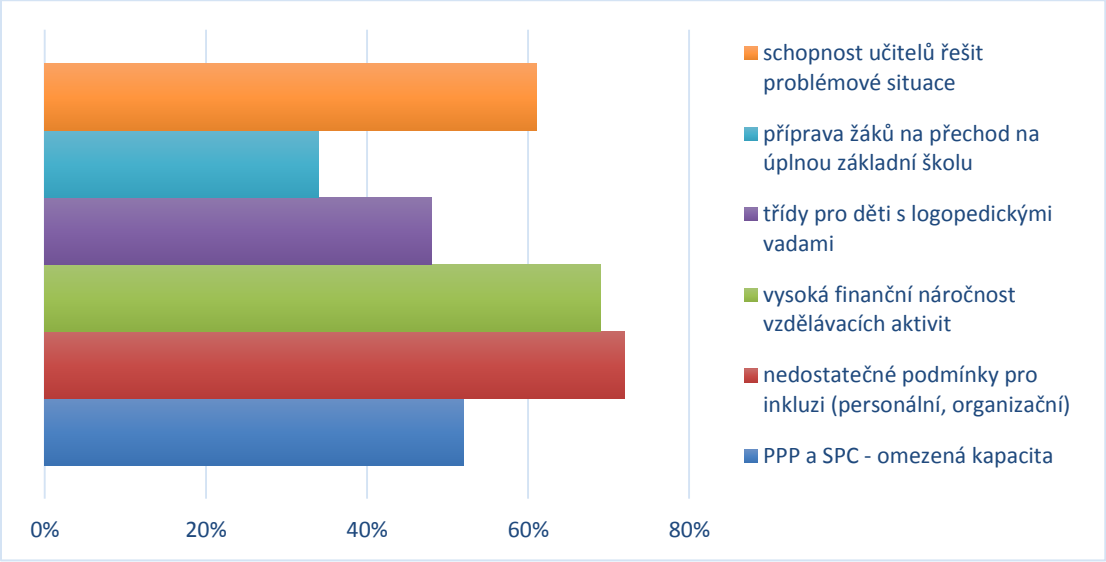

Slabé stránky, které školy identifikovaly v roce 2021:

Vybrané slabé stránky a hodnocení jejich váhy	
chybí speciální pedagogové a psychologové	87 %
počty žáků (vysoký počet v některých třídách)	85 %
komunikace s rodinou (v problémových situacích některých žáků)	68 %
chybí speciální učebnice a pomůcky	64 %
neochota učitelů ke společnému vzdělávání	54 %
nízká motivace učitelů ponořit se do týmové práce	46 %
chybí zkušenosti s integrací žáků s lehkým mentálním postižením	35 %

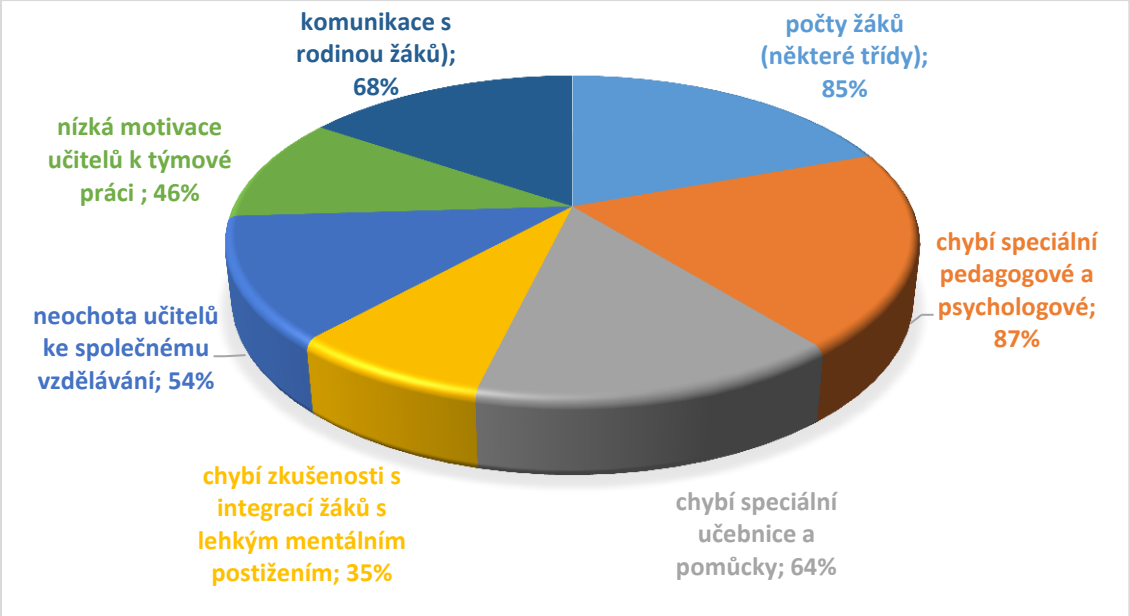

Shrnutí a porovnání vývoje vnímání slabých stánek v období 2018 – 2021 pro oblast společného vzdělávání (rovné příležitosti)

Slabé stránky, které v celém období přetrvávají:

- Nedostatečné personální podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání – zejména chybí speciální pedagogové, školní psychologové),
- nedostatečná metodika a neupřesnění procesu inkluzivního vzdělávání ze strany MŠMT,
- u některých učitelů stále přetrvává neochota ke společnému vzdělávání a přijetí této koncepce pro individualizaci vzdělávání,
- kapacita pedagogicko – psychologické poradny a speciálního pedagogického centra je nadstandardně naplněna, což se projevuje dlouhými čekacími lhůtami pro vyšetření dětí a žáků.

- V roce 2018 se učitelé obávali řešit problémové situace a konflikty ve škole, z diskuzí vyplynulo, že to mohlo být zapříčiněno vlivem médií a nárůstem agresivity žáků ve školách. V roce 2021 tato situace přetrvává a navíc se k tomu přidala také složitá komunikace pedagogů s rodiči žáků, u kterých se konfliktní chování projevuje. V rámci rozhovorů někteří učitelé zmiňovali, že je vedení školy v těchto problémových situacích dostatečně nepodpořilo a zároveň mají pocit, že celospolečensky klesá prestiž učitelského povolání.

Jak se změnilo vnímání slabých stránek po uplynutí období (2018 - 2021) ze strany respondentů?

- V roce 2018 respondenti vnímali jako slabou stránku škol nedostačující objem finančních prostředků na vzdělávání učitelů. Tato slabá stránka již není v roce 2021 zmiňována, protože se situace velmi významně zlepšila a to zejména díky vzdělávacím a rozvojovým aktivitám projektu MAP a MAP II.
- V roce 2021 respondenti ve velké většině poukazují na přetrvávající problém vysokého počtu žáků ve třídách. Učitelé uváděli, že v posledních letech sílí požadavky na individualizaci výuky, což ale vyžaduje nižší počty žáků ve třídě. Tyto však zůstávají na mnohých školách nepřiměřeně vysoké.

Příležitosti škol na území ORP Kopřivnice v roce 2018:

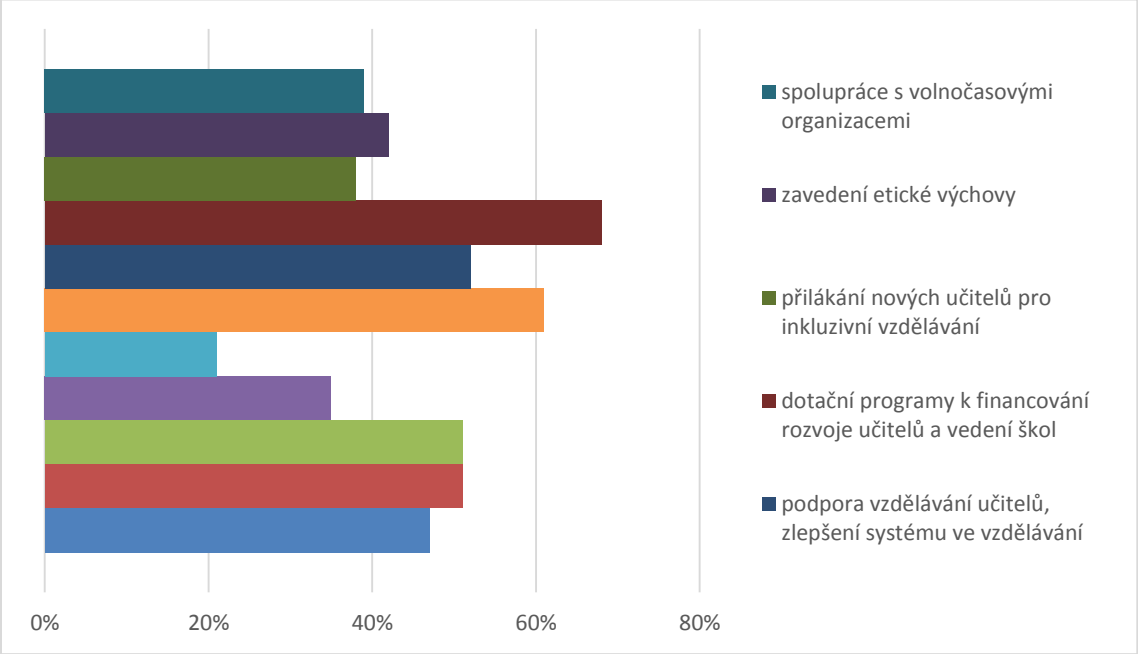

Příležitosti škol na území ORP Kopřivnice v roce 2021:

Vybrané příležitosti a hodnocení jejich významu zástupci škol	
projekty MAP (Místní akční plán II, III)	98 %
další vzdělávání pedagogických pracovníků - profesní rozvoj	95 %
finanční zdroje a aktivity z projektů Šablon	93 %
motivace učitelů	78 %

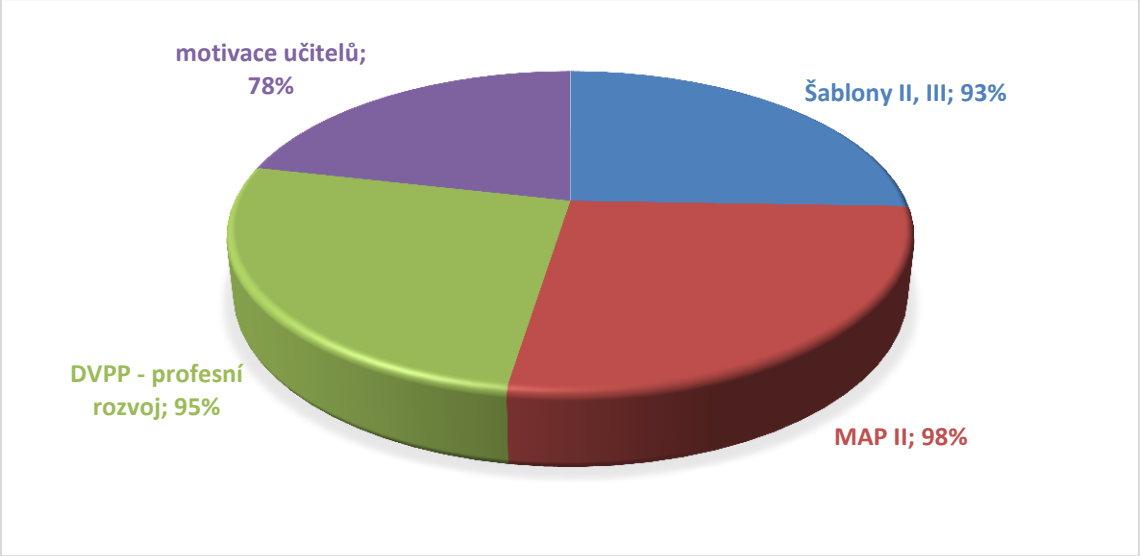

Shrnutí a porovnání vývoje vnímání příležitostí škol v období 2018 – 2021 pro oblast společného vzdělávání

Příležitosti, které jsou v daném období stále významné:

- Maximální využití dotačních programů pro financování vzdělávání a rozvoj pedagogů i vedení škol (Šablony pro školy, Národní plán obnovy, MAP a jiné).
- Podpora mentoringu, kolegiální podpora mezi učiteli, sdílení dobrých zkušeností a podpora motivace učitelů.
- Průběžná podpora rozvoje nadaných dětí a žáků v regionu.
- Zaměření rozvoje pedagogů v oblasti kritického myšlení a podpora mediální výchovy, dále rozvoj spolupráce škol a volnočasových organizací, včetně spolupráce s rodiči.
- Pokračující realizace projektů MAP, zejména právě oblast implementace a budování znalostních kapacit.

Jak se změnilo vnímání příležitostí po uplynutí období (2018 - 2021) ze strany respondentů?

- Zatím co v roce 2018 vnímali dotázaní učitelé celou škálu příležitostí, v roce 2021 se jejich zaměření sloučilo do čtyř podstatných okruhů, z nichž některé přetrvávají (financování z dotací).
- Jako nejvýznamnější příležitost hodnotí možnost zapojení školy do projektu MAP, což potvrdili také v rámci skupinových diskuzí, kdy vyjádřili potřebu, aby i nadále tento projekt probíhal.
- Na druhé místo zařadili příležitost k podpoře vzdělávání učitelů, jejich aktivity a didaktické kreativity. To svědčí o pozitivním přístupu učitelů k celoživotnímu vzdělávání.
- Respondenti vnímají podporu motivace učitelů jako faktor ovlivňující profesní výkon.

Jaké hrozby vnímaly školy na území ORP Kopřivnice v roce 2018:

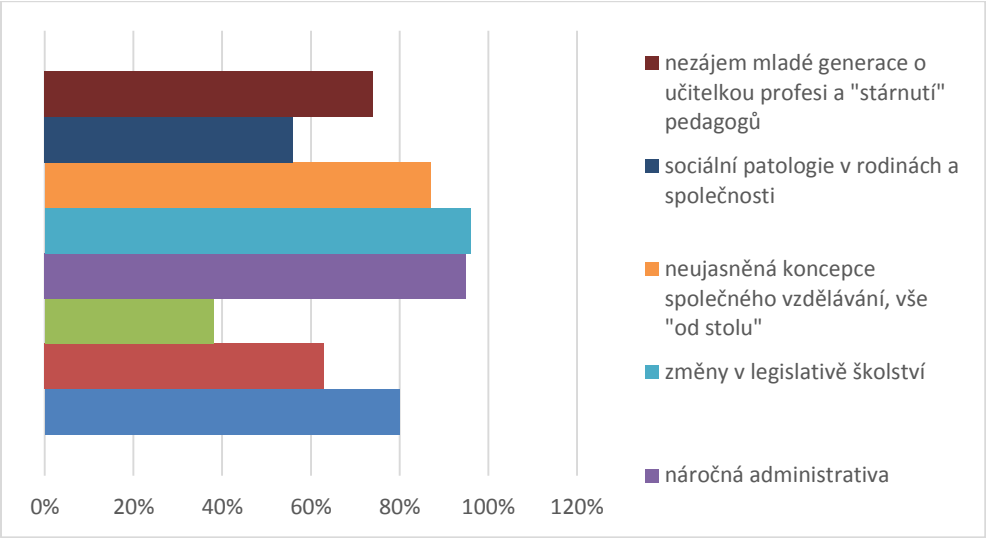

Jaké hrozby vnímaly školy na území ORP Kopřivnice v roce 2021:

Vnímané hrozby a hodnocení jejich významu zástupci škol	
finanční zajištění společného vzdělávání	100 %
neustálé legislativní změny a vliv médií	98 %
vysoká administrativa	97 %
přetížení učitelé, ředitelé	95 %
dlouhé lhůty pro vyšetření žáků ve školských poradenských zařízeních	88 %
nefungující podmínky v rodinách	74 %

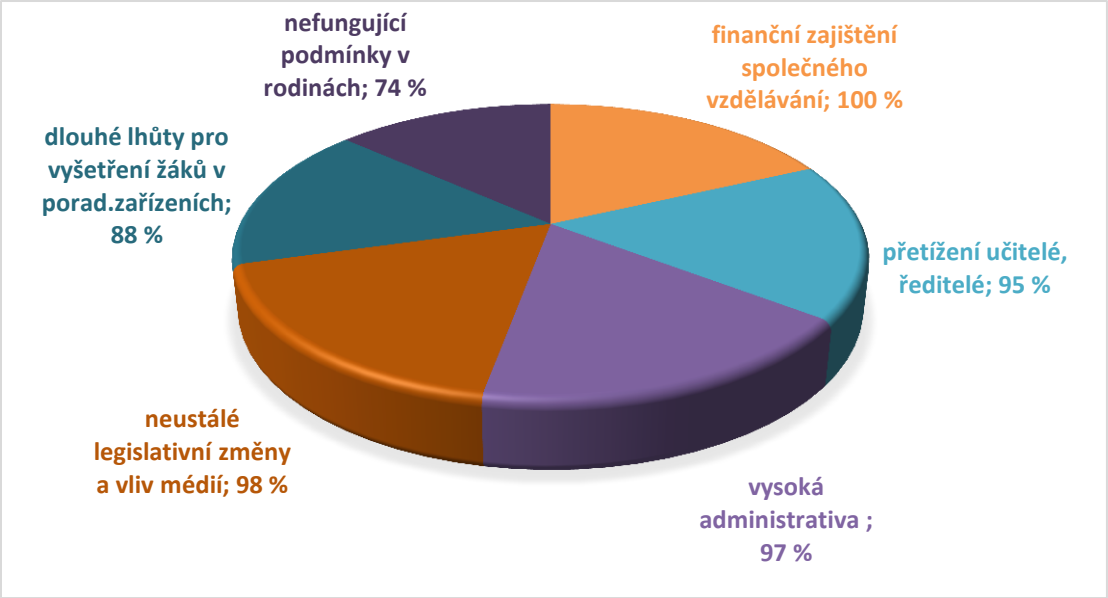

Hrozby, které se jevily v období 2018 – 2021 jako významné:

- Neustálá změna školské legislativy,
- nadměrná náročnost a nárůst administrativy pro učitele i ředitele škol,
- psychická přetíženost učitelů a ředitelů,
- úbytek dětí v rámci demografického vývoje,
- nezájem mladých učitelů o svou profesi (náročnost prostředí, vysoká míra zodpovědnosti, finanční ohodnocení, apod.),
- sociální patologie v rodinách i společnosti,
- nevyhovující podmínky podpory dětí při vzdělávání v rodinách, nebo nefunkční rodinné zázemí.

Je zajímavé, že se identifikované hrozby v průběhu let nijak významně nezměnily.

4.2 V čem jsme se posunuli k modernímu inkluzivnímu vzdělávání na území ORP Kopřivnice v období 2018 - 2021

Vyhodnocení posunu vyplývá z provedeného dotazníkového šetření mezi učiteli a rodiči, dále také z diskuzních setkání se členy platforem a z individuálních rozhovorů s učiteli, řediteli, speciálními pedagogy a koordinátory na školách (MAP II).

- Celkový pohled škol na inkluzi není zcela negativní (dvě fáze dotazníkového šetření 2018 – 2020 ukázaly posun k lepšímu o 42 % mezi učiteli).
- Daří se efektivně využívat financí z dotačních zdrojů, zejména na odborné učebny, venkovní učebny a modernizaci prostředí škol, aby byly podnětné pro všechny děti a žáky.
- Vzrostl zájem o vzdělávání a rozvoj z řad učitelů (workshopy, tematická odborná setkávání, sdílení zkušeností, mimo jiné je zájem i o prázdninové školy pro pedagogy).

- Rozvinul se zájem pracovat s nadanými dětmi již v rámci předškolního vzdělávání a došlo k podpoře návaznosti přechodu nadaných dětí na základní školy (založení třídy a nabídka kroužků pro nadané děti).
- Podařilo se „identifikovat“ speciální pedagogy v území a cíleně je podpořit formou vzdělávacích a rozvojových aktivit v rámci MAP.
- Značný posun v digitálních kompetencích s využitím informačních technologií.
- Významný posun ve využívání metod a forem výuky se zapojením všech žáků do přirozeného učení (projektové vyučování, činnostní učení, kritické myšlení, učení v souvislostech).
- Zlepšení komunikace a otevřenosti škol vůči rodičům.

5

Evaluace implementačních aktivit projektu MAP a MAP II

Struktura evaluace implementačních aktivit byla zvolena podle jednotlivých nastavených priorit projektu, což jsou oblasti, na které se projekt zaměřoval, a tyto oblasti měly být jeho intervencí pozitivně ovlivněny. Zvolené priority se dále rozkládaly do jednotlivých cílů. Tyto cíle představují oblasti, které by měly být v projektu nějakým způsobem ovlivňovány a podporovány. Projekt pracoval se třemi zvolenými prioritami:

- Lidé ve vzdělávání
- Prostředí pro vzdělávání
- Zdravé děti – zdravé školy

V průběhu projektu MAP II bylo v rámci implementačních aktivit realizováno přes 350 vzdělávacích a rozvojových akcí pro 5500 účastníků všech cílových skupin. V této dílčí evaluaci byly využity metody sekundární analýzy dat (zpracování dotazníků vyplněných účastníky akcí) a dále individuálních a skupinových rozhovorů.

Využité informační zdroje a metody evaluace v této kapitole:

- Hodnotící dotazníků účastníků každé akce,
- dotazníkové šetření v závěru projektu MAP II pro cílovou učitelů a rodičů,
- individuální rozhovory.

5.1 Evaluace aktivit zaměřených na prioritu „Lidé ve vzdělávání“

Aktivity zahrnovaly širokou nabídku vzdělávacích a rozvojových seminářů, workshopů, praktických exkurzí, inspirativních a diskusních setkání. Priorita s názvem „Lidé ve vzdělávání“ byla zacílena na zvyšování kompetencí pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení, také na začínající pedagogy a v neposlední řadě i rodiče dětí a žáků do 15 let. Aktivity podněcovaly a zapojovaly také odbornou veřejnost a další aktéry ve vzdělávání.

5.1.1 Aktivity zaměřené na téma „Informovaný a spolupracující rodič“

Cílovou skupinou zde byli rodiče dětí a žáků do 15 let. Semináře byly zaměřeny na inkluzivní vzdělávání, podporu předčtenářské a čtenářské gramotnosti, školní zralosti dítěte, polytechnická témata, volbu povolání, zdravého stravování dětí a témata vztahů v rodině dle aktuálních potřeb rodičovské veřejnosti s ohledem na věk dětí.

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí bylo zvýšit povědomí rodičů o společném vzdělávání, přijetí a podpoře dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, podpora logopedické průpravy a zlepšení informovanosti rodičů při volbě povolání.

a) Otázky zaměřené na spolupráci školy a rodičů

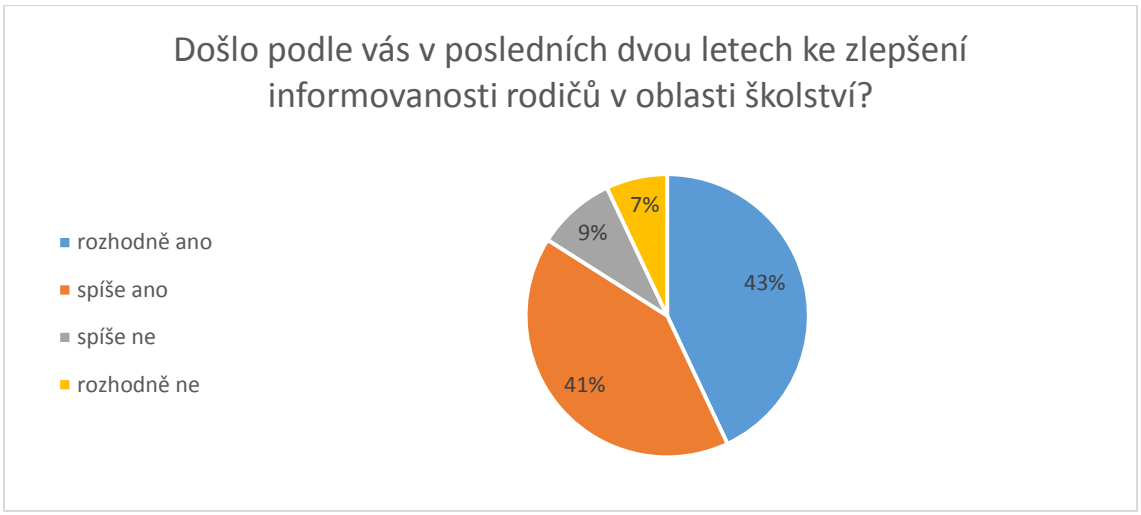

Z odpovědí na uvedenou otázku vyplývá, že 84 % respondentů vnímá zlepšení informovanosti rodičů (součet dopovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“). Přesto je zde 16 % dotázaných, kteří měli pocit, že se jejich informovanost v oblasti školství nezlepšila.

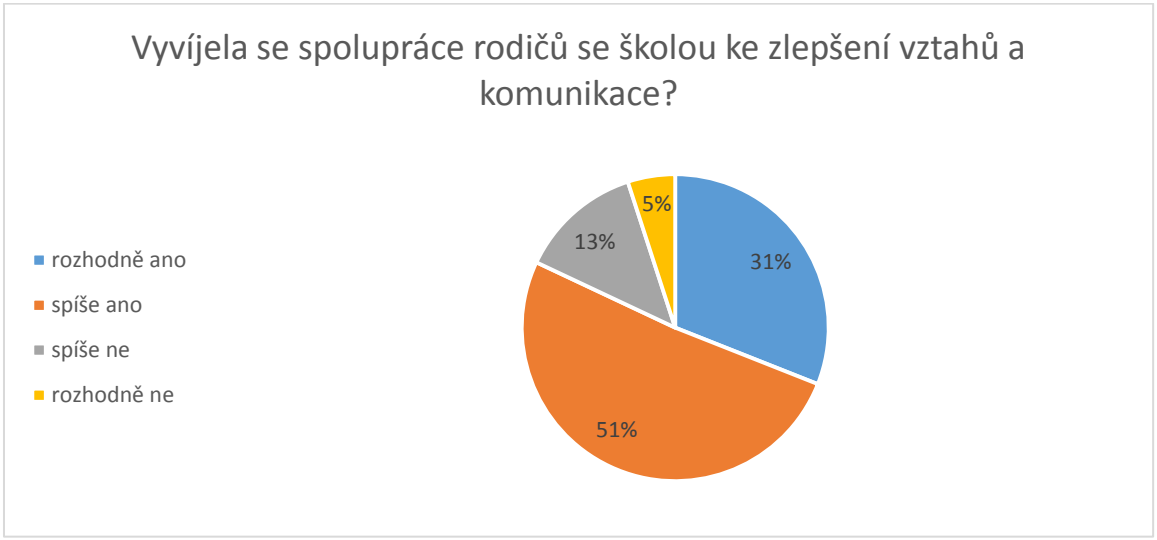

Vývoj spolupráce mezi školou a rodiči směrem ke zlepšení vztahů a komunikace vnímá celkem 82 % dotázaných (31 % rozhodně ano a 51 % spíše ano). Zbývajících 18 % respondentů hodnotí spolupráci negativně.

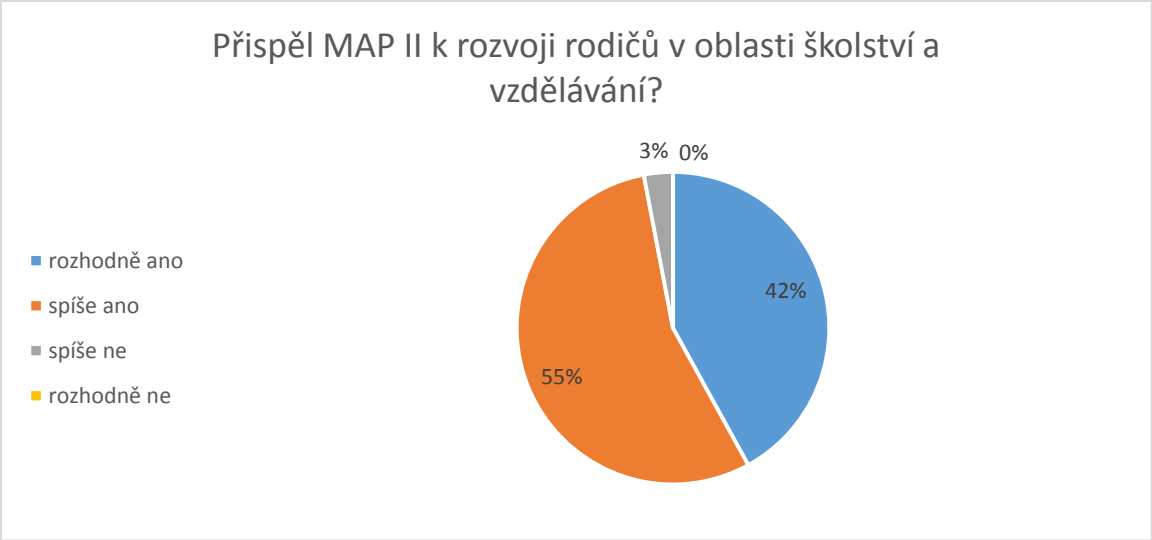

Z vyhodnocení dotazníků vyplývá, že 97 % respondentů vnímá pozitivní vliv projektu na informovanost rodičů v oblasti školství a vzdělávání, z toho 42 % respondentů uvedlo, že MAP II rozhodně přispěl k rodičovskému rozvoji a 55 % respondentů uvedlo, že MAP II „spíše přispěl“. Pouze 3 % dotázaných uvedlo, že projekt „spíše nepřispěl“ k rozvoji rodičů.

b) Otázky zaměřené na způsob, kterým projekt přispěl k rozvoji rodičů

Analýzou Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že bylo realizováno celkově cca 190 akcí směrovaných ke všem prioritám a cílům projektu, kdy bylo vzděláváním a rozvojem ovlivněno cca 5500 osob (z toho cca 2100 pedagogů, cca 800 rodičů a cca 2600 dětí a žáků). V oblasti cíle „Informovaný a spolupracující rodič“ proběhly např. tyto akce:

- Autorita rodičů (2018)
- První pomoc pro rodiče (2018-2019)
- Regenerace sportujícího dítěte (2018)
- Mluva hrou pro rodiče (2018)
- Dětský vztek a vzdor (2019)
- Na pubertu selským rozumem aneb Hlavu vzhůru, rodiče! (2019)
- Kouzlo Hejného matematiky pro rodiče (2019)
- Jedy a protijedy v komunikaci v rodině (2019)
- Volba povolání pro rodiče a jejich děti (2018-2021)
- Letní koutky čtení na zahradách (2020)

Akce probíhaly dle plánu budování znalostních kapacit a implementace MAP. Evaluační plán stanovil, že na závěr každé realizované akce proběhne vyhodnocení jejího přínosu pro účastníky. Mezi hodnotící kritéria patřilo celkové hodnocení akce, srozumitelnost obsahu, využitelnost obsahu v praxi, přínos akce pro výkon práce účastníka a hodnocení výkonu lektora. Dotazníky dávaly prostor pro volné vyjádření a další podněty v dané vzdělávací

oblasti. Odpovědi v dotaznících byly stanoveny hodnotící škálou 1-5 (1= nejlepší). Dle vyhodnocených dotazníků z každé realizované vzdělávací akce vyplývá, že velká většina účastníků byla s akcí spokojena a v 85 % hodnotili známkou „1“. Ve volných odpovědích, kde byl prostor pro vyjádření dalších podnětů, se vyskytly tyto konkrétní náměty:

- zájem o pokračování v různých tématech do hloubky,
- podporu vztahů rodič-dítě-škola,
- zájem o psychologická témata k agresivitě a šikaně dětí,
- psychologická témata se zaměřením na rodinné vztahy,
- dále uváděli zájem o seznámení se s konkrétní vyučovací metodou.

V rámci závěrečného dotazníkového šetření této oblasti byla položena otázka, v čem respondenti vidí přínosy projektu pro skupinu rodičů. Z grafu je patrné, že nejvyšší váhu dávají aktivním seminářům, kurzům, případně exkurzím. Ostatní způsoby práce s rodiči jsou vnímány spíše okrajově.

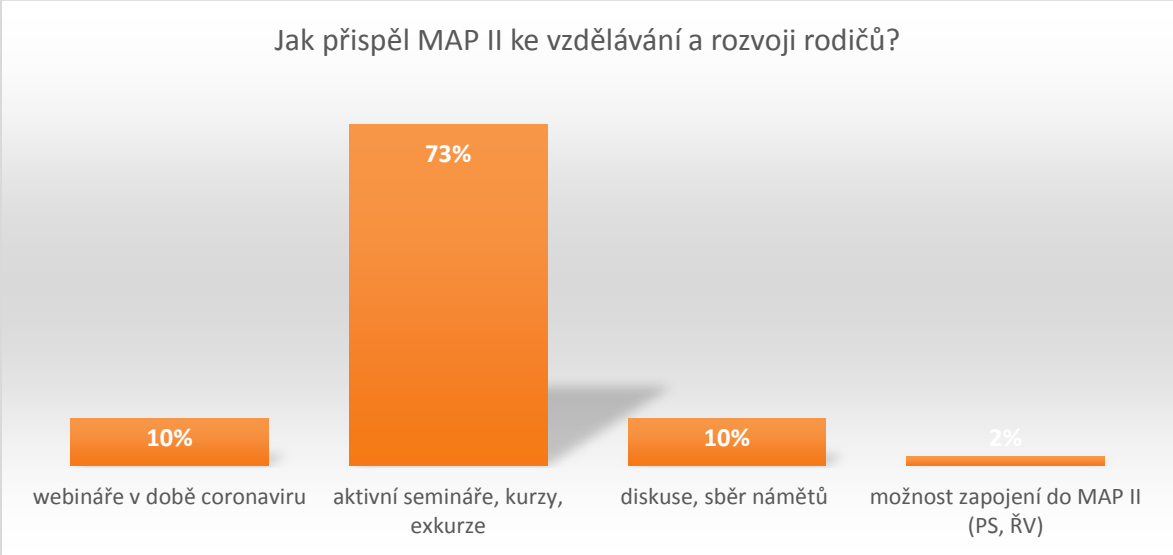

5.1.2 Podpora mentoringu začínajících pedagogů

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí bylo podpořit odborný profesní rozvoj, rozvoj povědomí o profesních kompetencích, posílit podporu personální práce vedoucích a uvádějících pedagogů. Evaluační otázky byly zaměřeny na hodnocení úspěšnosti dosažení uvedených cílů. Zdrojem informací byla provedená analýza dokumentů (dotazníků vyplněných účastníky akce a Zprávy o realizaci aktivit).

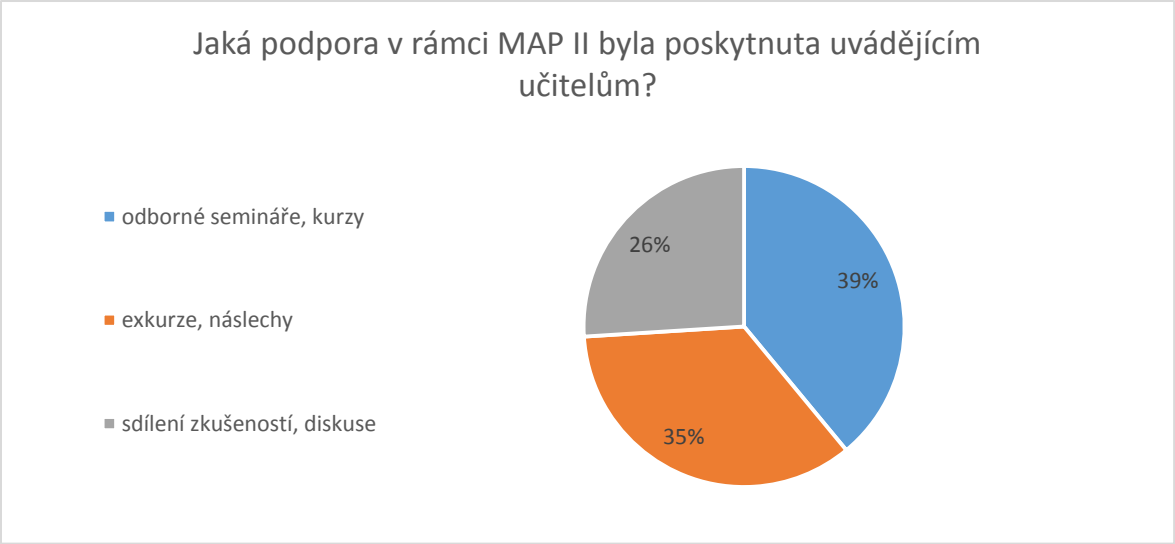

Analýzou Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že v oblasti cíle „Podpora mentoringu začínajících pedagogů“ proběhly např. tyto akce:

- Jak se do našich škol dostal Mount Everest (2018)
- Vedu a motivuji (2018)
- Hranice a jejich udržování (2018)
- Přechod dítěte z MŠ na ZŠ (2018)
- Exkurze ZŠ Provaznická Ostrava – práce s nadanými dětmi (2018)
- Exkurze ZŠ Nový Jičín – práce s nadanými dětmi v běžné třídě (2019)
- Moderní didaktika (2018)
- Zážitková pedagogika (2019)

Každá akce byla po ukončení hodnocena účastníkem pomocí dotazníku, kde byly odpovědi stanoveny hodnotící škálou 1-5 (1= nejlepší). Z vyhodnocených dotazníků z každé realizované vzdělávací akce vyplývá, že velká většina účastníků byla s akcí velmi spokojena a v 87 % ohodnotili známkou „1“. Nejvíce byl oceněn přínos do praxe pedagogů, kdy 96 % účastníků hodnotilo známkou „1“. Ve volných odpovědích, kde měli účastníci vyjádřit další podněty, se vyskytly tyto konkrétní náměty:

- zájem o téma mentoringu pedagogů v předškolním vzdělávání,
- nastavování a udržování hranic v chování dětí,
- zájem o prohloubení tématu přechodu dětí z MŠ na ZŠ se zaměřením na komunikaci mezi pedagogy a rodiči.

5.1.3 Zvyšování kompetencí pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školních zařízení

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí v této oblasti byla podpora profesního rozvoje, zvyšování kompetencí potřebných pro výkon těchto pracovníků, podpora pedagogické odbornosti, posílení inspirace ke zlepšování podmínek nepedagogických pracovníků. Evaluační otázky byly zaměřeny na hodnocení úspěšnosti uvedených cílů.

Hodnocení přínosů projektu v oblasti posilování kompetencí pracovníků škol

Co se týče měkkých dovedností pedagogických pracovníků, vyplynulo z dotazníkového šetření i analýzy dokumentů, nejvíce byly podpořeny komunikační dovednosti (25 %) a kompetence spolupráce (20 %). U dalších kompetencí byl jejich rozvoj podpořen ve stejném rozsahu, nejméně byla podpořena kompetence flexibility.

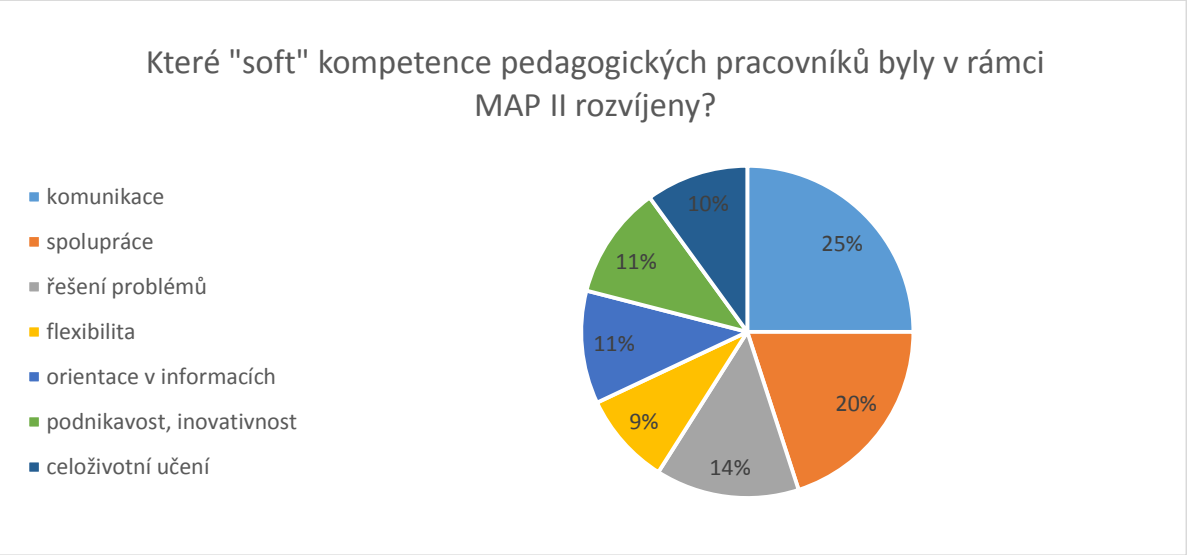

V oblasti hard kompetencí pedagogických pracovníků bylo vyhodnoceno, že největší zaměření bylo na odborné dovednosti v inkluzivním vzdělávání (43 %), na druhém místě to byla oblast didaktiky a metod výuky (35 %). V menší míře byly realizovány aktivity směřující k rozvoji odborného osobnostního rozvoje a strategického vedení.

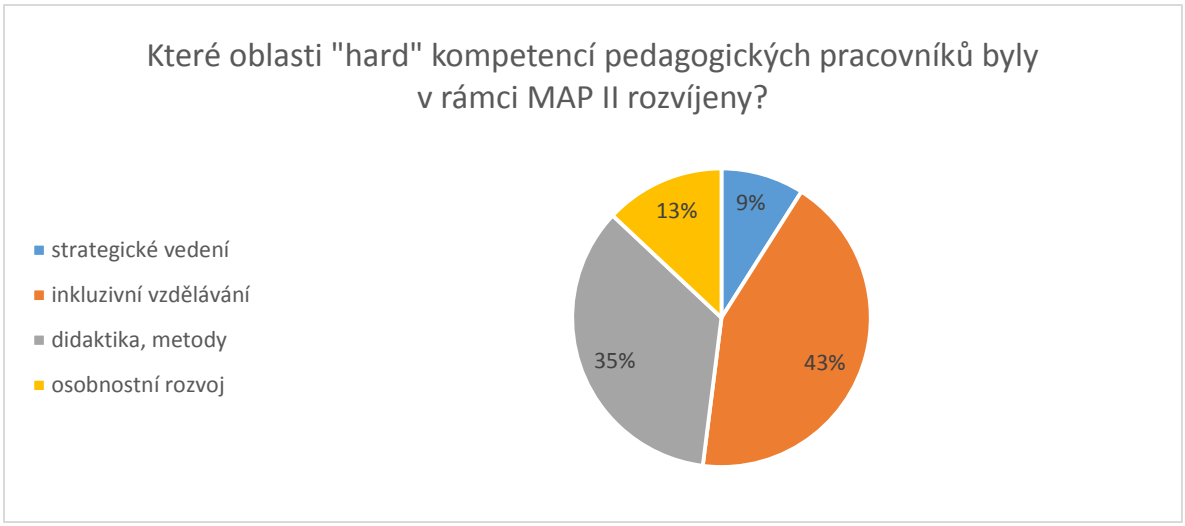

U skupiny nepedagogických pracovníků byly realizovány aktivity vyplývající z analyzovaných potřeb této skupiny. Velký zájem byl o semináře zaměřené na zdravé stravování, kterých se účastnili pracovníci a pracovnice školních jídelen, ale také vychovatelky družin a další zájemci. Podle závěrečného dotazníkového šetření i analýzy dokumentů byly nejvíce podpořeny kompetence zaměřené na zdravé stravování (47 %), dále znalosti v oblasti alergií u dětí (18 %) a vytváření bezpečného prostředí (13 %).

Analýzou dokumentace Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že v oblasti cíle „Zvyšování kompetencí pedagogických i nepedagogických pracovníků škol a školních zařízení“ proběhly např. tyto akce:

- Exkurze pro kariérové a výchovné poradce k volbě povolání na SŠ (2018)
- Výslovnost dětí – pedagogický seminář (2018)

- Konference „Vemte talent do svých rukou“ – podpora nadaných dětí a polytechniky v našem regionu (2018)
- První pomoc pro pedagogy (2018-2019)
- Autorita vnitřní a vnější – seminář pro pedagogy (2018)
- Sluňákov – exkurze pedagogů do aktivního prostředí environmentální výchovy (2018)
- Ochutnávky moderní didaktiky (Hejného matematika, Genetická metoda čtení, Sfumato, Dramatika ve všech předmětech, projektové vyučování) – (2018-2019)
- Agresivita a asertivita – seminář pro pedagogy (2019)
- Kompetence pro život – semináře pro pedagogy (2019)
- Mozkoherna – workshop pro pedagogy (2019)
- Vzděláváme děti pro budoucnost (2019)
- Na co slyší dnešní rodiče (2019)
- Konference „Rovné příležitosti ve vzdělávání (2019)
- Pakt zaměstnanosti – volba povolání pro kariérové a výchovné poradce (2019-2020)
- Vzdělávání v ČR očima ČŠI - seminář pro ředitele, vedoucí pedagogy, pedagogy (2019)
- ADHD – integrativní program (2020)
- Ptejte se PPP (2020)
- RWCT – letní pedagogické škola ke kritickému myšlení (2020)
- Google on-line – technická podpora pedagogů (2020-2021)
- Formativní hodnocení – cyklus pro pedagogy (2020-2021)
- Strategie Vzdělávání 2030+ - webinářů pro ředitele a vedení škol (2021)
- Nastartujte cestu ven – cyklu učení venku pro pedagogy (2021)

Co se týká hodnocení jednotlivých akcí ze strany jejich účastníků, bylo provedeno obvyklým způsobem, tedy pomocí dotazníku po ukončení každé akce. Odpovědi v dotaznících byly stanoveny hodnotící škálou 1-5 (1= nejlepší). Z vyhodnocených dotazníků z každé realizované vzdělávací akce vyplývá, že podstatná většina účastníků byla s akcí nadmíru spokojena a v 91 % ohodnotili známkou „1“. Nejvíce byl oceněn výběr lektorů – odborníků, aktuálnost a potřebnost témat a praktický přínos do pedagogické práce, kdy 95 % dotázaných dalo v tomto ohledu známku „1“. Ve volných odpovědích vyjádřili účastníci další podněty, například:

- velký zájem byl projeven o témata spojená s agresivitou dětí/žáků,
- řešení konfliktních situací zejména s rodiči,
- zájem o téma společného vzdělávání,
- semináře ke speciálním vzdělávacím potřebám dětí/žáků,
- exkurze do škol,
- témata objasňující práci s nadanými dětmi,
- semináře k metodám formativního hodnocení,
- podpora environmentální výchovy,
- témata k osobnostnímu rozvoji zaměstnanců škol.

5.1.4 Sdílení a předávání zkušeností

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí s prostorem pro sdílení a předávání zkušeností bylo podpořit profesní rozvoj, zvyšovat kompetence potřebné pro výkon, posílit pedagogickou odbornost, inspirovat a přinášet podněty ke zlepšování pracovních podmínek.

Po ukončení každé akce probíhalo její hodnocení vyplněním dotazníku ze strany účastníků. Dalšími zdroji evaluace je dotazníkového šetření provedené na závěr projektu MAP II a doplňkovým zdroje je také analýza dokumentace projektu.

Otázka na užitek ze sdílení a předávání zkušeností

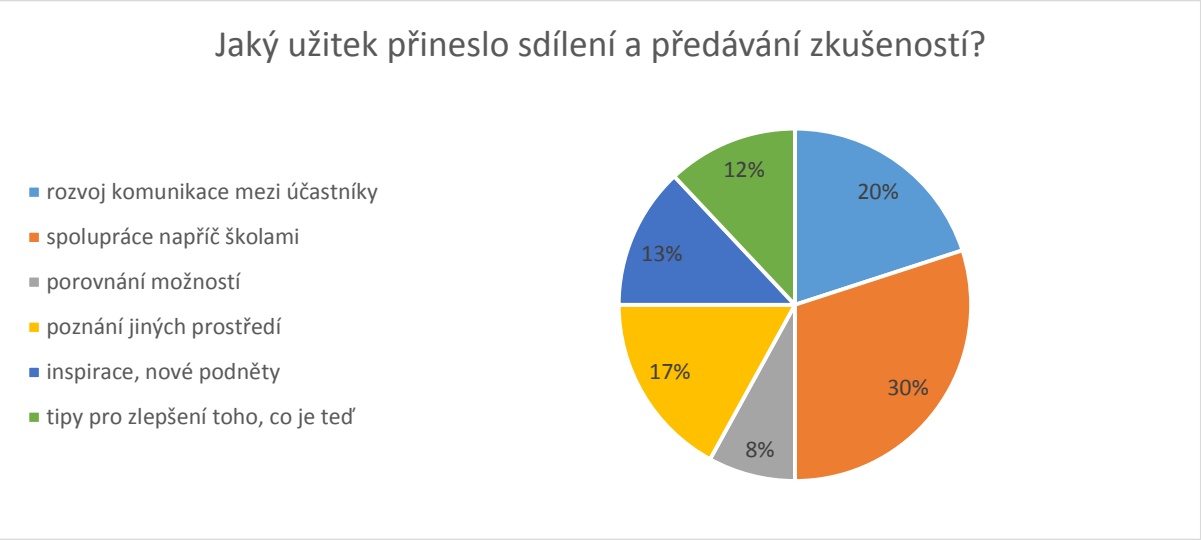

Největší užitek ze sdílení a předávání zkušeností viděli respondenti ve zlepšení spolupráce napříč školami (30 %) a v rozvoji komunikace (20 %), která spočívala především v otevřeném sdílení názorů a konkrétnějšími diskuzemi při řešení různých potřeb a problémů z každodenního života škol. Nezanedbatelným užitkem bylo také poznávání jiných prostředí škol v území ORP Kopřivnice, i mimo toto území.

Analýzou Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že v oblasti cíle „Sdílení a předávání zkušeností“ proběhly např. tyto akce:

- ZŠ F. Bayera Kopřivnice: Sdílení zkušeností s žákem dysfatikem ve vzdělávacím procesu (2018)
- Exkurze v ZŠ Mošnov: Práce asistenta s pedagogem (2019)
- Exkurze v ZŠ Nový Jičín: Práce s nadanými dětmi v běžné třídě (2019)
- Exkurze v ZŠ Provaznická Ostrava: Práce s nadanými dětmi ve výběrové třídě (2019)
- Učíme se venku – workshopy (2020-2021).

Co se týče hodnocení akcí ze strany účastníků, bylo opět velice kladné. Odpovědi v dotaznících byly stanoveny hodnotící škálou 1-5 (1= nejlepší). Z vyhodnocených dotazníků z každé realizované vzdělávací akce vyplývá, že značná většina účastníků byla s akcí nadmíru spokojena a v 90 % ohodnotili známkou „1“. Nejvíce byla oceněna aktuálnost a potřebnost

témat a praktický přínos do pedagogické práce, kdy tuto oblast 92 % účastníků hodnotilo známkou „1“. Ve volných odpovědích se vyskytly tyto další podněty ke společnému sdílení: zájem o téma společného vzdělávání a speciálních vzdělávacích potřeb dětí/žáků,

- praktické náslechy v hodinách a další exkurze,
- zkušenosti objasňující práci s nadanými dětmi v předškolním i školním vzdělávání,
- velký zájem byl projeven o sdílení zkušeností při prevenci agresivity dětí/žáků a řešení konfliktních situací zejména s rodiči.

5.2 Prostředí pro vzdělávání

5.2.1 Materiální a prostorové zázemí

V závěru projektu MAP II proběhlo také vyhodnocení procesu práce s investičními záměry škol a školských zařízení, které byly zaměřeny na zřizování nových odborných učeben, školních družin a dalších prostor včetně jejich vybavení. Objevovaly se i projekty plánované výstavby, rekonstrukcí a oprav. Takto zaměřená dílčí evaluace je v této zprávě zařazena v samostatné kapitole č. 6. Ta se věnuje vyhodnocení investičních záměrů za celé období, tedy od roku 2016, kdy byl zahájen projekt MAP, až do listopadu 2023, kdy končila realizace projektu MAP III.

5.2.2 Individualizace ve vzdělávání

Podle plánu aktivit projektu byla nastavena podpora individualizace vzdělávání zejména rozvojovými aktivitami, ve kterých byl prostor pro vzájemné sdílení a předávání zkušeností v počtu minimálně 10x za projekt. Akce probíhaly dle plánu budování znalostních kapacit a implementace MAP.

Cílem rozvojových akcí směrovaných k individualizaci vzdělávání bylo dle dokumentace projektu zmapování stávajícího prostředí ve školách vedoucího k individualizaci vzdělávání, podpora moderních didaktických metod a inspirace k modernímu vybavení, informovanost rodičovské veřejnosti k individualizaci vzdělávání, profesní rozvoj pedagogů vedoucí k individualizaci vzdělávání.

Po ukončení každé akce probíhalo její hodnocení vyplněním dotazníku ze strany účastníků. Dalšími zdroji evaluace je dotazníkového šetření provedené na závěr projektu MAP II a doplňkovým zdroje je také analýza dokumentace projektu.

Z vyhodnocených dotazníků vyplynulo, že v rámci projektu byla navázána spolupráce s externími odborníky, kteří formou různých seminářů a workshopů přinesli mezi pedagogy poznatky z oblasti nových metod výuky a moderní didaktiky. Celkem 99 % dotázaných odpovědělo „rozhodně ano“ a „spíše ano“. V návaznosti na tyto semináře pak velká většina

dotázaných pedagogů zavedla některé prvky moderní didaktiky a metod do výuky (54 % „rozhodně ano“ a 32 % „spíše ano“), což vyplývá ze zpracovaných odpovědí ve druhém grafu.

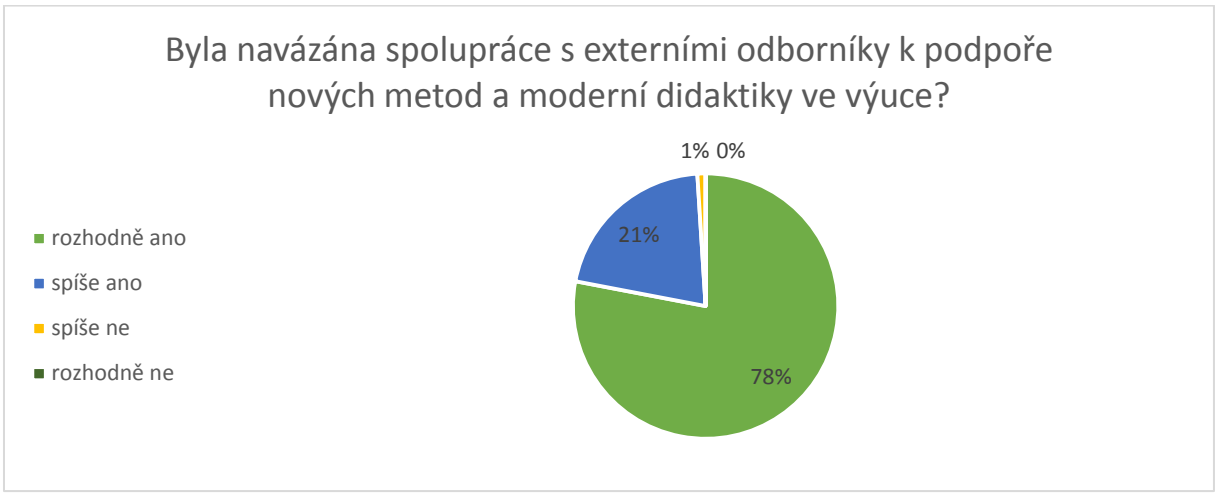

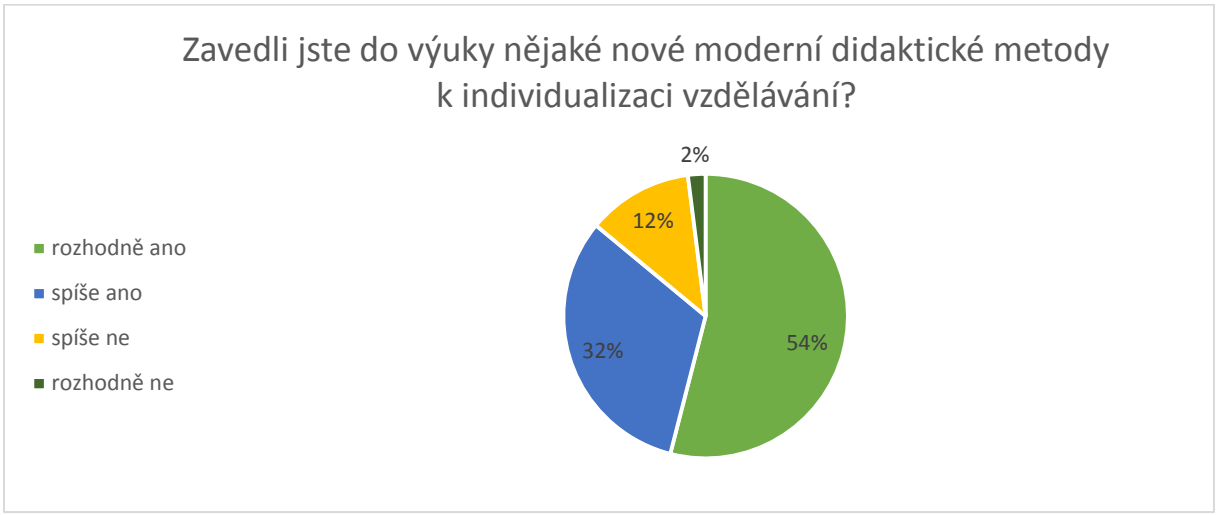

Toto vyhodnocení vyplynulo z šetření v průběhu projektu MAP II. Zajímavé je srovnání odpovědí na tuto otázku s vyhodnocením stejné otázky v průběhu projektu MAP III (str. 25). Zde odpovědělo celkem 86 % učitelů, že zavedli nějakou moderní metodu do výuky, v průběhu MAP III takto odpovědělo již téměř 90 % dotázaných.

5.3 Zdravé děti – zdravé školy

5.3.1 Zkvalitňování systému stravování

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí bylo dle dokumentace projektu podpořit zlepšení podmínek a kvality stravy pro školní stravování s ohledem na dietní omezení dětí a žáků, podpora angažovanosti rodičů i dětí při přípravě jídel. V rámci aktivit byla snaha vzdělávat

pracovníky v oblasti stravování a zdravého životního stylu. Zkvalitňování systému stravování. Cílovou skupinou byly vedoucí školních jídelen, kuchařky, rodiče a pedagogové dle zájmu.

Z dokumentace MAP i dotazníkového šetření vyplynulo, že vzdělávání v oblasti stravování bylo v největší míře využito vedoucími školních jídelen (45 %) a dále pak kuchařkami školních jídelen (37 % - zajímavou skutečností je, že se jednalo pouze o kuchařky - ženy). V menší míře se akcí účastnili také učitelé (10 %) a zástupci vedení škol (8 %).

Analýzou dokumentace Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že v oblasti cíle „Zkvalitňování systému stravování“ proběhly např. tyto akce:

- Bezpečná škola aneb děti a alergie – semináře pro vedoucí ŠJ, kuchařky ŠJ a pedagogy (2018)
- 7A – 7 x o alergii a astmatu – semináře pro učitele a vedoucí ŠJ, kuchařky ŠJ (2019)
- Skutečně zdravá škola – seminář pro vedoucí ŠJ a kuchařky ŠJ a vedení škol (2020)

Z vyhodnocených dotazníků na závěr každé vzdělávací akce vyplývá, že většina účastníků byla s akcí velmi spokojena. Nejvíce byla oceněna potřebnost témat, výběr lektorů – odborníků z praxe a praktický přínos pro účastníky, kdy 95 % účastníků hodnotilo známkou „1“. Ve volných odpovědích, kde mohli účastníci vyjádřit další podněty, se vyskytly tyto konkrétní příklady a náměty ke společnému sdílení:

- zájem o prohloubení tématu stravování dětí s dietními opatřeními,
- dodržování spotřebního koše versus příprava lákavých jídel,
- téma praktických kurzů s vařením pro kuchařky i vedoucí ŠJ.

5.3.2 Podpora aktivit prevence

V rámci aktivity byly realizovány vzdělávací akce na témata týkající se například šikany ve školním prostředí, kybernetické šikany, poskytování první pomoci nebo účelného využití volného času dětí. Cílovou skupinou byli pedagogové, vychovatelé školních družin a klubů, rodiče a děti.

Cílem těchto akcí byla - v souladu s dokumentací projektu - podpora předcházení rizikovým projevům chování směřujících ke zdravému životnímu stylu, aktivnímu pohybu v přírodě, podpora tvorby pozitivních psychosociálních podmínek pedagogů, obnova znalostí a dovedností v poskytování první pomoci.

Na základě Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit lze tyto akce rozdělit do šesti okruhů, jak ukazuje výše uvedený graf. V nejvyšší míře bylo zastoupeno vzdělávání v oblasti polytechniky (21 %), šikany a kyberšikany (20 %), rovným dílem byly zastoupeny vzdělávací aktivity spadající do oblasti badatelství, přírody a zdravého životního stylu. Jak vyplývá z dotazníkového šetření a z dokumentace, v oblasti „Podpory preventivních aktivit“ proběhly např. tyto akce:

- Jak na šikanu ve škole - seminář pro pedagogy (2018)
- Dítě a šikana – seminář pro rodiče (2018)
- Otevřený kabinet pro vychovatele ŠD – Hry a aktivity v přírodě (2018)
- Festival volnočasových aktivit – odpolední přehlídka pro rodiče a děti (2018)
- Poskytování první pomoci – semináře pro pedagogy (2018-2019)
- Badatelský kroužek BADY – podpora nadaných dětí se zapojením rodičů (2019-2021)
- Socioklima – cyklus pro pedagogy (2019)
- Mensa CAMPY – prázdninové volnočasové příměstské tábory pro děti (2020)
- E-Bezpečí – webinář pro učitele (2021)
- Technické školky – podpora polytechniky pro děti i rodiče (2019-2021)
- Veselé šití – podpora polytechniky pro děti i rodiče (2020-2021)

5.3.3 Výchova k trvale udržitelnému rozvoji

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí bylo zaměření na aktivity podporující vztah k ekologii a ochraně životního prostředí, podpora globální výchovy i rozvojové spolupráce.
Mezi tématy se objevily například tyto: voda a svět, jak se pěstují a zpracovávají plodiny, cesta surovin a jídla do obchodů i domácností, rovné příležitosti můžu a žen v pracovním procesu, rovný přístup dětí ke vzdělávání. Cílovou skupinou byli pedagogové, vychovatelé školních družin a klubů, rodiče a děti.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že aktivity projektu MAP II rozhodně přispěly ke zkvalitnění metod environmentální výchovy na školách („rozhodně ano“ a „spíše ano“ odpovědělo celkem 99 % respondentů). Viz následující graf.

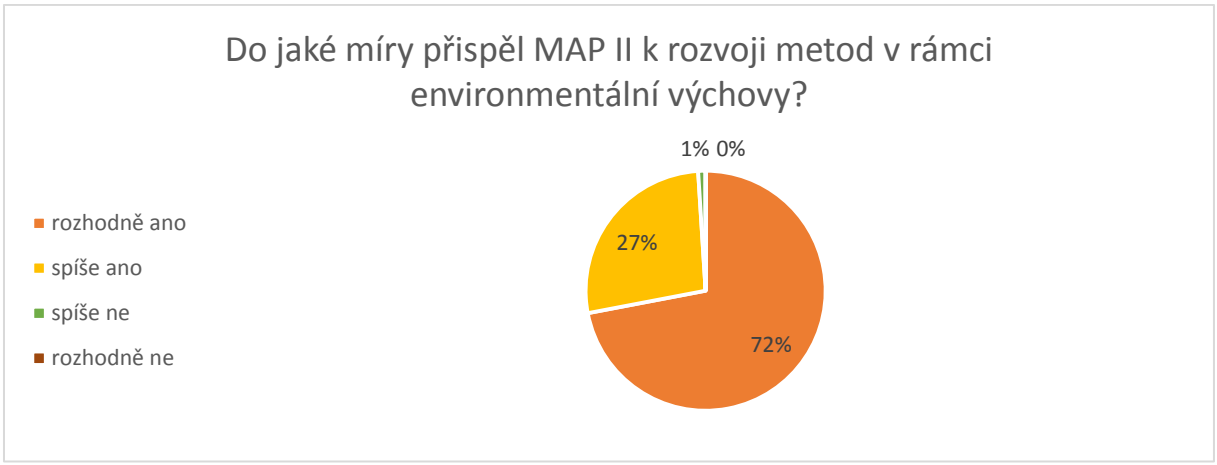

Respondenti hodnotili jednotlivé aktivity této oblasti jak v rámci dotazníků, tak i na diskuzních skupinách. Zde vyplynulo, že environmentální výchova na školách může probíhat i v rámci jiných aktivit nebo výuky jiných předmětů. Jako podpůrné aktivity v aplikaci environmentálních prvků do výuky vnímali respondenti například výuku českého jazyka a matematiky venku, ale i environmentálně zaměřené exkurze a různé další akce, jak ukazuje graf níže.

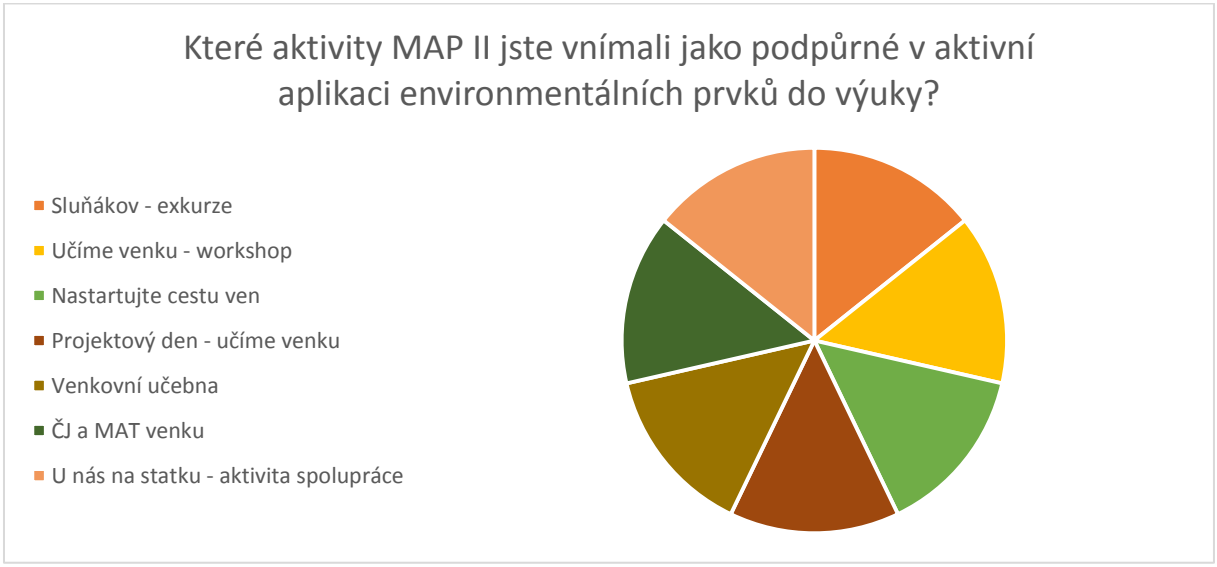

Pedagogové se rovněž vyjadřovali k otázce, jak oni sami hodnotí, zda aktivity projektu MAP II přispěly ke zlepšení jejich vybavenosti ke zpracování globálních témat do výuky. Zde se 51 % respondentů vyjádřilo kladně („rozhodně ano“ a „spíše ano“), ovšem pouze o něco menší polovina respondentů se vyjádřila, že „spíše ne“ (42 %) nebo dokonce „rozhodně ne“ (7 %), viz níže uvedený graf. V rámci skupinových diskuzí bylo otevřeno toto téma s cílem zjistit, proč téměř polovina dotázaných odpověděla, že projekt MAP ke zpracování a zavádění globálních témat nepřispěl. Vyšlo najevo, že nabídka takto zaměřených akcí ze strany realizačního týmu MAP byla předložena, ale chyběl zájem učitelů o takto zaměřené akce. Je nutno podotknout, že některé školy řeší globální témata v přímé spolupráci se vzdělavateli. Realizační tým MAP se přizpůsobil těmto zjištěním.

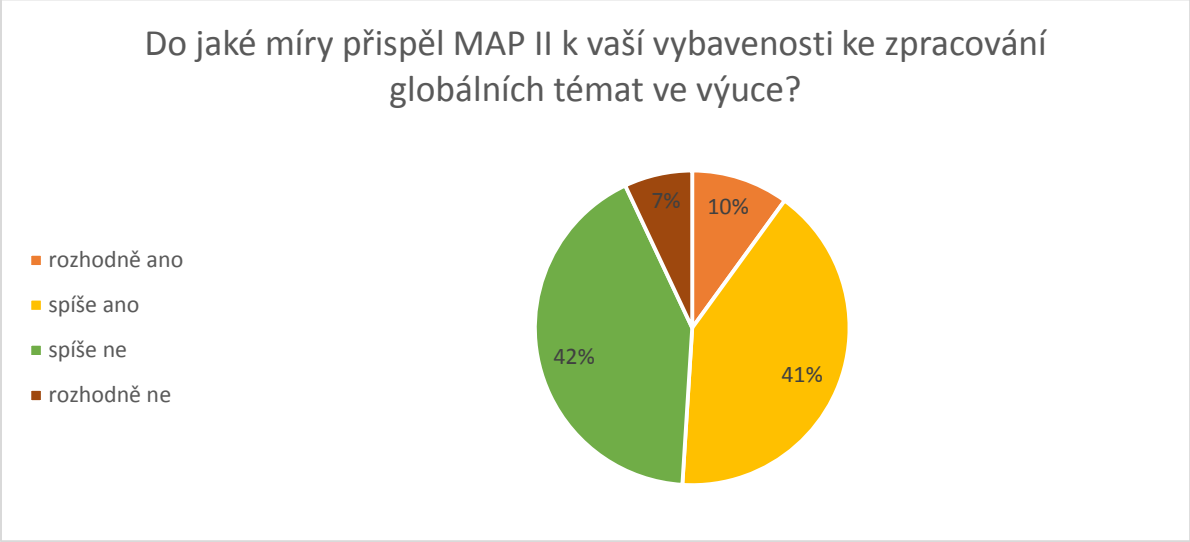

Analýzou Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že v oblasti cíle „Výchova k trvale udržitelnému rozvoji, environmentální a globální výchova“ byly velice úspěšné např. tyto akce:

- Výstava školních družin ke globálním tématům (2018) – zapojeni žáci v rámci školních družin a klubů, vychovatelé ŠD/ŠK
- Učíme se venku – cyklus k podpoře enviro výchovy (2020-2021)

5.3.3 Osobnostně sociální a etická výchova

Cílem vzdělávacích a rozvojových akcí byla realizace aktivit podporujících osobnostně sociální, občanské a etické kompetence, podpora etické výchovy a výchovy k prosociálnosti ve školách, včetně zlepšení klimatu škol. Mezi zvolená témata patřily zejména etická výchova, etické jednání, etiketa – chování ve společnosti, socioklima ve školách, rozvoj pedagogických kompetencí pro život. Cílovou skupinou byli pedagogové, vychovatelé školních družin a klubů, rodiče a děti.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplynulo, že projekt svými aktivitami významně přispěl k rozvoji prosociálnosti a etických kompetencí žáků. Zajímavostí je, že respondenty byli samotní žáci ZŠ. Jak vidíme v níže uvedeném grafu, 98 % dotázaných žáků je přesvědčeno, že aktivity projektu přispěly ke zlepšení v této oblasti.

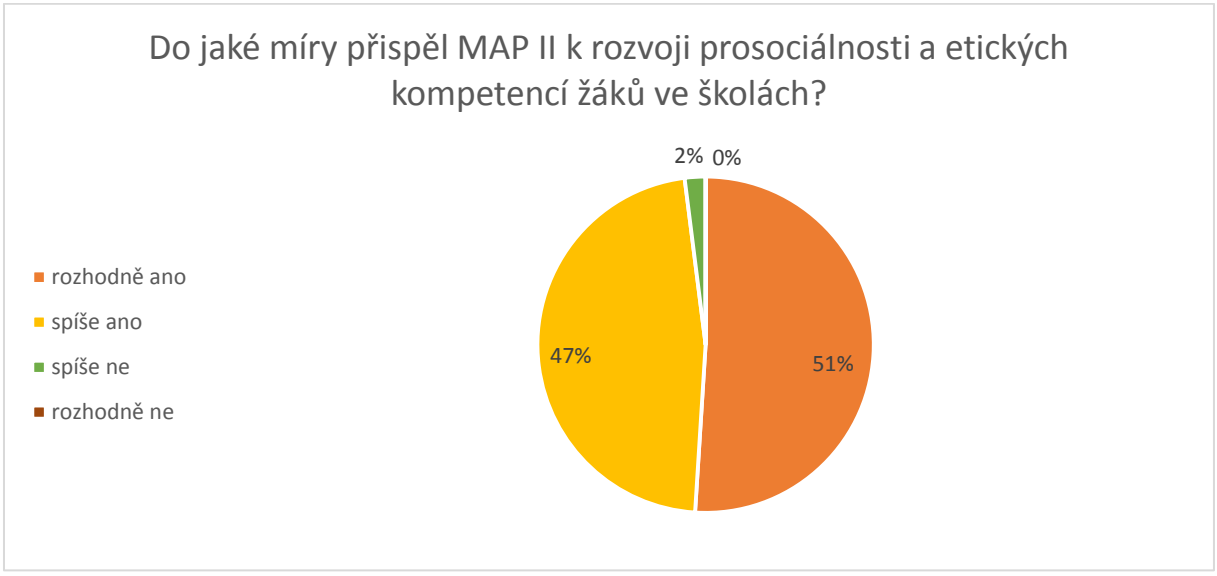

Analýzou Zpráv o realizaci vzdělávacích a implementačních aktivit bylo zjištěno, že v oblasti cíle „Osobnostně sociální a etická výchova“ proběhly např. tyto akce:

- Etiketa – soutěžní dopoledne pro žáky 7. - 9. tříd ZŠ (2018)
- Den s novinářem – ukázka práce v redakci na podporu školních časopisů a mediální výchovy (2019)
- Setkání ve studiu KTK (BADY kroužek) – exkurze v TV prostředí, řešení novinářské etiky, téma dezinformací kolem nás

6

Proces zpracování Strategického rámce MAP

Jednou z aktivit projektu MAP je zpracování Strategického rámce za celé území ORP Kopřivnice. Součástí strategického rámce jsou investiční záměry škol a školských zařízení z celého území ORP. Následující text obsahuje informace o počtu zařazených investičních záměrů a také počtu škol a školských zařízení, které požádaly o zařazení svého záměru do Strategického rámce. Tyto školy pak měly možnost podat žádost o dotaci na realizaci svých investičních projektů, zejména se jednalo o dotace z IROP nebo v roce 2023 také o dotace z Operačního programu Spravedlivá transformace. Je nutné si uvědomit, že ne všechny projekty zařazené do Strategického rámce skutečně získaly dotaci. Některé zůstaly ve fázi záměru, protože dotaci nezískaly, jiné nebyly realizovány, protože se změnily podmínky nebo požadavky. Celkový počet zařazených záměrů tedy spíše vypovídá o aktivitě a snaze škol získat finanční prostředky na opravy, rekonstrukce nebo na vybavení učeben. Číslo, které udává počet projektů s ukončenou realizací nebo s probíhající realizací, pak teprve vypovídá o tom, co se skutečně fyzicky vybudovalo.

6.1 Hodnocení úspěšnosti realizace investičních záměrů

6.1.1 Investiční záměry mateřských škol v rámci MAP a MAP II

Do projektu MAP i MAP II se zapojilo všech 7 mateřských škol. Mateřské školy, které jsou spojeny se základní školou, jsou uváděny v dalším textu týkajícího se základních škol.

V tabulce je vidět, že celkově v průběhu projektu MAP v letech 2016 až 2017, bylo mateřskými školami předloženo 25 investičních záměrů. V roce 2016 byla většina z nich ve fázi zpracování dokumentace, ale postupně se několika školám podařilo podat žádost o dotaci a některým dokonce uspět. Ke konci roku 2017, kdy projekt MAP končil, již bylo odevzdáno ve formě žádosti o dotaci 20 záměrů a 5 záměrů bylo ve fázi, kdy získaly dotaci, a byla zahájena realizace. Jde tedy vidět, že školy skutečně nezůstaly u pouhého záměru, ale všechny navržené investiční akce byly pečlivě zpracovány do žádostí o dotaci a odevzdány, většinou do výzev IROP. Jak již bylo zmíněno, zahájení realizace ke konci projektu MAP se stihlo pouze u 5 projektů, ale další pak vstoupily do realizace v rámci následujících let (kdy již probíhal MAP II). Po zahájení projektu MAP II bylo v realizaci již 11 investičních projektů mateřských škol. Investiční projekty v různých fázích pokračovaly a zároveň byly zahájeny i práce na dalších záměrech. Po ukončení projektu MAP II v červnu 2021, se celkově pracovalo se 33 investičními projekty. Z tohoto počtu již bylo 12 úspěšně ukončeno, 5 jich bylo v realizaci a u 14 záměrů byla podána žádost o dotaci. Dva návrhy zůstaly ve fázi investičního záměru, v podobě zpracované dokumentace zůstaly.

	Předložené investiční záměry				SOUHRN probíhajících i dokončených projektů	
	Fáze investičního záměru			Celkový počet záměrů		
	Zpracování DOK	Žádost o dotaci	Zahájení realizace		Souhrnný počet	Z toho úspěšně dokončeno
MAP zahájení a průběh	19	6	0	19	**25**	**0**
MAP ukončení	0	20	5	25	**25**	**0**
MAP II zahájení a průběh	8	14	11	33	**33**	**0**
MA II ukončení	2	14	5	21	**33**	**12**

Vysvětlivky:

Zpracování DOK - označuje projekty ve fázi zpracování projektové dokumentace

Žádost o dotaci - projekty ve fázi, kdy byla podána žádost o dotaci a čeká se, zda bude schválena

Zahájení realizace - projekty, kterým již byla dotace schválena nebo realizace již probíhá, ale ještě nebyla v daném období ukončena

Následující tabulka podává přehled o typu investičních záměrů mateřských škol, které se mohly týkat rekonstrukcí budov, ale také nákupu vybavení, pomůcek, případně venkovních úprav. Zaměření obsahu projektu bylo dáno především podmínkami IROP, které určovaly, na co lze podat žádost o dotaci.

	Typy investičních projektů za období MAP a MAP II					Celkem
	Rekonstrukce budov	Nákup vybavení - nábytku	Nákup didaktických pomůcek	Nákup digi programů, ICT vybavení	Venkovní učebny, úprava zahrady	
MAP a MAP II	22	2	1	4	4	**33**
Procento z celku	67 %	6 %	3 %	12 %	12 %	100 %

Investiční projekty MŠ v rámci MAP i MAP II se týkaly nejčastěji rekonstrukcí budov (67 %). Jednalo se například o pokládku podlahových krytin, výmalby, rekonstrukce umýváren, snížení energetické náročnosti budovy, rozšíření prostor MŠ, aj. V rámci MAP i MAP II se část projektů týkala také výstavby a modernizací venkovních prostor (12 %), zejména revitalizací zahrad, obnovy venkovních herních prvků, vybudování venkovních učeben a oprav oplocení. Další projekty pak byly zaměřeny na nákup vybavení, nábytku, didaktických pomůcek nebo ICT vybavení.

6.1.2 Investiční záměry základních škol v rámci MAP a MAP II

V průběhu projektu MAP odevzdalo do Strategického rámce své investiční záměry 16 základních škol, v rámci projektu MAP II to pak bylo celkem 17 základních škol.

	Investiční záměry				SOUHRN probíhajících i dokončených projektů	
	Fáze investičního záměru			Celkový počet záměrů		
	Zpracování dokumentace	Žádost o dotace	Zahájení realizace projektu		Souhrnný počet	Z toho úspěšně dokončeno
MAP zahájení a průběh	57	8	0	65	**65**	**0**
MAP ukončení	28	33	28	89	**90**	**1**
MAPII zahájení a průběh	54	30	31	115	**116**	**1**
MAPII ukončení	14	71	7	92	**136**	**44**

V tabulce vidíme, že v rámci MAP bylo postupně, od jeho zahájení až po ukončení, předloženo celkem 90 investičních záměrů základních škol. Některé z nich následně pokračovaly také v průběhu projektu MAP II a zároveň bylo předloženo dalších 46 nových záměrů. Jednotlivé školy se po zpracování dokumentace snažily na tyto projekty získat dotaci v rámci vyhlášených výzev, nejčastěji to byly výzvy IROP. Z tabulky je patrné, že celkem bylo základními školami ORP Kopřivnice v období let 2016 až červen 2021 předloženo 136 investičních záměrů. Z tohoto počtu jich bylo v červnu 2021 (konec MAP II) ve fázi zpracování dokumentace 14 (tj. 10 %), ve fázi podání žádosti o dotaci 71 (tj. 53 %) a realizace probíhala u 7 projektů (tj. 5 %). Úspěšně se podařilo dokončit 44 projektů (32%).

	Typy investičních projektů za období MAP a MAP II					Celkem
	Rekonstrukce budov, včetně interiérů	Venkovní učebny, venkovní prostory	Vybudování a vybavení odborných učeben	Nákup ICT pomůcek, modernizace ICT vybavení	Jiné	
MAP a MAP II	43	26	57	8	2	**136**
Procento z celku	32 %	19 %	42 %	6 %	1 %	100 %

V tabulce můžeme sledovat rozložení investičních záměrů základních škol dle typu. Investiční projekty v rámci MAP i MAP II se týkaly nejčastěji vybudování, rekonstrukce a vybavení odborných učeben (např. učebny informatiky, multimediální učebny, učebny pracovního vyučování nebo jazykových učeben). Dále šlo o rekonstrukce budov, včetně interiérů (např. revitalizace elektroinstalace, obnova fasády, vybudování tělocvičny, aj.). Na dalším místě vidíme projekty zaměřené na úpravy vnějších prostor školy nebo vybudování venkovních učeben (19 %). Obsahem zbývajících projektů pak byla modernizace ICT vybavení základních škol. Zde je vhodné upozornit, že modernizace v oblasti ICT a konektivity pokračovala na školách i v průběhu navazujícího projektu MAP III. Dotace, které školy získaly, pocházely i z jiných zdrojů, než z IROP. Jednalo se například o podporu z Operačního programu Spravedlivá transformace nebo z programu Národní plán obnovy.

6.1.3 Investiční záměry volnočasových subjektů v rámci MAP a MAP II

Mezi volnočasové subjekty je zařazena široká škála školských zařízení, počínaje lidovými školami umění, přes střediska volného času a kluby, které pořádají různé kroužky a jiné vzdělávací aktivity.

	Investiční záměry – fáze zpracování				SOUHRN probíhajících i dokončených projektů	
	Zpracování dokumentace	Žádost o dotace	Zahájení realizace projektu	Celkový počet záměrů	Souhrnný počet	Z toho úspěšně dokončeno
MAP zahájení a průběh	4	0	0	4	4	0
MAP při ukončení	1	2	2	5	5	0
MAPII	2	2	2	6	10	4

V rámci projektů MAP a MAP II předložily své investiční záměry 3 volnočasové subjekty. V průběhu let 2016 – 2017 (MAP) postupně započaly práce na 5 projektech. Do období spadajícího pod projekt MAP II přešel jeden investiční záměr ve fázi zpracování dokumentace a také přibyl jeden nový. Ke dni ukončení MAP II se jednalo celkem o 10 projektů. Z těchto získaly dotační podporu 4 záměry, které se také podařilo úspěšně dokončit, další dva pokračovaly ve své realizaci.

Volnočasové subjekty měly v rámci investičních projektů MAP i MAP II zájem zejména o rekonstrukce budov, včetně interiérů. Šlo například o celkovou rekonstrukci objektu (fasády, výměna oken a dveří, zateplení) nebo vybudování bezbariérového přístupu do objektu. Jeden projekt se týkal podpory technického vzdělávání.

6.2 Hodnocení procesu získávání dotací na investiční záměry v rámci MAP a MAP II

V závěru projektu MAP II bylo provedeno dotazníkové šetření, které se zaměřilo na úspěšnost realizace investičních záměrů škol a školských zařízení. Investiční záměry se byly zacíleny zejména na modernizaci učeben (odborné, přírodní apod.) a moderního didaktického vybavení, také s ohledem na podporu inkluzivního vzdělávání. Cílovou skupinou šetření byly zapojené školy a školská zařízení.

Zástupci škol odpovídali na otázku, jakými způsoby projekt přispěl k zajištění investičních záměrů, což vypovídá také o tom, jakou mírou pomohl k úspěšnosti při čerpání dotací, zejména z IROP. Z odpovědí vyplývá, že za nejpřínosnější považovali koordinaci informací ze škol, což představovalo důležitý krok k sestavení Strategického rámce za území ORP

Kopřivnice, se kterým se dále pracovalo. Na druhém místě to pak byla spolupráce s pracovní skupinou pro financování.

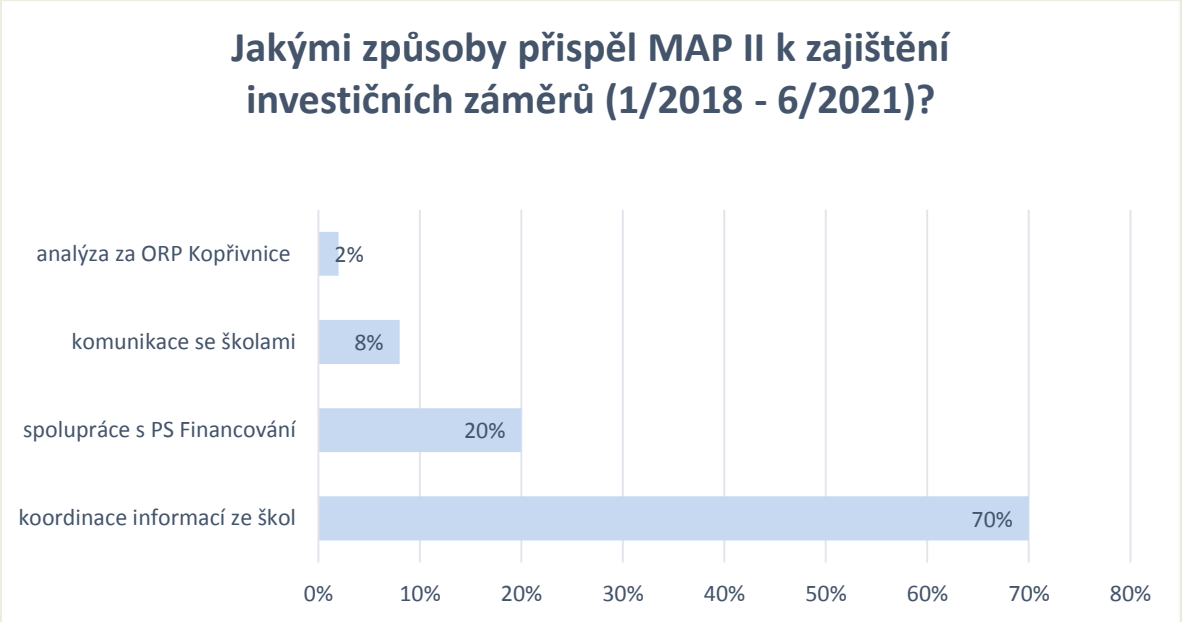

Také z individuálních rozhovorů s řediteli škol vyplynulo, že největší prospěch při práci s investičními záměry spatřovali dotázaní respondenti v koordinaci dat z jednotlivých škol a školských zařízení k dalšímu využití. Ředitelé škol i koordinátoři hodnotili přínosnou spolupráci se členy Pracovní skupiny Financování, která jim byla prospěšná při pravidelném informování k možnostem využívání různých dotačních zdrojů.

Zapojených organizací do zpracovávání investičních záměrů bylo v rámci MAP II celkem 22. Analýzou dat finální části strategického rámce „Investiční záměry škol“ bylo zjištěno, že úspěšnost realizace plánovaných záměrů byla zhruba 30 % za sledované území a období (2018 - 2021). Zhruba 60 % podaných investičních záměrů čekalo v době ukončení projektu MAP II na vhodný dotační zdroj k financování.

Zajištěné pomůcky v rámci projektu MAP II

V rámci projektu MAP II mohly být školám poskytnuty drobné výukové pomůcky a vybavení. Na základě analýzy dokumentace projektu a výsledků skupinových rozhovorů napříč platformami se v rámci projektu realizovalo pořízení vhodných moderních výukových a didaktických pomůcek pro zlepšení a inovaci prostředí ve školách a podpoře pedagogických výkonů. Velmi kladně byl hodnocen nákup diagnostického nástroje školní zralosti. Dále také pomůcky k podpoře výuky polytechniky formou cyklů Technické školky a Veselé šití (nákup ergonomického nářadí a materiálu balsy, nákup šicích strojů pro děti). Podle výpovědi respondentů měl dále podstatný význam nákup moderních pomůcek pro oblast čtenářské gramotnosti (publikace k výuce dětí se speciálními vzdělávacími potřebami), matematické gramotnosti (pomůcky ABAKU) a pomůcky k environmentální výuce (metodiky, praktické

potřeby pro badatelství). Respondenti ocenili pružnou reakci na vzniklou epidemiologickou situaci na jaře 2020, která silně ovlivnila formy a metody výuky ve školách, kdy se podařilo pořídit a vybavit z finančních prostředků MAP II mobilní venkovní učebnu pro environmentální výuku určenou všem školám v rámci ORP Kopřivnice.

Finanční podíl z celkového objemu prostředků určeného na nákup pomůcek a vybavení znázorňuje následující graf.

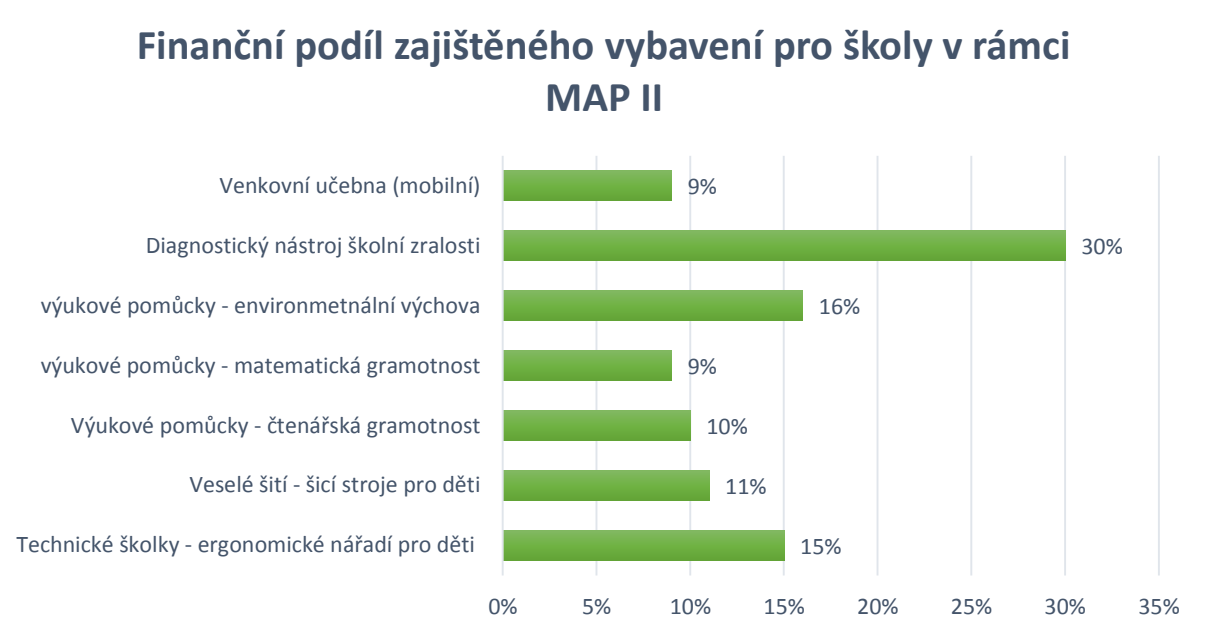

6.3 Hodnocení úspěšnosti zpracování investičních záměrů a získávání dotací v rámci projektu MAP III

V rámci projektu MAP III se začalo pracovat na vytváření Strategického rámce do roku 2025 s investičními prioritami na období 2021 – 2027. Původní Strategický rámec vytvářený v projektech MAP a MAP II byl zakonzervován. Od roku 2022 hodnotíme nový seznam investičních záměrů pro území ORP Kopřivnice.

Mateřské školy

Za celé období projektu MAP III bylo do Strategického rámce zařazeno 32 investičních záměrů. Jednalo se o různé rekonstrukce, rozšíření a modernizace, venkovní učebny, obnovy herních prvků apod. Dva projekty se týkaly výstavby nebo rozšíření MŠ za účelem navýšení kapacity. V závěru projektu bylo ve Strategickém rámci zařazeno 29 investičních záměrů, některé totiž pozbyly na významu a zřizovatelé je po dohodě s mateřskými školami zrušili. Z uvedených 29 záměrů byly v říjnu 2023 realizovány 2 projekty a další záměr získal dotaci IROP na rekonstrukci a přístavbu budovy, která již byla zahájena.

Základní školy

Pro základní školy bylo celkově v průběhu projektu MAP III zařazeno ve Strategickém rámci 84 investičních záměrů. Jednalo se zejména o projekty na zřízení nebo modernizaci odborných učeben. V menším počtu se vyskytovaly záměry velkého rozsahu, např. vybudování nové tělocvičny a zajištění konektivity školy (tj. kvalitní internetové připojení). V závěru projektu MAP III bylo z těchto záměrů 12 projektů realizováno (z toho 3 z vlastních zdrojů). U dalších 5 záměrů byla zahájena realizace a 2 projektům byla přidělena dotace. Celkově lze říci, že k říjnu 2023 bylo 19 investičních záměrů úspěšně dokončeno nebo byla zahájena jejich realizace.

Volnočasové subjekty

Volnočasové subjekty zařadily do Strategického rámce v průběhu projektu MAP III celkem 4 projektové záměry. Nutno dodat, že výzva IROP pro projekty volnočasových organizací nebyla do října 2023 vůbec vyhlášena a nelze tedy ani hodnotit úspěšnost v procesu získávání dotací.

Ze skupinových rozhovorů s řediteli škol a se členy realizačního týmu projektu MAP III bylo zjištěno, že většina aktérů, která byla nějakým způsobem zapojena do práce s investičními záměry škol, byla velmi zklamána způsobem přidělování dotací z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), které spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Jednalo se o výzvy IROP, které započaly od roku 2022 a spadají do programovacího období 2021 až 2027. Přidělování dotací bylo podmíněno odevzdáním projektové žádosti, která musela splňovat předem stanovené podmínky. Hodnocení kvality projektu, mimo nastavených formálních náležitostí, však neprobíhalo a finanční prostředky byly přidělovány podle okamžiku, kdy žadatel odevzdal projektovou žádost v on-line systému. Nezáleželo tedy ani tak na kvalitě a potřebnosti projektu, jako na rychlosti internetového připojení, na schopnosti a připravenosti osoby, která do systému projekt vkládala a také na náhodě a okolnostech, které takový proces ovlivňují. Slovy dotazovaných osob se jednalo o „nedůstojný závod“, „trapnou soutěž“ apod. Nejvíce byla kritizována situace, kdy se některým školám podařilo vložit projekt do systému v úspěšném čase, takže měly šanci získat dotaci, ale celý systém náhle vlivem přetížení zkolaboval. Proces vkládání musel proběhnout znovu a dříve úspěšným se již nepodařilo umístit svou žádost v dobrém čase. Někteří zmiňovali, že se on-line systém při některé operaci zadrhnul a nechtěl je pustit k dalšímu kroku, což způsobilo opět prohru v tomto (dle slov jednoho z dotázaných) „šíleném boji“ o dotace. Některé školy následně podaly stížnost přímo na Ministerstvo pro místní rozvoj, jiné se připojily ke skupinové stížnosti a žádosti o navýšení alokace, aby mohly být uspokojeny i ty žádosti, které skončily těsně „pod čarou“ a od získání dotace je dělily doslova chybějící minuty času.

7

Hodnocení průběhu a přínosů realizace projektu MAP III

Pro hodnocení průběhu a přínosů projektu MAP III bylo využito těchto zdrojů a metod:

- Dotazníkové šetření mezi učiteli,
- dvě skupinové diskuze, jedna v první polovině trvání projektu a druhá v závěru projektu,
- tematické diskuze se členy realizačního týmu a pracovním skupin,
- individuální kvalitativní rozhovory s učiteli, s řediteli škol a se zřizovateli,
- fokusní skupiny pořádané za účelem zjišťování potřeb škol.

Jakými způsoby a do jaké míry přispěl projekt MAP III ke zlepšení kvality vzdělávání ve školách

Projekt MAP III bezprostředně navazoval na projekt MAP II a byl koncipován jako překlenovací k pokrytí časového prostoru mezi ukončením OP VVV a zahájením OP JAK. Z těchto důvodů byly povinné aktivity projektu omezeny na analytickou činnost, evaluační procesy a na vytváření Strategického rámce a vytváření akčních plánů škol na další období. Cílem bylo udržet personální kapacity pro realizaci projektu v nejnutnějším rozsahu. **Implementační aktivity (vzdělávání a rozvoj pedagogů) nebyly povoleny.**

Mezi hlavní přínosy patří zejména:

- zachování spolupráce realizátorů projektu s učiteli a řediteli škol,
- rozvíjení diskuzí nad současnými tématy škol, podpora sdílení zkušeností,
- využití výstupů z analýz a evaluací jako zpětné vazby pro školy,
- fokusní skupiny s účastí expertů, kteří pomáhali identifikovat potřeby škol a nalézat řešení, či navrhovat opatření,
- koordinace při vytváření Strategického rámce obsahujícího investiční záměry škol
- otevřené prostředí pro přinášení podnětů pro další období,
- společné vypracování plánu aktivit škol.

Podle vyjádření respondentů přispěl projekt MAP III výrazným podílem k naplnění výše uvedených přínosů. Bylo sděleno, že nebýt tohoto projektu, pak by některé uvedené způsoby, kterými projekt byl prospěšný, nenastaly.

Kterou oblast je podle vás důležité dále rozvíjet a zlepšovat?

Učitelé i ředitelé zdůraznili, že jim chybí aktivity zaměřené na vzdělávání a rozvoj, které byly velmi užitečné v rámci MAP II. Vyjádřili naději, že bude probíhat navazující projekt, kde

budou tyto aktivity probíhat. Dále vyjadřovali zájem o možnost pořízení inovativních pomůcek a nástrojů pro diagnostikování školní zralosti dětí. Členové realizačního týmu a ředitelé škol poměrně kritizovali způsob sestavování tabulek investičních záměrů do Strategického rámce a to z důvodu, že se jedná o administrativně náročnou činnost, kdy výsledkem je neflexibilní tabulka. Jsou přesvědčení, že by toto mohlo být zapracováno modernějším způsobem, například formou interaktivního dokumentu.

Nastavené podmínky ze strany MŠMT a IROP vyžadují, aby tabulka investičních záměrů byla zpracována hromadně, za celé ORP v jednom společném termínu, s aktualizací nejdříve až po 6 měsících. Tento způsob nereflektuje aktuální potřeby jednotlivých škol. Velice razantně se to projevilo v průběhu projektu MAP III. Na každé škole probíhá proces navrhování investic individuálně, jednotlivé potřeby se neobjevují u všech ve stejném okamžiku. To způsobuje, že mnohé školy nemají v dokumentu zařazeny investiční záměry v cenách, které by reálně odrážely rostoucí inflaci, protože v termínu pro odevzdání Strategického rámce ještě neměly k dispozici cenové kalkulace. Odevzdat investiční záměry později není možné a tak jsou nuceny do Strategického rámce uvádět odhad, který pak neodpovídá realitě. Ministerstvo pro místní rozvoj neustále posouvalo termín vyhlášení výzev IROP, až místo původně avizovaného ledna 2022, byla výzva pro ZŠ vyhlášena v říjnu 2022. Na poslední chvíli byly změněny podmínky pro podávání projektových žádostí (minimální částka celkových nákladů projektu, podíl spolufinancování) a za krátkou dobu pak byla zmatečná situace dovršena tím, že byly podmínky uvedeny opět do původní podoby. Mezi tím se školy snažily přizpůsobit své záměry, vyžadovaly aktualizaci, která však podle podmínek nebyla možná, což do celého procesu vneslo chaos a nervozitu. Jak vyjádřili někteří ředitelé škol: *„Naše holky z MAP se snaží a pracují kvalitně, ale ministerstvo jim to jenom komplikuje“.*

Poměrně závažnou vadu vidí respondenti z řad ředitelů škol a členů realizačního týmu ve způsobu hodnocení žádostí o podporu z IROP, kdy rozhodující je pouze časový okamžik odeslání žádosti, nikoli kvalita a potřebnost projektu.

Učitelé a ředitelé v rámci diskuze vypovídali o dalších konkrétních oblastech, které je potřeba rozvíjet a zlepšovat:

- Je žádoucí se zaměřit na správcovství školních hřišť a zahrad, včetně jejich údržby. Školy nemají fyzické ani finanční kapacity k jejich zajištění a vlastními silami to těžko zvládají. Tato oblast není systémově řešena, přičemž zahrady i hřiště s kvalitou vzdělávání velice úzce souvisí.
- Bylo by vhodné mít na škole k dispozici projektového manažera, který by byl odborníkem v oblasti dotačních zdrojů, byl by schopen je pro školu vyhledávat podle jejích potřeb, zpracovával by žádosti o dotaci a řídil realizaci projektů. Na takové pozice školy nemají dostatek finančních prostředků. V případě potřeby se musí spoléhat na různé agentury, které zejména v případě investičních dotací zajišťují podání projektové žádosti. Někteří ředitelé mají pocit, že lepší formou by byla spolupráce s vlastním zaměstnancem, než formou externí služby. Zároveň platí, že u

menších neinvestičních projektů, není ze strany agentur zájem o jejich zpracování a všechna administrativa s žádostí, ale i s realizací a vyúčtováním dotace spadne na učitele nebo ředitele.

- Další oblast, která by se ještě dala rozvíjet, souvisí s inkluzí ve vzdělávání. V posledních letech se zvyšoval příliv finančních prostředků do školství (také formou různých dotací) a podle dotazníkových šetření se výrazně zlepšovalo vybavení škol moderní technikou, dostupnost vzdělávání učitelů a podpora inkluze. V době ukončování projektu MAP III však učitelé i ředitelé začínají vyjadřovat obavy, že finančních prostředků bude nedostatek. Podle jejich vyjádření už nyní dochází ke snížení různých limitů (např. maximální týdenní počet hodin vyučování (PHmax) a maximální týdenní počet hodin přímé pedagogické činnosti asistenta pedagoga (PHAmax) financovaný ze státního rozpočtu).

- Ze skupinových diskuzí také vyplynulo, že se pedagogové obávají navýšení přímé vyučovací činnosti (nyní 22 hodin týdně), která vyplývá z nařízení vlády a někteří politici se snaží prosadit její navýšení. Poukazují na to, že pokud má být výuka vedena kvalitně, s využitím moderních metod, pak vyžaduje pečlivou přípravu. Učitel dále musí zajistit kontrolu písemných prací a zpětnou vazbu pro žáky, hodnocení a související administrativu. V době zvýšené nemocnosti jsou také zatížení suplováním za chybějící učitele. Podle jejich vyjádření jsou učitelé časově vytíženi nad rámec běžně stanovené týdenní pracovní doby (40 hodin) a navýšením přímé vyučovací povinnosti by zcela jistě došlo k poklesu kvality vzdělávání.

- V dotazníkovém šetření, které proběhlo na přelomu 2021/2022 respondenti odpovídali, že se kvalita vzdělávání za posledních pět let určitě zlepšila. Vyzvedávali zejména oblasti jako je vybavení ICT technikou, možnost profesního vzdělávání pedagogů apod. Nyní nastává období, kdy je potřeba dříve pořízené vybavení začít spravovat nebo obnovovat (opravy PC, NTB a dalšího vybavení, aktualizace software atd.). Problémem je, že školám chybí odborníci v této oblasti, IC technici. Jsou školy, které nemají na jejich dostatečné zaplacení, ale i v případě, že peníze získají z dotací, nejsou schopni takové odborníky sehnat.

- Obdobné je to s ostatním vybavením škol, které bylo uhrazeno z různých dotačních projektů. Nyní již toto vybavení zastarává a je potřeba věnovat se jeho údržbě nebo obnově.

- Ředitelé poukazovali také na hrozbu „stárnutí učitelů“, kdy na některých školách převažují učitelé 55+ a mladí absolventi nemají o tuto náročnou profesi zájem. Je těžké vybrat kvalitní absolventy, kteří by u této profese vydrželi. Částečně to je zaviněno nižšími nástupními platy učitelů bez praxe.

- Bylo poukázáno také na potřebu obnovy školních knihoven na některých školách. Odbornice na oblast podpory čtenářství, která se účastnila diskuzní skupiny, poukázala na to, že někde jsou knihovny často nevyhovující, knihy nejsou přehledně

uspořádány ve vkusných policích, aby žáky lákaly. Rovněž knižní fond je zastaralý, a pokud někde mají nové knihy, žákům je nechtějí půjčovat, aby je nezničili.

- V otázkách inkluze byly identifikovány mnohé problémy, ale celková situace se podle respondentů zlepšovala. Nyní, ke konci roku 2023, učitelé vnímají znovu problémy, které ovlivňují kvalitu školství a přímo souvisí s inkluzivním vzděláváním. Jedná se o nedostupnost kvalitních psychologů a speciálních pedagogů. V rámci dotací z Operačního programu Jan Amos Komenský (konkrétně z tzv. Šablon) sice mají možnost čerpat finanční prostředky na tyto pozice, ale jak se vyjádřili účastníci skupiny: *„nejsou prostě lidi. Ani na škole, ani v psychologických poradnách. Na vyšetření žáka a zprávu čekáme běžně 6 měsíců. Školní rok začíná a my pořád ještě nevíme, jestli žák bude mít nárok na asistenta“.* Učitelé zdůrazňovali, že přibývá dětí s problémovým chováním.
- Ředitelé zmiňovali chaos v systému přihlašování na střední školy (změny podmínek v procesu, nedostatečné informace pro školy ze strany MŠMT).

Jak se dále vyvíjelo z pohledu pedagogů inkluzivní vzdělávání na jejich škole?

- Jak v průběhu projektu MAP I, tak i po zahájení MAP III byla pozitivně hodnocena spolupráce škol s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálním pedagogickým centrem, pokud jsou jejich služby dostupné. Všeobecně bylo vyjádřeno, že je vhodné jejich kapacity více posílit. Co se týče přínosů inkluzivního vzdělávání, učitelé kladně hodnotili příznivý vliv individuálního přístupu k dítěti a další pozitiva, která jsou zmíněna v předchozích kapitolách (např. „uvědomění si potřeby výchovy ke spolupráci a vzájemné pomoci“, všímání si rozdílů mezi dětmi, rozvoj schopností empatie a emočního cítění).

Jak již bylo uvedeno výše v textu, v rámci diskuzní skupiny **na podzim 2023 však vyplynuly nové hrozby**, které učitelé i ředitelé vnímají, a které mají přímý vliv na kvalitu vzdělávání jako celku, ale i na úspěšnost inkluzivního vzdělávání. Učitelé zdůrazňovali, že:

- Přibývá dětí, které potřebují zvýšenou péči, pocházejí z problémové rodiny apod.
- Rovněž přibývá složitějších konfliktních situací s projevy agresivního chování žáků.
- Bylo by vhodné mít na školách také sociální pedagogy a již zmíněné psychology, kteří s nimi budou pracovat. Jak již bylo uvedeno, i když se problém financí daří řešit prostřednictvím dotací z tzv. Šablon, těchto profesí je nedostatek a školy je nemohou sehnat.
- Jako hrozbu zde rovněž vnímají to, že ačkoli roste počet dětí, které by potřebovaly pro úspěšné vzdělávání asistenta pedagoga, limit pro počet asistentů je snižován.

Proces inkluze se podle nich zlepšoval, ale nyní v roce 2023 se to *„zastavilo a hrozí zhoršení situace“.*

V čem, jako pedagog, spatřujete negativa inkluzívního vzdělávání na své škole?

V oblasti negativ inkluzivního vzdělávání jsou vyjádření v podstatě shodná s tím, co odpovídali respondenti na přelomu roku 2021/2022. Jako obrovskou hodnotí zátěž pedagogů spojenou s nadměrnou administrativou, která souvisí s inkluzivním vzděláváním. Pokud nejsou splněny všechny potřebné podmínky pro úspěšné inkluzivní vzdělávání, pak může docházet ke snížení kvality výuky pro všechny žáky ve třídě. S takovým výsledkem nejsou v konečném důsledku spokojeni ani učitelé, ani rodiče a celkově to může být hodnoceno jako negativní vliv inkluzivního vzdělávání. Toto hodnocení zůstává i na podzim roku 2023 stejné.

Podařilo se, v rámci MAP, navázat spolupráci s odborníky k podpoře moderních metod výuky

- Učitelé se vyjádřili, že již běžně využívají při výuce elektronických učebnic, tablety, chytré tabule. Jako velice přínosné vnímají možnost zavést „tandemovou výuku“, kdy se žákům věnují dva učitelé. To jim umožnilo například využití dotací z tzv. Šablon nebo efektivní využití počtu výukových hodin, které mohou být hrazeny ze státního rozpočtu (limit PHmax). Ještě před několika lety se k tandemové výuce stavěli učitelé mírně nedůvěřivě, ale v poslední době mají o tuto formu velký zájem. Další implementace moderních metod je závislá na navazující politice MŠMT a na objemu finančních prostředků, které budou poskytnuty školám. Pokud dojde k navýšení počtu hodin přímé vyučovací povinnosti a zároveň ke snížení celkového počtu hodin (PHmax) pro školy, je podle ředitelů i učitelů tento příznivý trend ohrožen. Učitelé znovu vyzvedli moderní metody, o které mají zájem, chtějí se v nich vzdělávat, nebo je již znají a rádi by je zavedli do výuky (např. metoda kritického myšlení (na bázi EVOKACE – UVĚDOMĚNÍ - REFLEXE, metoda RWCT model 3x, tvůrčí psaní a kritické myšlení, projektové vyučování a činnostní učení, diagnostika školní zralosti pro předškolní děti I-Sophi a další).

8

Doplňující šetření směřující k odpovědím na vybrané hlavní evaluační otázky

Poslední fází evaluačního procesu v rámci projektu MAP III bylo doplňující šetření s cílem získat odpovědi na níže uvedené evaluační otázky, které byly zadány v Postupech MAP a zakomponovány do Evaluačního plánu. V této fázi byla využita metoda individuálních hloubkových rozhovorů se členy realizačního týmu a s řediteli škol. Dále bylo využito dotazníkové šetření u cílové skupiny zřizovatelů škol v území.

8.1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?

Podrobná analýza příznivých dopadů, které místní akční plánování v území přineslo je náplní celého předešlého textu této Evaluační zprávy. Z těchto důvodů zde vyzdvihujeme pouze ty nejvýznamnější přínosy a změny:

- Prohloubení spolupráce škol napříč územím,
- komplexní propojení škol, vzdělávacích institucí, volnočasových organizací, odborné veřejnosti, rodičů,
- zlepšení spolupráce a komunikace zřizovatelů a škol navzájem,
- zvýšení odborných i měkkých kompetencí učitelů,
- umožnění implementace inovativních metod výuky,
- pestrá nabídka soutěžních aktivit pro děti a žáky se zaměřením na zvýšení čtenářských, matematických a polytechnických dovedností,
- zlepšení koordinace a systémovosti při plánování investic do škol v území,
- osvětové a vzdělávací akce pro rodiče s cílem pochopit přirozené potřeby dětí při učení a tím zajistit jejich úspěch ve škole,
- rozvojové aktivity pro pedagogy, tak aby uměli vytvářet rovné podmínky i příležitosti pro vzdělávání všech dětí.

8.2 Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?

Ředitelé, pedagogové a nepedagogičtí pracovníci

Ředitelé škol ocenili průběžné zjišťování potřeb škol a jejich zpracování do návrhů opatření, které mohly být řešeny pomocí projektu MAP. Dále mohli aktivně využívat setkávání ke sdílení zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe, využívali také odborné diskuze. Rovněž byla řediteli škol kladně hodnocena koordinace a metodické vedení při zpracování investičních záměrů do Strategického rámce. Ředitelé měli k dispozici výstupy z dotazníkového šetření

zaměřeného na vnímání škol v území z pohledu rodičů a také pedagogů. Toto dotazníkové šetření bylo realizováno v rámci projektu MAP II a zahrnovalo zhruba 2000 respondentů, takže výtěžnost získaných informací byla významná.

Učitelé i ředitelé hodnotili jako jeden z nejvýznamnějších přínosů možnost setkávání a vzájemného sdílení, vytvoření příznivého klimatu na všech akcích a neformální lidský přístup ze strany realizátorů MAP, ale i navzájem. Pro učitele, ale nepedagogické pracovníky měly značný přínos rozvojové a vzdělávací akce. Učitelé označili jako přínos také možnost svého zapojení v jednotlivých platformách projektu podle jejich profesního zaměření.

Zřizovatelé

Zástupci zřizovatelů kladně hodnotili koordinaci a metodické vedení při zpracování investičních záměrů do Strategického rámce, dále zapojení do realizace akčního plánování formou členství v řídícím výboru. Přínosem pro zřizovatele je rovněž celkové zvýšení kvality vzdělávání a rovného přístupu ke vzdělávání na celém území ORP. Zástupci ORP Kopřivnice vnímají realizaci projektu MAP jako určitou prestižní záležitost pro naše území.

Ostatní aktéři ve vzdělávání

Zvýšila se informovanost všech zapojených aktérů ve vzdělávání jednak prostřednictvím plnění komunikačního plánu (články, tiskové zprávy, konference) a jednak v rámci některých aktivit. Zástupci odborné veřejnosti se zapojili do spolupráce při realizaci vzdělávacích a rozvojových aktivit.

Děti a žáci

Díky aktivitám spolupráce se děti a žáci zapojily do tematických soutěží napříč školami, poznali nové prostřední a nové kamarády. Zároveň mohli zažít aktivity s využitím digitálních technologií, moderních didaktických pomůcek a tradičního řemeslného nářadí. Prostřednictvím realizování různých výstav měli možnost pracovat se svými názory, využít své kreativity i etických zásad. Tím došlo ke zlepšení prostředí a klimatu škol a k pozitivnímu využití přirozeného učení pro život. Byly posíleny jejich čtenářské, matematické a polytechnické dovednosti. Do těchto aktivit se mohli zapojit všechny děti a žáci bez rozdílu.

Rodiče

Byly organizovány osvětové a vzdělávací akce pro rodiče s cílem pochopit přirozené potřeby dětí při učení a tím jim pomoci docílit jejich úspěch ve škole. Možnost zapojení do života školy, kde rodiče mohli přinášet své náměty a nápady. Rovněž se mohli účastnit různých akcí spolu se svými dětmi. Přínosem bylo také propojení školních a volnočasových aktivit a podpora zájmů dětí.

8.3 Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

Hlavním cílem projektu MAP je zlepšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách a to tak, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání. To obnáší zejména:

- Společné informování a vzdělávání,
- plánování partnerských aktivit pro společné řešení potřeb v daném území,
- vyhodnocování přínosů spolupráce.

Přínosy jsme sledovali dle dílčích cílů MA v těchto oblastech:

- zlepšení řízení MŠ a ZŠ
- kvalita inkluzivního vzdělávání
- dostupnost vzdělávání všem dětem,
- spolupráce s rodiči, zřizovateli a veřejností.

Spolupráce probíhala zejména s projekty NPI ČR (Strategické řízení a plánování ve školách a v územích) a s projektem Krajské akční plánování (KAP). Jak vyplývá z předešlého textu této Evaluační zprávy, uvedené hlavní cíle a také dílčí cíle MAP byly velmi úspěšně naplňovány, ale to především činností vlastního projektu MAP, MAP II a MAP III na území ORP Kopřivnice. Spolupráce s uvedenými projekty SRP a KAP pomáhala dle výstupů z diskuzních skupin a dotazníkového šetření zejména na úrovni společného informování a inspirací pro implementační aktivity. V rámci projektu SRP bylo přínosné, že umožňoval pravidelné setkávání všech nositelů projektů MAP Moravskoslezského kraje, částečně také Zlínského a Olomouckého kraje, což umožňovalo vzájemné sdílení zkušeností s realizací implementačních aktivit a s řízením projektu. Projekt SRP také pomáhal částečným metodickým vedením, i když se respondenti vyjádřili, že zvláště v průběhu projektu MAP a první poloviny MAP II nebylo metodické vedení dostatečné. Jednou z příčin mohlo být, že docházelo k častým změnám pravidel a úpravám podmínek i postupů ze strany řídícího orgánu.

8.4 Jakým způsobem bude MAP pokračovat?

V průběhu projektu MAP II i MAP III bylo se zástupci relevantních cílových skupin (ředitelé škol a zástupci zřizovatelů) diskutováno, zda a za jakých podmínek by mohlo místní akční plánování pokračovat. Většina diskutujících se shodla na poměrně vysoké administrativní, profesní i obsahové náročnosti všech aktivit projektu. Z toho důvodu se domnívají, že bez dotační podpory by nebylo možno v akčním plánování v takovém rozsahu dále pokračovat. Veřejné rozpočty obcí a měst v území jsou napjaté a musí pokrýt v prvé řadě náklady na provoz škol a jejich údržbu. V případě, že by dotace na místní akční plánování byly zrušeny, nebo by došlo k významnému navýšení podílu spolufinancování, je téměř jisté, že by tato činnost v území nepokračovala.

8.5 Je plán udržitelnosti MAP realistický?

Pokračování místního akčního plánování je podle vyjádření většiny dotázaných možné pouze v režimu dotační podpory. Udržitelnost akčního plánování v daném rozsahu z vlastních zdrojů zřizovatelů není realistická a to z důvodu omezeného rozpočtu obce s rozšířenou působností, případně i ostatní ostatních měst a obcí v území. V případě realizace projektu přes Místní akční skupiny je reálnost nalezení vlastních finančních prostředků na podporu akčního plánování ještě méně reálná.

9

Zajímavé podněty a přímé citace respondentů

Pro názornost a pestré doplnění statistických údajů a zpracovaných komentářů uvádíme v této kapitole výběr zajímavých nebo jinak podnětných citací respondentů, které byly načerpány v rámci hromadných diskusních skupin a z individuálních rozhovorů. Výroky členíme dle sledovaných povinných tematických oblastí projektu.

Hodnocení stavu vybavenosti mateřských škol digitálními pomůckami a hračkami (duben 2022)

„Mohli jsme sdílet zkušenosti, že digi pomůcky nejsou jenom tablety nebo takové věci, co hrají nebo svítí…., že tam jsou i zajímavé věci, deskové hry, kostičky, které rozvíjejí i logiku, ale i motoriku".

„Využití digi pomůcek vidím jako vhodné spíše pro starší děti MŠ, mladší ne".

„Digitální technologie do MŠ určitě ano, ale vyhýbala bych se tabletům a mobilům. Zaujala mě ukázka robo hraček. Nutí dítě přemýšlet, logicky uvažovat, rozvíjí jemnou motoriku při manipulaci. Ráda jsem si rozšířila obzory v této problematice".

Náměty z diskuze na téma podpory nadaných dětí v MŠ (říjen 2022), co vyhovuje a co by ještě uvítali

- realizace vhodných rozvojových aktivit pro učitele – praktická setkání, činnosti, aktivity v rámci workshopů, školení, s-dílen (probíhalo v MAP a bylo velice kladně hodnoceno),
- věnovat pozornost novým nastupujícím pedagogům a podpořit jejich inovativní postoje, propojit s aktivními zkušenými pedagogy s přenesením vhodných vzorců chování, postojů, komunikačních stylů, apod., což v projektech MAP rovněž probíhalo,
- nabídnout pedagogům MŠ vhodné adekvátní identifikační nástroje pro rozpoznání nadaných dětí v běžných třídách předškolního vzdělávání (proběhlo v MAP II a je zájem o rozšíření),
- zkušenostním učením ukotvit pedagogům moderní výukové metody vedoucí k rozvoji potenciálu nadaných dětí (probíhalo v rámci MAP II a velký zájem o další tyto akce).

Sdílení zkušeností mateřských škol s diagnostikou I-Sophi (březen 2023)

„Už si nedovedu představit, že bych pracovala s jinou diagnostikou. Je to opravdu moderní nástroj a díky naší speciální pedagožce, MAPu i všem kolegyním jsem se posunula k profesionálnímu výkonu učitelky v mateřské škole.“

„Seznámení s I-Sophi pro mě nebylo zprvu jednoduché. Zase změna… Ale po vstupním školení jsem dostala chuť to opravdu vyzkoušet přímo s dětmi. Původní diagnostický nástroj jsem už odložila!“

„Vůbec jsem nečekala, že by mohlo I-Sophi nějak zlepšit vztah učitel – rodič. Ale praxe mi ukázala pravý opak – výsledky o zralosti dítěte byly pro rodiče nesmírně zajímavé a důležité. Rodiče byli překvapeni a vůbec netušili, s jakými metodami pracujeme. Byla jsem hodně pyšná.“

Hromadná diskuze s cílem vyhodnotit akci „Cool čtení“, která je zaměřena na podporu čtenářství žáků II. stupně ZŠ (květen 2022)

„To je přesně to, co jsem potřeboval slyšet a vidět. Konkrétní knížky, o čem jsou, pro jakého čtenáře jsou určeny. To bylo bezvadné a moc mi to pomohlo. Moc díky za dnešní setkání. Mám konkrétní představu, co a jak se svou třídou budu dělat.“

„Byla to pro mě obrovská inspirace. Výborná atmosféra a otevřený přístup. Díky.“

„Je výborné, že se čtenářstvím někdo zabývá a myslí i na učitele. Jak se v tom všem máme všichni orientovat? To prostě není v lidské kapacitě. Díky za zorganizování této akce.“

„O prázdninách budu určitě číst. Dali jste mi dobré náměty. Využiju i jako rodič pro své vlastní děti.“

„Já ve škole děckám předčítám z knížek. Říkají mi, že je to fakt moc baví a dokonce mi jeden žák z nepodnětné rodiny řekl, že by si mě vzal domů, abych byla jeho mamka a četla mu před spaním. Odložil by kvůli tomu i mobil.“

„Naše děcka z druhého stupně se už ptaly, co to Cool čtení bude a k čemu bude panel sloužit. Měly o něj zájem.“

„My jsme si jako pedagogové také zorganizovali společné čtení. Sešli jsme se, dali jsme si kávu a něco dobrého, četli a vykládali. Byla to dobrá tradice a asi by stálo za to ji obnovit. Šli bychom mládeži příkladem a můžeme o tom napsat i článek.“

„Obecně mohu říct, že všechny vybrané tituly z Boxu 3 vedly žáky k zamyšlení a většinou i k velice plodné diskuzi, baví se o nich i mimo výuku, je vidět, že s nimi rezonují. Některé příběhy (Wenjack, Jinde) mi přišly velice silné. Jsem velice rád, že mám možnost s těmito tituly pracovat, nevím, kde jinde bych se k nim takto dostal, určitě je budu využívat při doporučení četby na 2. stupni.“

„Dívky si vybraly knihu o významných ženách, líbilo se jim, co všechno dokázaly. Říkaly mi, jak jim to dodalo odvahu. A to jsou dívky, které opravdu moc nečtou.“

„Romské dívce se tak zalíbila knížka od romské spisovatelky, že jsme nakonec udělali s celou třídou projektový den o tom, jaké měli Romové podmínky k životu za druhé světové války. Každý ze třídy se zapojil a zjistili jsme tak zajímavá fakta ke svobodě člověka, které si děti dnes ani nedokážou představit.“

„Myslím si, že je učitel hodně důležitý v tom, aby dětem řekl, o čem knížka ve stručnosti je, aby je nalákal a aby je ve čtení povzbuzoval. Zároveň musí dát dětem svobodu ve výběru. V Cool čtení byl k tomu krásný prostor.“

Individuální rozhovory s řediteli škol a členy realizačního týmu (leden až květen 2023)

„My jsme na náš MAP v Kopřivnici hodně pyšní. Všude to říkám, jak nám to tady mezi MAPem a školami funguje.“

„Vycházíte nám a našim školám velmi vstříc. Máme ve vás skvělou základnu pro rozvoj učitelů. To stále potřebujeme.“

„Ať je MAP IV zase jako MAP II. Implementací a možností vzdělávání pedagogů byl MAP opravdu živý a funkční.“

„Ráda chodím na setkání realizačního týmu. Bavíme se k věci, konstruktivně, řekneme si, co by bylo opravdu třeba a co je prostě ve školství systémový přešlap a nemůžeme to změnit. Vždy ale ze setkání odejdu s nadějí a povzbuzením.“

„To byl zase jeden skvělý výjezd. Udělali jsme hodně práce a ani mi nevadí bavit se o práci až do pozdních hodin. Skvělý program i druhý den – praktické inspirace do výuky není nikdy dost.“

„Naši učitelé se už těší na dobré vzdělávačky v MAP IV.“

10

Přílohy - fotodokumentace

Fotografie jsou řazeny chronologicky, jsou pořízeny členy realizačního týmu na různých vzdělávacích a rozvojových aktivitách.

Evaluace – část fotografická
Výběr vzdělávacích a rozvojových akcí, jednotlivé aktivity jsou řazeny časově dle MAP – MAP II

Otevřený kabinet – cyklus diskusních setkání speciálních pedagogů a ředitelů s odborníky, se zástupci Pedagogicko-psychologické poradny (2017-2018)

První pomoc pro pedagogy – aktivní nácvik se záchranáři (2017-2018)
První pomoc pro rodiče a děti (2017-2018)

Zdravé svačinky pro děti – workshop pro rodiče i děti, pedagogy i kuchařky MŠ (2017)

Zvládání stresu a zátěže pro pedagogy – workshopy s psycholožkou (2017)

Jak pracovat s nadaným dítětem – s-dílna pro pedagogy MŠ a ZŠ
(2017)

Udržte se v kondici – péče o tělo s fyzioterapeutem, praktické nácviky pro vedení škol, pedagogy i nepedagogy
(2017)

Logopedická průprava pro pedagogy MŠ, ZŠ
(2018)

Tréninky rozvoje komunikace a spolupráce pro pedagogy
(2017-2019)

Sportující děti, jejich výkon ve škole i jídelníček –
expertní setkání pro trenéry sportovních kroužků a oddílů, pedagogy i rodiče (2017)

Mapy učebního pokroku – praktické podněty pro oblast společného vzdělávání a rozvoj všech dětí bez rozdílu (2017)

Exkurze v ZŠ Raškovice na téma inkluzivního vzdělávání, společné vzdělávání a sdílení zkušeností – pro vedení škol i pedagogy (2017 - 2018)

S-dílna – výchova k řeči, praktický workshop s ukázkami pomůcek pro pedagogy MŠ i ZŠ (2017)

Otevřené kabinety pro vychovatelky družin –
cyklus praktických nápadů pro práci v družinách a školních klubech (2018-2019)

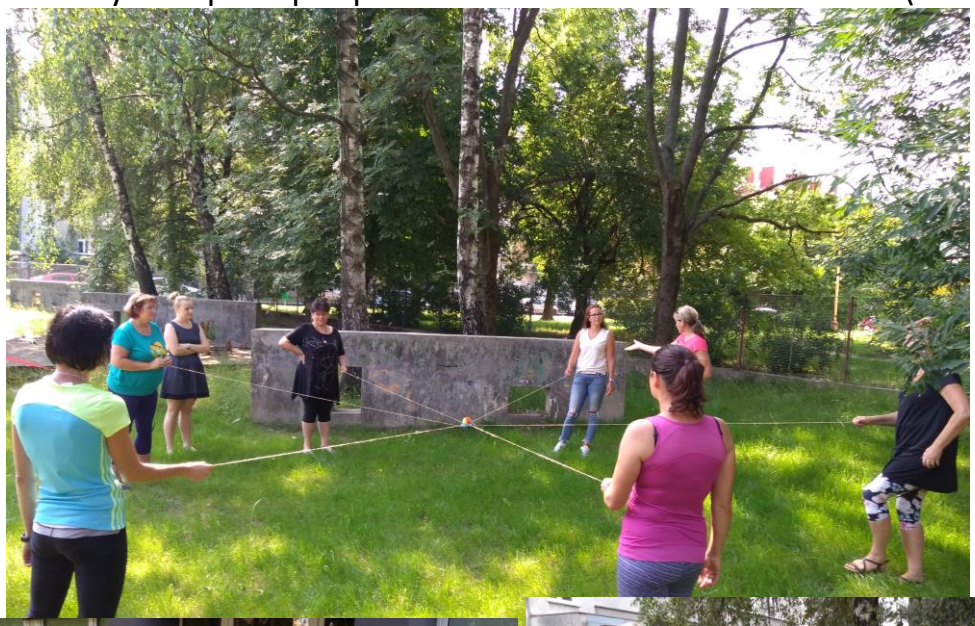

Sluňákov, Nová Horka – pedagogická exkurze pro výuku environmetální
výchovy a ochrany přírody (2018)

Technické školky – podpora polytechniky, zaučení pedagogů, aktivity pro děti MŠ i jejich rodiče (2018-2019)

Mozkoherna – inspirativní workshop s praktickými ukázkami pro pedagogy s využitím ve výuce se žáky (2019)

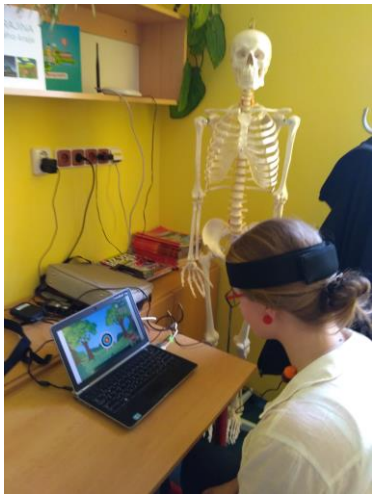

Etiketa kvíz – soutěž pro žáky 8. a 9. tříd,
zapojeno 7 základních škol napříč územím ORP Kopřivnice (10 – 11/2018)

Konference „Vemte talent do svých rukou“, Kulturní dům Příbor (2018)

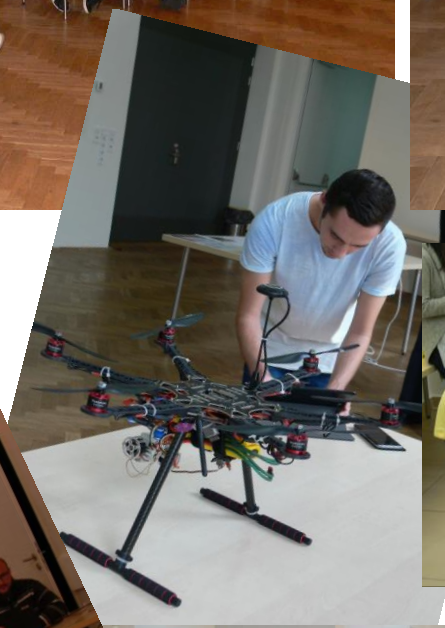

Ochutnávky moderní didaktiky na školách v území ORP Kopřivnice – Hejného matematika, S-fumato, genetická metoda čtení, setkání s Robertem Čapkem, cíleno zejména na pedagogy ZŠ (2018)

Exkurze na školách – ZŠ Provaznická Ostrava a ZŠ Komenského Nový Jičín - práce s nadanými dětmi, určeno pro speciální pedagogy, pedagogy MŠ i ZŠ (2018-2019)

Bezpečná škola - alergie a astma ve školách,
odborný seminář s lékaři pro pedagogy MŠ a ZŠ, vedoucí školních jídelen (2019)

Dramatikou napříč předměty – ochutnávka moderní didaktiky,
workshop pro pedagogy ZŠ I. a II. stupeň (2019)

Konference „Společné vzdělávání“, Ringhofferova vila Kopřivnice (2019)

Otevřená školka - podpora týmové práce a kolegiality formou zážitkové pedagogiky pro učitele MŠ (2019)

Hlavu vzhůru, rodiče aneb Jak přežít pubertu svých dětí – setkání s odborníkem pro rodičovskou veřejnost (2019)

Festival volnočasových aktivit – přehlídka zájmových a školních kroužků v rámci ORP Kopřivnice, odpoledne pro rodiče, děti i učitele k propojení formálního a neformálního učení s efektivním využitím volného času dětí a žáků (2019)

BADY – cyklus badatelských kroužků pro žáky I. stupně ZŠ
(2019-2021)

Kouzlo Hejného matematiky – praktický workshop pro rodiče, seminář pro pedagogy ZŠ i MŠ (2019)

Podpora školních časopisů a mediální výchovy – exkurze žáků do redakce a setkání s reportérkou (2019)

RWCT – letní pedagogická škola k rozvoji kritického myšlení (2020)

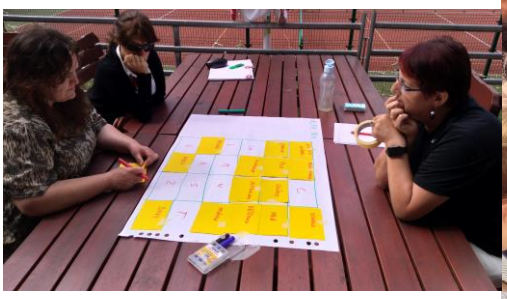

Letní koutky čtení – cyklus k rozvoji předčtenářské a čtenářské gramotnosti, workshopy pro pedagogy, setkání pro rodiče s dětmi na zahradách mateřských škol, 8 akcí v rámci ORP Kopřivnice (květen – srpen 2020)

Učíme se venku – cyklus netradičního názorného způsobu výuky pro pedagogy (2020-2021)

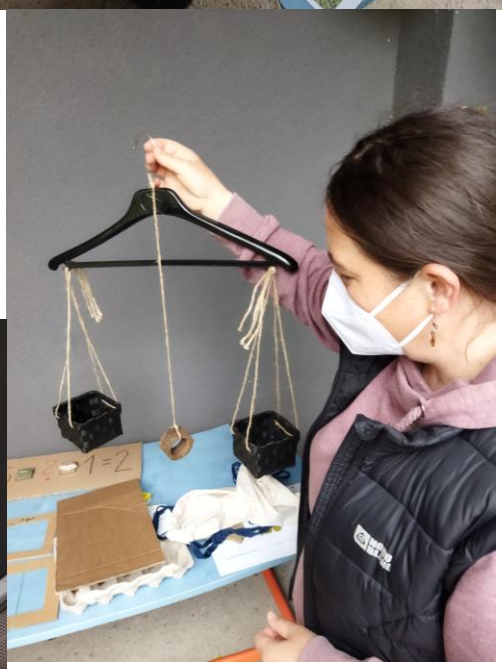

Závěrečná konference „Ať žije zvědavost“, Příbor, Piaristické zahrady (2021)

Výběr aktivit spolupráce – propojování škol napříč územím ORP Kopřivnice (2019 -2021), akce jsou řazeny chronologicky

Život na vesnici – zapojeno 6 mateřských škol (2019)

Nebojte se matematiky – akce pro 4. a 5. ročníky základních škol, zapojeno 11 škol na území ORP Kopřivnice (2019)

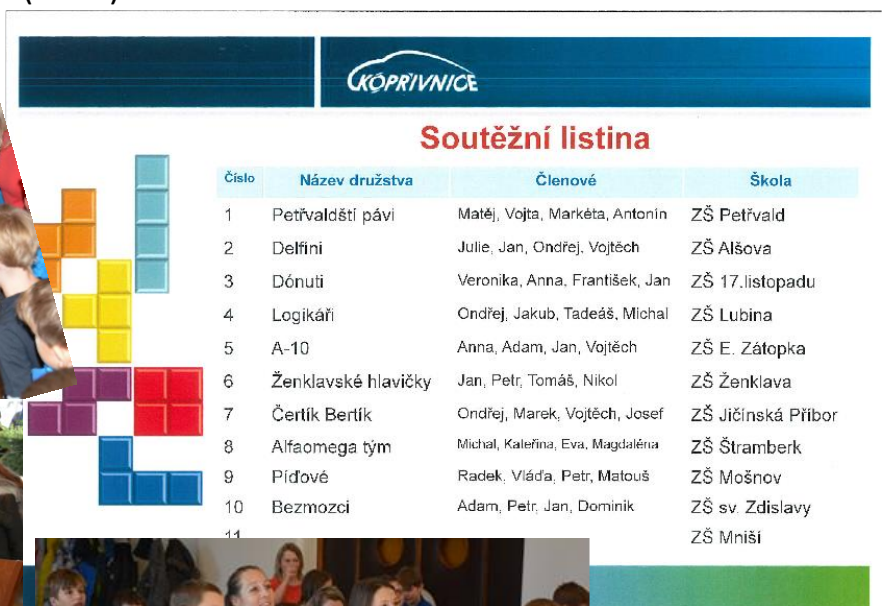

Soutěžní listina

Číslo	Název družstva	Členové	Škola
1	Petřvaldští pávi	Matěj, Vojta, Markéta, Antonín	ZŠ Petřvald
2	Delfíni	Julie, Jan, Ondřej, Vojtěch	ZŠ Alšova
3	Dónuti	Veronika, Anna, František, Jan	ZŠ 17.listopadu
4	Logikáři	Ondřej, Jakub, Tadeáš, Michal	ZŠ Lubina
5	A-10	Anna, Adam, Jan, Vojtěch	ZŠ E. Zátopka
6	Ženklavské hlavičky	Jan, Petr, Tomáš, Nikol	ZŠ Ženklava
7	Čertík Bertík	Ondřej, Marek, Vojtěch, Josef	ZŠ Jičínská Příbor
8	Alfaomega tým	Michal, Kateřina, Eva, Magdaléna	ZŠ Štramberk
9	Píďové	Radek, Vláďa, Petr, Matouš	ZŠ Mošnov
10	Bezmozci	Adam, Petr, Jan, Dominik	ZŠ sv. Zdislavy
11			ZŠ Mniší

Školky snídají férově – akce pro mateřské školy (2020 - „na dálku“ v době covidové epidemie)

Veselé šití – adventní strom
Zapojeno 12 mateřských škol (2020 - v době covidové epidemie)

Masopustní maškara – zapojeno 7 mateřských škol s využitím aktivit Technické školky a Veselé šití (2020 – v době covidové epidemie)

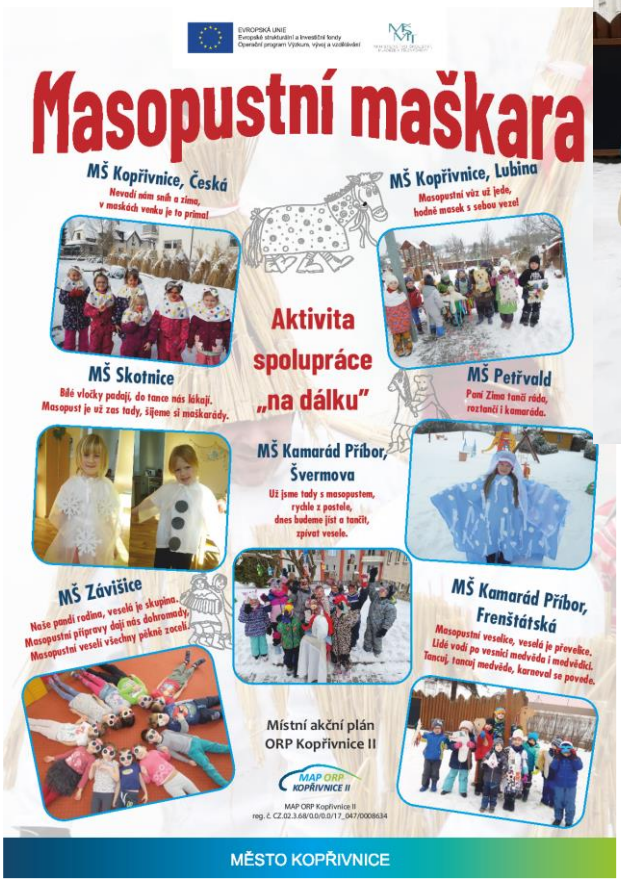

Příběhy nás baví – zapojeny 3 základní školy a 6 mateřských škol (2021)

Nebojte se matematiky **on-line** – matematické výzvy pro žáky I. stupně ZŠ, zapojeno 17 družstev z 14 škol na území ORP Kopřivnice (2021)